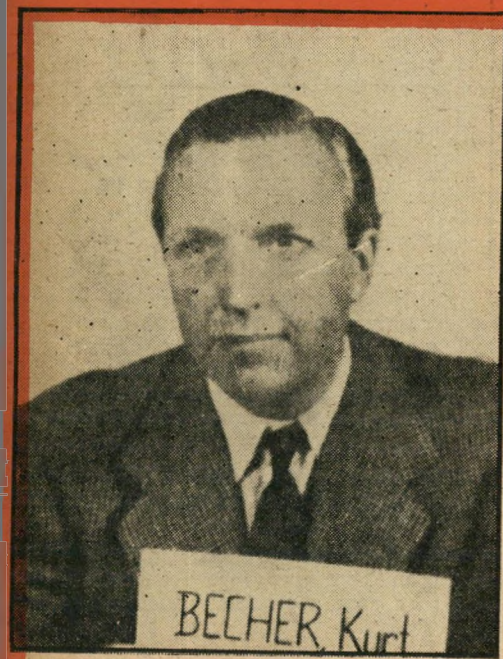

העולם הזה

קורט בכר

צלמו הראשון
המתפרסם בישראל
ואוסף התעודות
המוכיח כיצד שוחרר
הפושע הנאצי
על ידי

קסטנדר

מספר
9 5 7
ד' אדר תשט"ז
16. 2. 1956
המחיר
בי' 350

2

תור הבירה

כיום שום חבר חסר-עבודה, מזבז אחד הרשאים, יהיה החרש האילם דובר הפוננות היהודית בתל-אביב.

אם מת מרכז הסוכנות בפרדס-חנה, ש' הוא דתי, ונשאר בחיים ממלא-מקומו ש' הוא, לרוע המזל, דווקא מפא"יניק, מתיישב הנציג הדתי המוסמך אצל גיורא יוספטל, כדי להחליף כסאת. "תן לי את מושב עמינדב, ואני אתן לך את פרדס-חנה", הוא מציע. אחרי מקהוממכר מתאים מתקבלת ה' הצעה, והכסאות מוחלפים.

כי פקידים נודדים ומתים, אבל המפתח לעולם עומד.

ה ציונות הולידה את המדינה. כך כתוב בכל הספרים. היא נתנה לה את הגל, את ההימנון, וגם את שיטת-הביון. כשהיה צורך לשכן את הרב יהודה-לייב מיימון, יהודי יקר ונערץ, במשרד של ש' בממשלה הראשונה, הוקם במיוחד למטרה זו "המשרד לנפגעי המלחמה". הרב מיימון היה זקוק למנהל. הוא חיפש, חיפש, חיפש ומצא. יצחק רפאל, שהיה במקרה בעלה של בתו גאולה, זכה לתפקיד.

תחת הנהלתו המבורכת של יצחק רפאל הוקם מנגנון גדול וענף. הוא חקק את כל הארץ. לא היה בו איש אחד — אף לא איש אחד יחיד — שלא היה חבר הפועל-המזרחי.

וזה היה כמוהו בסדר גמור. כי מי היה יותר מוכשר, יותר מנוסה ויותר בקי בטיי פול בנפגעי המלחמה מאשר חבריו של השר?

ל פעמים גורמת שיטת-הביון לקשיים מסוימים. אולם אין מכשול העומד בפני הרצון, ובפני כמה אלפי לירות מכיסיו של משלם-המסים.

נקח, למשל, את משרד הפנים. אם נחפור בו נמצא כי הוא דומה לתל-עתיק-יומין. המנגנון שלו בנוי שכבות-שכבות, כשכל שכבה מי סמדת תקופה ארכיאולוגית-מפגז-תית מסוימת.

את משרד-הפנים הקים יצחק גרינבוים, אז ציוני-כללי. הוא היה זקוק למנהל ולמוכר. הוא מצא שני אנשים מוכשרים בסביבתו: את מר מכסימיליאן אפולונרי הרטגלס, ש' היה חברו משך חמש שנה בפולין, המנהל, ואת מר משה צילן, המוכר, גם הוא חבר-מפלגתו.

גלגל-הרולטה הסתובב, גרינבוים עף ו' במקומו בא משה שפירא. הוא היה זקוק ל' מנהל כללי משלו. הוא מינה את אשר רוזנבלום, שהיה במקרה חבר הפועל-המזרחי.

מה עשה שפירא בהרטגלס ובצילן? מכסימיליאן אפולונרי הרטגלס הפך "יו" עץ השר לעניינים מיוחדים", ובתפקיד זה קרא עיתונים ושנה קפה עד ש' גאל אותו הבורא והוא נפטר. משה צילן הפך "קצין בחירות", בין בחירות לבחירות הוא שותה תה ומקבל משכורת.

הגלגל הסתובב, שפירא עף במקומו בא ישראל רוקח. אשר רוזנבלום ראה את הגולד והתפטר בעוד מועד תמורת פיצויים הגונים על חשבון משלם-המסים. במקומו מינה שפירא ברגע האחרון, את אליהו מירון, ש' נזרק על-ידי רוקח וקיבל פיצויים הגונים.

(המשך בעמוד 14)

עצמם. לכן הוקם באמריקה מנגנון של פקידים קבע, בלתי-מפלגתיים. במרוצת הזמן הועברו למנגנון זה כמעט כל המשרות הממשלתיות. רק המשרות החשובות ביותר עדיין שמורות, באמריקה, ל"שיטת הביון" של אנדרו ז'ק סון.

מדינת ישראל נזרחה מפני ה' תנועות זו. בה שולטת שיטת-הביון עדיין לאורך כל החזית ה' ציבורית.

כ מו כל הרברים הטובים, קיבלה ה' מדינה את השיטה הזאת מידי ההסתדרות הציונית. מאחר שזו הפכה מיד אחרי מות הרצל לפדרציה של מפלגות, הפך בה עקרון חלוקת המשרות למושלל ראשון. הוא

אם לא משרות טובות במחלקות הממשלה? בשרות-הקטל של מדי חמת-המפלגות אין המנצח שוכה בתולדות כנועות. אין הוא לוכד ראשי-בקר. תכשיטי-הזהב היחידים מצויים בשוק השחור. אם כן, מי ירהיב עוז בנפשו לשלול מדי המדינה-המפלגות הנאמנים את הביון העל-שכוננו?

שיטת הביון במשרדי הממשלה אפילו אינה המצאה ציונית. היא גולדה רשמית, בשמה המלא והמפורש ("שיטת ה' ביון") לפני חמשה דורות בארצות-הברית. אביה הרוחני היה הנשיא השביעי אנדרו

ויאמר ה' אל משה לאמור: "שא את ראש מלקיח השבי באדם ובבהמה, אתה ואלעזר הכהן וראשי אבות ה' עדה. וחצית את המלקוח בין תופשי המלחמה, היוצאים לצבא, ובין כל העדה..."

ב מדים אלה קובע החוק הישראלי ה' עתיק את הנוהג של חלוקת השלל. מ' חציתו נועדה לעם כולו, מחציתו לאנשי-המלחמה, שכבשו אותו בקרב. כוהני הרת, שדרשו גם הם חלק משלהם, גבו אותו מן המחצית שהגיעה לחיילים.

בסך הכל, היתה זאת הוראה הגיונית, ל' אור הנתונים של אותם הימים. השאיפה ל' שלל, לכלי-זהב, לראשי-בקר ולבתולות יפות, היא שדירבנה את החיילים לצאת למלחמה ל' מען עמם. השאיפה לביון היתה תמיד שאיפה חזקה בלב אנוש.

כדאי לזכור גם עתה חוכמה עברית עתיקה זאת. היא תעזור לנו להבין על מה נטוש בימים אלה הויכוח, שהחל עם נסיונם של ה' שרים החדשים להכניס אנשים מי שהם למשרדי הממשלה.

ה מהומה העיקרית סוערת מסביב למשרד הפיתוח, אחרי שפקדה קודם את משרד הבריאות. שני המשרדים שייכים, לפי שעה, לשרים מפ"מים חדשים.

שר הפיתוח החדש, מרדכי בנטוב, איש משק משמר-העמק, מינה מנהל-כללי משלו, מנחם בור. אחרי-כך מינה משנה-למנהל הכללי, אליעזר פרמינגר, גם הוא איש מפלגה נאמן. מלבד זאת צירף למשרדו את יעקוב פרוח, כתב מגלה-שחיתויות של על המשמר, בתפקיד יועץ. כל זה נוסף על שני סגני המנהל הכללי.

מינויים אלה עוררו את חמתם של כל ה' אנשים ההגונים, כולל כל העתונאים ההגונים. "מה פתאום?" צעק בחורן-אף. לאן נגיע? האם נמלא את משרדינו באנשי-מפלגות, בני חסותם של השרים? האם יוסיף כל שר אנשים משלו לצבא הכביר של אוכלי-הנייר? חברי כל המפלגות — מלבד מפלגתו של השר הגידון — נחלצו אף הם למלחמת קודש נגד המזימה. ועדי-עובדים, שהשתייכו לכל המפלגות האחרות, הרימו את קולם. אפילו מעל עמודי דבר צייצה ציפור-הנפש בצליל גבוה ונרגש.

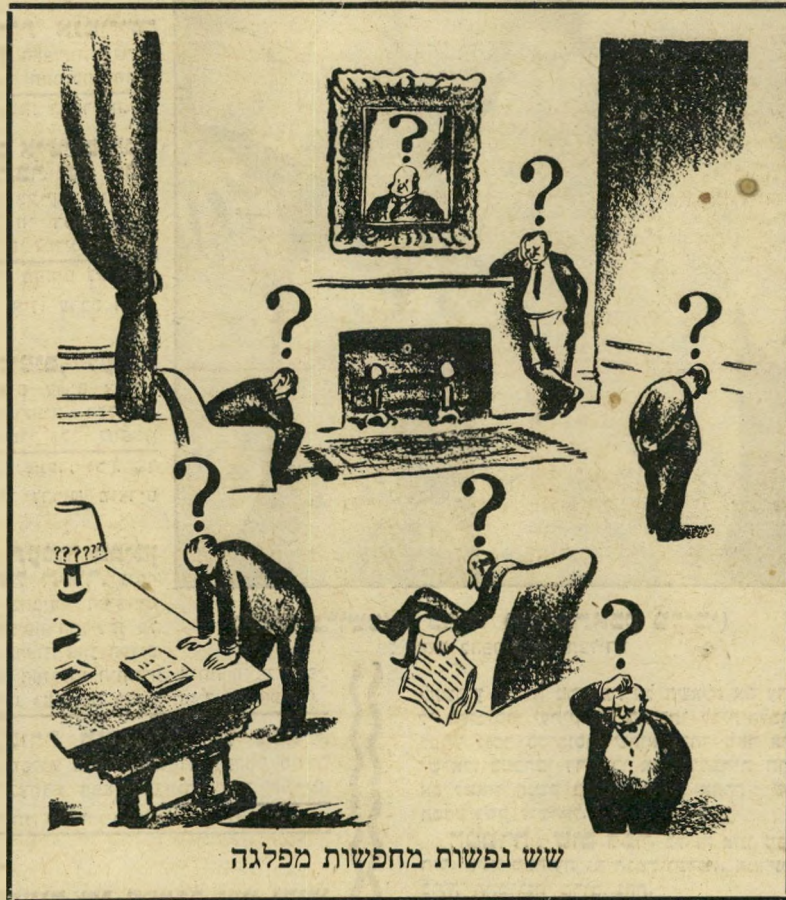
היתה זאת התרגשות יפה ואצויה. היא היתה יפה עוד יותר אילו האמין מישהו מכל המתרגשים ל' דברי עצמו.

מ אז בריאת מדינת-ישראל ועד היום הזה לא התמנה פקיד אחד במנגנון ה' ממשלה, בתפקיד חשוב כל שהוא, מבלי ש' תכונתו העיקרית תהיה השתייכותו למפלגתו של השר שמינה אותו.

אכן, היו יוצאים מכלל זה. לא כל הפקידים היו באמת חברי המפלגה. היו גם פקידים שהיו רק בניהם, גיסיהם, נכדיהם ודודניהם של חברי המפלגה.

לא היה זה אלא פירוש חדש וחדש לאותו עקרון עברי עתיק של חלוקת השלל. עסקני המפלגות משולים לחיילים של אז. הם ה' מקריבים את עצמם למען טובת הכלל. הם הרוכבים אלי קרב על כסאותיהם המרופדים. הם המבלים לילות ארוכים ליד מדורות ה' נאומים, בשרה השומם של ועידות וכינוסים. אין ספק שמגיעה להם, כמו לאנשי-המלחמה של משה רבנו, לפחות מחצית הביון.

ומהי הביון בימים טרופים אלה,

שש נפשות מחפשות מפלגה

קיים בה במלוא זיהרו עד עצם היום הזה. כל משרה בסוכנות היהודית שייכת ל' מישוה. בכל מחלקה ישנו מפתח קבוע של חלוקת כל הכסאות והמשכורות. לכל מפ' לגה ישנה הזכות למנות אחוז מסויים של פקידים בכל מחלקה ומחלקה. מפלגה כמו הפועל-המזרחי, למשל, זכאית בכוח המפתח הקדוש ל' 24% מכסאות הפקידים במחלקת ההתיישבות, ל' 18% מכסאות הפקידים ב' מחלקת הקליטה, וכן הלאה.

הזכות למנות את דובר הסוכנות בתל-אביב מגיעה, למשל, למשה קול הפרוגרסיבי. בי. בשעתו מינה את יצחק ארצי, שקיבל את המשכורת הסוכנותית והקדיש את זמנו לעריכת היומן הפרוגרסיבי המנוח זמנים. ארצי הלך, במקומו בא פרוגרסיבי אחר: אברהם עופר.

אם מחר לא יישאר לפרוגרסיבי

ז'קסון, חיל שניצח את האנגלים ואת האינדיאנים. כחייל, ידע מה הם פירות הנצחון. "השלל שייך למנצח!" הכריז, וחילק לתומכיו את כל משרות הממשלה, מדרגת שר ועד לדרגת סגן-עוזר-נשיא-המכתבים.

הוא לא עשה זאת בבושה. להיפך, הוא פירט את העקרונות באגרת רשמית לקונגרס, בשנת 1829. הוא הסביר שרק אנשים מעטים מסוגלים לעמוד לאורך ימים מול הפיתויים העצומים של המשרה הממשלתית. אפילו לא יגררו לתוך עסקים של שחיתות אישית, הרי ברבות הימים יתרשלו בתפקידיהם ויתאדשו כלפי צרכי הכלל. לכן כדאי להחליטים ל' עתים קרובות.

במרוצת השנים הבינו הכל שיטת-הביון אינה אידיאלית. החלפת מאות אלפי פקידים, כל ארבע שנים, לא היתה נוחה, בייחוד מאחר שאנשי המפלגה העבירו במהירות רבה את כספי המדינה לכיסים מפלגותיהם ולכיסים

משבר ממשלתי מתקרב וזאב. תגרום לכך התחדדות היחסים בין שתי שותפות הקואליציה, מפא"י ומפ"ם. שרי מפ"ם מאוכזבים מהתקציב הדל שנקבע על ידי שר האוצר למשרד הפיתוח שברשותם, ויתכן כי סיעת מפ"ם בכנסת תימנע מהצבעה בעד התקציב, לכשיובא לאישור הכנסת בסוף החודש הבא. הימנעות כזו תביא לסילוקם מהממשלה.

לעומת זאת, יחוד שיפור ביחסי מפא"י-יהדותיים. אחת מאבני הנגף בפני יחסים אלה, סירובו של שר החינוך והתרבות זלמן ארן לקבל את ח"כ הפועל המזרחי יצחק רפאל כתת-שר, תסולק בעוד ימים אחדים. לתפקיד זה, שהוקצה ליהודים, יכנס בעוד ימים אחדים ח"כ הפועל המזרחי משה אונא.

חדשות מן הצד השני של הקו הקואליציוני: מנחם בגין יסכים למינויו של ציוני-כללי כנשיא המפלגה המאוחדת, העלוה לקום משיחות המיזוג המתנהלות עתה בין חרות והצ"כ. ויתור נוסף: מוסדות המפלגה יורכבו על בסיס של פופולריזם, למרות שכוחה של חרות בכנסת גדול בשלושה כסאות מזה של הצ"כ.

אז תצפה לבירור משפטי של פרשת הטנדרים של שייקה ירקוני. כמעט ודאי כי ירקוני יבטל את תביעתו, כתוצאה מלחץ חוגי השלטון החוששים, בצדק, כי המשפט יגלה איסורים נרחבים במשרד הבטחון.

נפיונו של ג'ון פוסטר-דאלס להוציא את ישראל מתחום התעמולה המפלגתית לקראת הבחירות לנשיאות בארצות-הברית נכשל. בקרוב תשמע הצהרות בעד-ישראליות למכביר משתי המפלגות הגדולות. בין אלה שילכו בעקבותיו של עדלי סטיבנסון בדרך זו: אייברל הארימן ואסטים קיפובר הדמוקראטיים ותומס דינאי הרפובליקאי.

לא רק דברים יפים ייאמרו על נושא זה. בגלל הרכילות הגדול שיקדים את הבחירות, תשמע גם כי סגן שר החוץ האמריקאי לענייני המרחב, ג'ורג' אלן, הושפע נגד ישראל מפני שהוא בעל מניות בחברות נפט אמריקאיות, הפועלות במדינות ערב.

איש אחר שיואשם בפעילות אנטי-ישראלית: הקומנדר אלמו האצ"סן. האצ"סן, ששירת בארץ כסגן ראש משקיפי או"ם, מסר חומר תעמולתי מתוך חיקי האו"ם לקבוצות נגד-ישראליות, הפועלות באמריקה.

ישראלים המצפים לשינויים אישיים מגרי מנהי המערבית יזכו לפרעון מוגבר של תביעותיהם. החל מחודש אפריל הבא יכנסו לתוקפם פירושים ליברליים יותר לגבי החוקים הקובעים מי רשאי לקבל פציוניים וכמה. אין גם להניח שהשילומים למדינת ישראל ייפסקו בזמן הקרוב, מאחר שכל השילומים מהווים לא יותר מחצי אחוז מכלל התקציב המערב-גרמני, ואילו ערכם התע' מולתי גדול לאין ערוך.

בתוך הנהלת חברת-השינויים, לעומת זאת, לא יהיה הכל חלק. טיכסונים קשים צפויים סביב רשימת הסחורות שיש לרכוש בגרמניה. הלל זך, נציג סולל-בונה, דורש בעיקר קניית חומרי גלם למפעלי החרושת של סולל-בונה ואילו ד"ר אליכס שער, נציג שר האוצר ושר המסחר והתעשייה, נוטה יותר לרכוש מוצרים להקטנת גרעונה השוטף של המדינה.

השנה המשפטית הקרובה תעמוד בסיומן הקרבות בין מיכאל כספי ושמואל תמיר. נוסף על משפט קסטנר (קסטנר נגד גרינוולד בתביעת הפיצויים על הוצאת דיבה, גרינוולד נגד קסטנר בתביעה הפלילית על שבועת שקר) יתנגשו השניים גם בתביעת קראוז, אחד העדים הראשיים נגד קסטנר, לתשלום פיצויים מידי הסוכנות היהודית, אותה מייצג כספי, ובמשפט בהרל נגד ידיעות-אחרונות (כב"י ייצג כספי את בהרל, תמיר את העתון).

בקרב תשמע חדשות מ"שורת הנאמנים" של מפא"י. השורה, שהודיעה על כוונתה לטהר את המפלגה מבפנים, עומדת לפרסם סידרה של גילויים מרעשיים, הנוגעים לאישים בצמרת מפא"י ובתוכם אחד השרים. החומר של הסורה האנונימית יכלול טענות על חיי-מותרות ובובות של כמה מראשי מפא"י.

היחסים בין היהדות הלא-ציונית של המערב ובין יהודי הגוש המזרחי יתהדקו בחודשים הקרובים. רק יהודי ברית-המועצות עצמה ישראו מחוץ לתחומי התיידדות זו.

זריקת-עידוד פומבית תינתן בחודש הבא לקרן-המגן. היא תבוא מכיסו של הנדבן האמריקאי הידוע פרד ("האבא של צה"ל") מונטגו, שאסף סכומים ניכרים למטרה זו בין מכריו האישיים. לסכום זה הוסיף תרומה נכבדה משלו.

צפה לדברים אלה בעולם ההסברה והעיתונות: סיכויו של משה ("מושי") פרלמן לקבל לידיו ענף רציני בשטח ההסברה הישראלית יעלו, הודות ללחצו האישי של משה שרת.

ירחון בשפה האנגלית, בשם ז'ורנל לייצוא, יצא לאור, אף הוא בתמיכת משרד החוץ.

עתון-ערב מפא"י ירש את מקומו של הדור המנוח. העתון יופיע בשעה שש בערב, יחולק למינויים בדידותיהם.

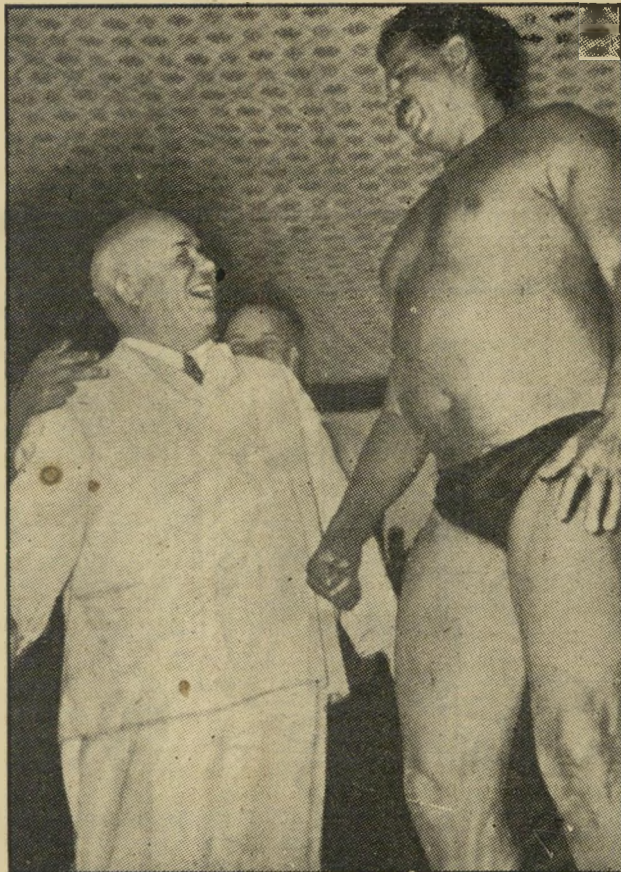
מיכנים ציבוריים חדשים יקשמו את רחובות תל-אביב בעתיד הלא-רחוק. בין השאר: מספר בתי קולנוע, מהם שניים בצפון העיר, אחד במרכז ואחד בקרבת התחנה המרכזית. נוסף להם: שורה של משתנות, צנועות מאלה הפזרות ברחובות פאריס.

העם עוד לא אבדה

מדינת ישראל כולה דומה לנערה שקועה בחלומות, הקוטפת עלי כותרת מרגנית ומלמלת לעצמה: "הוא אוהב אותי, לא או"ב או"ת, כן אוהב אותי, לא אוהב אותי..." הוצאות פעולה זו נקראות, בלשון הארץ, "הערכת המצב המדיני".

בשבוע שעבר כתב עדלי סטיבנסון, מי שיהיה כנראה מועמד הדמוקראטים לנשיאות ארצות-הברית, מכתב למנהיגי יהודי אמריקאי. סטיבנסון ידוע כאדם הקרוב להלכי-הרוחות של הפקידים המקצועיים במשרד-החוץ האמריקאי, ועל כן הוא קריר מאד כלפי ישראל. כאותם הפקידים, הוא סבור כי האינטרס ה-אמריקאי מוביל לקהיר ולבגדאד.

אולם השנה היא שנת בחירות בארצות הברית, ומליוני הקולות היהודיים עלולים

מזכיר כרושצ'וב בחזרו (עם מתאבק מקומי)

על נמאל להפסיק את הפליטים

להשפיע במידה מסוימת על השאלה אם עדלי סטיבנסון יעתיק את כתובתו לכית-הלבן. לפתע נזכר סטיבנסון שהוא אוהד מאד את ישראל. במכתבו דרש כי ארצות-הברית תדרש אג למאן הנשק במרחב. לשון אחרת: ש'הספק נשק לישראל.

המטרה: שום דבר. כל זה אינו מפי חיע. אינה מפתיעה גם הגבית ישראל. המדינה כולה התמוגגה מרוב נחת.

העתון החשוב ביותר בישראל, הארץ, הק' דיש מאמר ראשי של 108 שורות למאורע ה-היסטורי, הרע: "תזווה מסוימת!" שר-החוץ, משה שרת, הטריח את עצמו לזעזע את ההון והבטחון של הכנסת, הבטיח חגיגות שהפעם זו תזווה רצינית, ויש תקווה.

לפי כל הסימנים יכריז כל מדינאי אמריקאי הכרזה פרטי-ישראלית בחדשים הקרובים, למען הבחירות. לפי כל הסימנים, תיראה כל הכרזה כזאת כ"תזווה מסוימת" בעיני מנהיגי ישראל. לפי כל הסימנים, לא תקבל ישראל מאמריקה שום נשק העשוי לשנות את המצב שעה שמפציצים סובייטיים זורמים ל-שדות-התעופה של חצי-האי סיני.

ההכרזות האמריקאיות לא ירמו איש באמריקה. כל אורח אמריקאי מבין כי אין שום ערך להכרזות אלה, כי תקופת הבחירות היא ממלכת-חורס-האחריות.

הן גם לא היו מרמות שום מנהיג ישראלי, לולא רצו מנהיגים אלה לרמות את עצמם בכוח.

כי שעה שאין רוצים לעשות שום דבר,

כל תירוץ טוב. אפילו הכרזה של פוליטיקאי אמריקאי.

מריניות רמז ממוסקבה

אבא אבן היה מרוגז מאד כאשר הודיע, לפני כמה חודשים, שאם אמריקה לא תספק נשק לישראל, תקח ישראל נשק מכל אדם שיציע לה.

הודעה זו לא מצאה חן בעיני האמריקאים. מי זה "כל אחד"? שאלו הם בנימוס. האם גם הסובייטים? מיד הודרו דובר משרד-החוץ להכחיש כל כוונה זדונית כזאת מצד ישראל. הקין לפליט. בינתיים עוברים ה-חודשים, שום נשק אמריקאי אינו מגיע לישראל. לעומת זאת, מונחים במחסני הצבא הסובייטי כמה אלפי מטוסי סילון מכל הסוגים שאין להם שימוש. לפתע החלו מבצבים רמזים: האם מדינת ישראל מעוניינת לקבל נשק סובייטי?

תחילה לא התייחסו לרמזים אלה ברצינות. אולם אי-אפשר היה להתעלם מהם. אמנם לא מעוניינים הסובייטים לאבד את אהדת ה-ערבים, אותה רכשו זה עתה, אולם שני גורמים חשובים יכלו להסביר את הרמזים: רצונו של ניקיטה כרושצ'וב להוכיח לגמאל עבד אל-נאצר שכדאי לו להפסיק את הפליטים שלו עם אמריקה בקשר לסכר אסואן. הכוונה לאלץ את ישראל לפרוש מן המחנה המערבי, להעביר לידו צה"ל כל-ינשק אשר כל הלקי-החילוף והתחמושת שלהם יצטרכו לבוא גם בעתיד מברית-המועצות. הסיכויים? יודעי-דבר חדלו מזמן לנבא נבואות בכל הנוגע לפעולותיו של ניקיטה כרושצ'וב, חובב ההפתעות.

החרם הערבי יהודים במפעל

בעלי התעשייה בהולנד ובבלגיה הרימו את גבות עיניהם כשקיבלו את השאלון. היה זה טופס שנשלח על-ידי משרד החרם הערבי לכל המפעלים המקיימים יחסים מסחריים עם ארצות ערב.

ארבע השאלות הראשונות לא היו מפתיעות. המשרד רצה לדעת אם יש למפעל קשרים עם ישראל, אם הקים שם חברת-בת, אם יש לאזרחים ישראלים חלק בהון המניות של המפעל.

אולם השאלות הבאות היו שונות. • האם אתה מעסיק עובדים יהודיים, כמה ובאיזה תפקידים? • האם יש חברים יהודיים בהנהלת ה-מפעל? •

• האם ראשי הסניפים, מנהלי מחלקות או מוכרי המנהלה הם יהודים? אם כן, ציין באיזה תפקידים.

• מה מספר הפועלים היהודיים בבתי-החרושת ובמשרדים שלך? •

מלחמה בשאיון. התאחדות בעלי ה-תעשייה ההולנדנים נרגזה. היא הסכימה לזכות הערבים לחקור על קשרי המפעלים עם ישראל. אך ההתערבות בעניינים הפנימיים של המפעלים עצמם לא נראתה לה. ציוותה היא על חבריה: "לא לענות על שאלות אלה!" השבוע פנו הארגונים הכלכליים בבלגיה לממשלתם, דרשו את התערבותה נגד ה-שאלון.

מעילות המרחץ של צימרמן

שלמה צימרמן אוהב-התפוחים, לא נתפס במקרה לפני כשבועיים בשערי גמל חיפה (העולם הזה 956). מכתב אנונימי שהגיע ב-סוף החודש שעבר הציע לקציני המכס ל-פקוח עיין על מנהל האספקה של צים.

צימרמן עצמו לא דאג. הוא לא האמין שיש משהו הרוצה ברעתו. להיפך, היו לו ידידים רבים כמעט בכל מקום בו נמצא סניף של שוהס-צים.

כאשר, למשל, שמעו שצימרמן עומד ל-בנות לעצמו חילה בנוה-שאנן, נחלצו כל ידידיו לשלוח לו מתנות יקרות. אם היה טעם מזור במקצת ולא שלחו לו זרי-פרחים ענקיים או דברי-אמנות, הרי שאין להאשים את צימרמן התמים. אם התעקש פקיד בכיר בצים, סניף נאפולי, לשלוח לו דווקא אמ

בטיית חרסינה ירוקה ושני כיורים, מי הוא שיתנגד? חיבתו הטהורה של צימרמן לחרסיות מ-חוצרת חוץ, הגיעה עד לאזניו של רודי אב-המסון, מפח המשק של צים בגרמניה. הוא מיהר לשלוח לחילה ההולכת ונבנית 2000 מרצפות חרסינה יקרה.

מ"א אחראי לגיבות

הוא פוטר — ושר הבטחון חתם בכבדו ובעצמו על כתב הפטור. ברגע זה התברר כי גם עסקים קטנים יותר לא היה מסוגל לנהל בכשרון. בקופת עובדי משרד הבטחון שאותה ניהל כיושב ראש ועד העובדים, נתגלו גרעונות בסך אלף ל"א. אלדד, האיש הישר, שילם עד הפרוטה האחרונה מכיסו ויצא לשבת עם בנו בקיבוץ. אחרי מסורת של יותר מ-20 שנה, לא נראו עוד פניו במקום הקבוע בפרלמנט של כסית, המתכנס לסעודת צהרים מדי שבת.

הגיבור האמיתי

מי אשם?
קל לומר: אלדד. משרד הבטחון עשה זאת. תשובה זו היא קלה ונוחה מדי. אלדד לא היה האיש המוכשר לנהל עסקות כאלה, בכך מודים כולם. אולם סוף סוף, לא הוא מינה את עצמו לתפקיד שלא היה מסוגל לבצע. ואיכשונו, שהיה ידוע לכל מכריו, לא יכול היה להיות נעלם מעין הממונים עליו. זאת אומרת: מנהל משרד הבטחון, שמעון פרס. כי שמעון פרס הוא לא רק, בעקפיו, הגיבור האמיתי של פרשת אלדד. הוא גם, במישרין, הגיבור האמיתי של פרשת ירקוני.

הבטא הלא-מתאים

על פרשה זו, זרה השבוע אור חדש כתב-ההגנה שהוגש עלידי היועץ המשפטי. כתב ההגנה אישר למעשה את כל טענותיו של שייקה ירקוני בדבר העיסקה השערורייתית של רכישת 200 טנדרים של צה"ל, אך ניסה להתחמק בטענות פורמליות. העיסקה של שייקה היתה גורמת הפסד עצום לקופת משרד הבטחון. על כך אין להאשים את שייקה עצמו. הוא לא מונה עלידי איש לשמור על כספי המדינה. אדרבא: בחוקף מקצועו כסותר היתה מטרתו להרוויח ריוח גדול ככל האפשר — גם בעסקותיו עם המדינה. הוא הציע מחיר נמוך. זאת היתה זכותו. חובת משרד הבטחון היתה לדחות אותו. מה עשה במקום זה שמעון פרס? הוא ידע על כל פרטי העיסקה מן הרגע הראשון. הוא אשר הבטיח לשייקה כי יקבל את המכוניות במחיר שהציע, ללא מיכרו. הדבר נודע לכמה סוחרים, מתחריו של שייקה. הם ביקשו ממנו חלק בעוגה השמנה. שייקה סירב להתחלק. הסוחרים החלו לוחצים על משרד הבטחון. בעזרת ידידים ושכירים במשרד הממשלה, ככנסת ובמוסדות הלאומיים, אילצו את שמעון פרס לבטל את הבטחתו לשייקה, ולפרסם מיכרו פומבי למכירת הטנדרים.

אולם כפיצוי, הבטיח לשייקה כי המכוניות שמורות אך ורק לו — יהיו תוצאות המיכרו אשר יהיו. שוב פעל שירות הדיעות של הסוחרים, מתנגדיו של שייקה. הם איימו בשערורייה. שמעון פרס, לשעבר פרסקי, מנהל המשרד החשוב ביותר במדינה, צעיר תל-אביבי רגיל בן 33, בנו של סוחר-עצים ידוע, נבהל. הוא הכריז כי השעה היא שעת חירום — וביטל את המיכרו ואת העיסקה עם שייקה. פרשיות מקריות אלה מעוררות את השאלה העצובה: מי מוזק יותר למשק המדינה — חסרי-האחריות או חסרי-המצפון? מקומו של שמעון פרס עדיין על ספסל הלימודים, לא על כיסא המנהלים. היא חייב ללכת.

פירוש הדבר: גרעון נקי של 9000 ל"א למשרד הבטחון, שהיה בטוח כי קנה עץ במחירים הנמוכים ביותר בעולם.

משכר פרלמנטרי

אלדד לא היה זה הפרי היחיד שנקטף מענפי עסקי העצים של משרד הבטחון. למרחב, שבכמה פעמים קודמות הוכיח את מהימנותו באינפורמציה על השחיתות במשרד הממשלה, ידע לספר השבוע על עיסקת עצים ניספת, בה נגרם למדינה הפסד כספי בסך 150 עד 160 אלף

מנהל משרד הבטחון פרס

חסרי-המצפון או חסרי-האחריות?

ל"א. גם במקרה זה היה האחראי יצחק אלדד, מנהל מדור העצים באגף הקניות של משרד הבטחון. היתה זאת רק דוגמה אחת מני רבות של האופן בו ניהל אלדד את המשק החינוגי ביותר של המדינה — משק הבטחון.

אלדדנות ויתומים המשיכו להביא את תרומותיהם לקרן המגן. 15 מצטיינים חילקו אפילו ראש הממשלה תעודות-שבח על הקרבתם. הם ויתרו על שיכון, על סודר, על חסכוניות-לעת-זיקנה — וכל זה כדי לעמוד בכבוד במשימה הלאומית: כל פרוטה לרכישת נשק.

באותו זמן עצמו, במקרה או לא במקרה, עלה המסך על כמה מן הפרשיות האפלות ביותר בפרוודורי המשרד הממלכתי האחרון לבטחון העם, בהם נזרקו כספי הבטחון ברבבות לירותיהם לכיסו של כל ספסר ומברית, מבלי כל פיקוח או ביקורת ציבורית.

הפרשה האחרונה היתה פרשת העצים. הודעה יבשה של משרד הבטחון, הודיעה קצרות: שני פקידים פוטרו מעבודתם בשל אי-סדרים בקניות ומכירות מטעם משרד הבטחון. סכום הנזק הידוע לפי שעה: 150 אלף ל"א.

אין עסק בעסק העצים

משה לנץ היה פקיד מסור במשרד המסחר והתעשייה, במחלקה העוסקת בייבוא עץ. אולם הוא עצמו לא היה עשוי מעץ. בין הסוחרים הנוגעים בדבר היה ידוע שבמקום שפקיד אחר היה עלול לעשות קשיים — הרי את לנץ אפשר לשכנע בדרך מסוימת להעניק את הרשיונות הנדרשים.

אולם לא לאורך ימים הסתפק לנץ בהושטת עזרה ליבואנים אחרים הרוצים להרוויח. הוא הגיע למסקנה כי כל דבר שהם יכולים לעשות — הוא יכול לעשות טוב יותר. משה לנץ הפך יבואן מוכר בישראל. במקום לעבוד בממשלה, החל עתה לעבוד למען הממשלה.

בשטח זה עזרה לו העובדה כי אחיו חי וסוחר בווינה. הקשרים בין ענפי המשפחה הועמדו לרשות הממשלה בייבוא עצים. בין השאר, נזקק להם משרד הבטחון, שהזמין אצלו יום אחד 500 מטר מעוקב של עץ מיוחד. המחיר שהוצע עלידי הספק לנץ אף היה נמוך מהמקובל בשוקי העולם. ובכל זאת, כיצד מרוויחים ריוח הוגן גם במחיר נמוך כזה? לנץ ידע את התשובה.

עניין של מידומדמים

שהגיעו העצים לנלם חיפה, בדק איתם פקיד המכס כרגיל. הוא נוכח כי כל אחת מן הקורות דקה בכמה מילימטרים מן המידות הקבועות בהזמנה. המשרד שניסר את הקורות על פי הוראות אחיו של לנץ בווינה אכל, כנראה, את המילימטרים החסרים. וחבל.

הפקיד, שלא רצה להחליט על דעת עצמו, התקשר מיד עם הממונה מטעם משרד הבטחון.

וכאן עולה על הבמה דמות חדשה. השם: יצחק אלדד. הגיל: 65. קורות חיים: יליד רוסיה, סוחר עצים בביאליסטוק, איש העלייה השנייה, חבר מפא"י, עובד סולל בונה, איש הגנה ובטחון וחתיק, פקיד משרד הבטחון. כל מי שהכירו נשבע כי אין להטיל ספק ביושרו של האיש. ללא יוצא מן הכלל, היה גם מוסרף: "אבל לא הייתי נותן לו אחריות על מיליונים של לירות".

במקרה הנידון, כמו במקרים רבים אחרים שטיפול בהם, היה אלדד מבובל ונבוך. הוא לא יחס חשיבות מרובה למילימטר או שניים של עץ. הוא גם לא אהב לגרום אפילו מילימטר של אי נעימות. הוא הורה לקבל את העץ כמו שהיה. רק אחר-כך טרח מישור להשתמש בלוח הכפל, וכך התברר כי המילימטרים הצטברו ל-45 מטרים מעוקבים של עץ.

צימרמן יכול לזכות. לפי סעיף מ'

שעמם וחסר חשיבות בחוק, מתור לאורח ישראלי לקבל מתנות בשווי 112 דולאר כל שלושה חודשים. אם היה הפרש זמן קבלת שני המשלוחים חודש אחד בלבד, הרי יתכן שלצימרמן ארכו הימים מאד, וההודש בין נובמבר 1955 ודצמבר נראה לו כ-3 חודשים. צימרמן ראה את הדבר כטבעי גם כאשר קבעו לו בכמס מחירים נמוכים הרבה מן המקובל.

לפתע התערער מעמדו של צימרמן. מעטה הפרוטקציה התקלף ונפל מכתפי חבר הנחלת צים המיוחס, והוא עמד ערום כעולה חדש מול פקחי המכס. ההבדלה הפעוטה של תפרי חים וסיגריות קפצה לכותרות הראשיות ו-אחריה — החרסינה והאמבטיה.

לסגן מנהל המכס, גדעון באום, אף נרמז כי יפוטר — בשל התחשבותו היתרה בי מעמדו של מקבל המתנות, התחשבות שבה על פי הוראה. חיפאים מנוסים ראו בכך נסיון לצרוד שתי ציפורים במרצפת-חרסינה אחת: גם באים, גם צימרמן אינם חברי מפא"י ועל כן, עלולים להפריע לשלחה ה-

מפא"ית כמעט-לחלוטין של המוסדות ה-נאצלים בהם עבדו.

נכס זורם מחוליקת

משרדי חברת לפידות בתל-אביב המו הש' בוע מפולשים בלתי-רגילים: מבקרי-חשבו' נות מוסמכים שהשתלטו על ספרי חברת מ' חפשי הנפט. הבלשים באו לחפש פתרון לתעלומת רבבות הל"י שגולו מקופת לפי' דות לכיסים פרטיים.

החדש נסב מיד לשלום רון, מוכירה ה' כללי של החברה. רון, בבהלה, ניסה להתא' בה, נמנע רק כרגע האחרון. מאו השיבו פקי' די המשרד כי "מר רון יצא לחופשה בלתי' מוגבלת".

המעילה נתגלתה כתוצאה מריב"איתן בתוך החברה, בה נאבק סולל-בונה עם משקיע' הון זר מקבוצת מ'אמי. רון היה איש אמר' גם של המשקיעים הזרים.

השיטה המקובלת. השיטה לסחבת כספי לפידות היתה פשוטה ובדוקה: עוב' דים ומומחים מחוץ-לארץ, שלא היו קיי-

מים מעולם, הוחתמו על קבלות. סכום המעי' לות עד כה: 40 אלף ל"א. גם הטיפול במעילה היה פשוט ובדוק. במקום לקרוא למשטרה, קראה לפידות ל' חוקרים פרטיים משלה, ניסתה בכל כוחה לטשטש את גניבת כספיה של חברה ציבו' רית-למחצה.

צוות העולם הזה, שניהל חקירה משלו, ביקש אישור ממנהלי החברה. ניתנה לו הכחשה כמעט-היסטרית. תחת זאת הועברו לעתון יומי מסויים רמזים מעורפלים שיכ' נו את דעת הקהל לגילוי אשר אין למנוע. היה זה סיום הולם לחודש, אשר בו סערו כל-כך הרוחות בקשר להקמת חברת נפט ישראלית נוספת, נפטא.

מסים

פזי'אד בתל-אביב

ז'אק פזי'אד שלח לבית הנבחרים הצרפתי 55 מתומכיו, בעזרת סיסמה פשוטה: "אל תשלמו מסים!"

השבוע, נדמה היה כי האסיפה שהתנהלה בהיכל המלכה התל-אביבי היתה חולייה מ' מסע התעמולה של ההגנה-הזעיר הצרפתי. "אמרתי לפקיד השומה שהוא רמאי ונוכל!" צעק שרברב נמוך-קומה, בעל שיער שיבה. הנאספים מחו כף.

"תמיד שילמתי את מס ההכנסה לפי החוק. ההערכה האחרונה לא היתה צודקת". דיקלם נגר ייקה בקפדנות. "מעטה, לא אשלם אפילו פיאסטר אחד!"

מחזאות כפיים, סוערות עוד יותר. עסקני בעלי-המלכה הנסערים, אנשי מפא"י וזרירים, ניסו לרסן את ההשתוללות. חבריהם שרקו בבוז. "אם תוך 10 ימים, תחליטו לבסוף, לא יפסיקו את נגישות מס ההכנסה, נכריזו שביתה כללית."

אחר כך עמדו דום לזכר חברם, הנגר יהודה גרף, שנתקף שבץ לב לאחר שפקיד השומה הודיע לו כי עליו לשלם 5000 ל"א. עם תום הישיבה, התפזרו הנאספים בסדר מופתי.

פרשת קסטנר הפושע הקדוש

היה זה הרגע הגדול, לו ציפו כולם. מאז זרק משה שרת לתוך הקרב את תותחו ה"משפטי הגדול ביותר" — עורך דין מיכאל כספי — הפך בית המשפט לזירת המאבק של שני לוחמים צעירים, שניהם צבאים, שניהם בדרכם לפיסגת המקצוע. כספי, בעל בית הרושתי למשפטים, המעסיק 80 עובדים ברחבי הארץ, הוא איש מפא"י מוביל. הק. תמיר, מורד פוליטי, הוא ההיפך ה"גמור מאיש מפא"י".

ביום הראשון של משפט גרינוולד נגד קסטנר בעזון שבועות שקר הסתפקו שניהם בסיוורים אלימים — צליפות מילוליות חטות ופחות, כדי לבדוק את מערך הכוחות של הצד השני, דברי פולמוס חריפים, התנגשויות אישיות ראשונות.

לפתע הצטלבו החרכות בקרב גורלי. שמר אל תמיר עצמו עלה על דוכן העדים. **דממה באולם.** היתה זאת החלטת כב' דת-משקל מצד הפרקליט הצעיר. למעשה ויתר על מקומו המחוסן על ספסל עורכי הדין, הסגיר את עצמו לחקירת שתיועבר חסרת רחמים של אחד מטובי הפרקליטים בארץ. העתונאים עצרו את נשימתם. הפעם, היו בטר חים, יורום דם משפטי. כספי יוכל להוציא מפיו אינפורמציה חיונית על רקע המשפט.

יום לפני כן חקר כספי את אורי זיגל, שהעביר בזמנו לתמיר העתק מאושר של הצהרת קסטנר לטובת בכר. "האם ידוע לך", קרא כספי הנמוך והממושקף, "כי כל המיסמ"כים של בית המשפט הבינלאומי לפושעי מלחמה הועברו לחשיגנטון?" אותו רגע עבר חיוך קל על שפתיו של תמיר. איש לא שמ לב לכך.

עתה פתח תמיר את עדותו בהודעה שהשליכה הס באולם. הוא עצמו, גילה, ביקר לא מכבר בבנין האגדי בעל חמשיהצל

עות, הפנטאגון, משכן משרד הבטחון וה"מטכ"ל האמריקאי. הוא קיבל את הרשות לע"יין (ולצלם) את המיסמכים הכלולים בתיק 105/17 של אגף פשעי המלחמה. היה זה תיקו של קורט בכר.

כמה ימים לפני כן נכנס תמיר לבנין העצים, מילא טופס בקשה, ציין בו כי "מרשי האשים אחד ד"ר קסטנר כמשתתף פעולה עם הנאצים, והועמד על כך לדין. בית המשפט מצא שהוא צדק בהאשמותיו". היבול של אותו ביקור היה מונח עתה על שולחן בית המשפט. הוא הכיל כמה וכמה הפתעות שזרקו אור בהיר על הפרשה כולה.

ההבדל הקטן. מלכיאל גרינוולד לא יכול היה, לפי החוק, להגיש קובלנה פלילית נגד קסטנר על שיתוף פעולה עם הנאצים. תחת זאת הגיש תביעה על שבועות שקר, הסתמך על החלטת השופט בנימין הל"וי כי קסטנר שיקר באמרו, בשעת חקירת שתיועבר של תמיר, כי לא מסר הצהרה בשבועה לטובת קורט בכר בבית המשפט הבינלאומי לפושעי מלחמה בנירנברג.

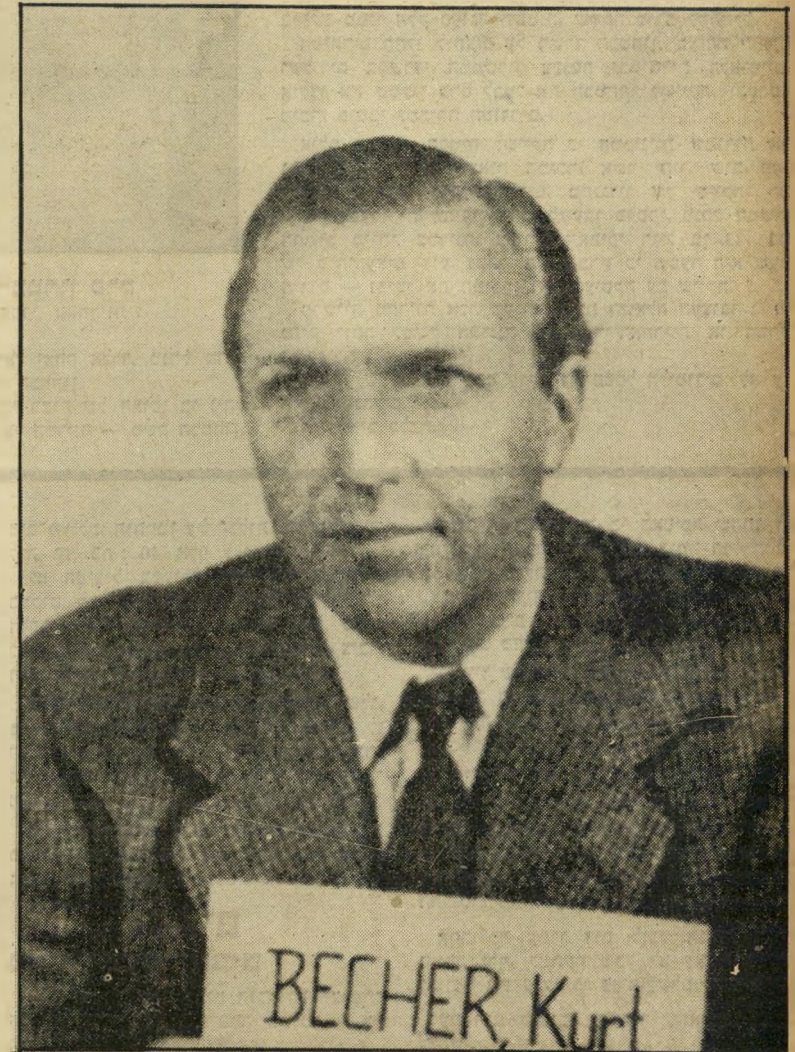
למראית עין היתה זאת נקודה פורמלית בלתי חשובה, כי קסטנר הודה שמסר הצהרה כזאת בבית המשפט הגרמני לטיהור הנאצים, אחרי שכבר שוחרר על ידי האמריקאים, הכחיש רק את מתן ההצהרה בבית המשפט הבינלאומי. אולם ההבדל הקטן הוא שהיה, אולי, מרכז פרשת קסטנר כולה.

לפי גירסת קסטנר, היתה הצהרתו בלתי חשובה. מאחר שהנאצי שוחרר ממילא על ידי בנות הבכורה, שוב לא יכלה הצהרה זו לשנות בהרבה את גורלו. עצם העובדה ששוחרר על ידי בנות הבכורה נתן מקום להנחה שבכר אמנם לא היה שותף לרצח היה מליונים.

הגנה על הרוצחים. ערימת המיסמכים המצולמים, שהצטברה עתה לפני העד שמואל תמיר, שינתה תמונה זו לחלוטין. ההצהרה בשבועה, שנמסרה על ידי קסטנר מ

1. בעל התיק

תמונת השטאנדארט פיהרר (גנרל) של הס.ס. קורט בכר, שצולמה בשביל אלבום פושעי המלחמה, מופיעה כמיסמך ראשון בתיקו של בכר. תמונה זו צולמה, כנראה באופן שיגרתי עם מעצרו, אחרי מלחמת העולם השנייה.

Page 2 - Letter to CG, HQ, Command, Subject: Transfer of Internees, dated 30 April 1946

1. The following men are requested to be sent to Dachau for trials currently in progress there:

BECKER, Gottlob	II 6 350096
BILFINGER, Rudolf	II 6 350080
BLASCHKE, Johannes	II 6 350081
BCHIN, Reginald von	II 6 350169
SHORST, Otto	II 6 350086

5. Of those listed in Paragraph 1, the following are on the G.R.O.M.G.A.S.S. Wanted List No. 8:

BINDER, by United States as witness.

BECKER, Kurt, by United States for murder.

BECKER, Gottlob, by United States for torture.

BLASCHKE, Johannes, by Poland for Murder.

FOR THE GERMAN SIDE OFFICER

SAUEL H. BINDER
Captain, Infantry
Operations Officer

TELEPHONE: JUSTICE 6137

2. מבוקש בעזון רצח

"האנשים הבאים כלולים ברשימת הפושעים המבוקשים... וקורט בכר, מבוקש על ידי ארצות הברית בעזון רצח. בתצלום המיסמכים לא מופיעה החתימה, כי תהליך הצילום הכימי אינו מעביר דיו. מיסמך זה אינו משאיר ספק על גורל בכר, לו התנהלה התביעה נגדו כראוי."

number was in charge of transferring Jewish goods from Hungary and was a very dangerous Subject to this respect.

3. מבוקש בעזון שוד

בדו"ח המאסר של בכר, מופיעה ההערה "בכר היה ממונה על העברת רכוש יהודי מהונגריה והיה מסוכן מאד מבחינה זו". מאסרו של בכר היה אוטומטי, בתוקף דרגתו הגבוהה בס.ס. והנימוק הנוסף בא, איפוא, כדי לציין את מעמדו המיוחד בצבאה של גרמניה.

רשאי למסור פרטים על שיחותיו עם ראשי התביעה האמריקאית בנירנברג, מאחר שזוהי "עדות שמיעה" שאינה מתקבלת כי בית המשפט הישראלי. וכאן עשה כספי את השגיאה החמורה הראשונה במשפט זה: הוא שאל את תמיר על פרטי שיחות אלה. כשזכר כספי לפתע מה הוצאת אשדותיו, התישב פתאים במקומו. אולם היה זה מאד חר מדי: לתמיר היה תרוץ חוקי מצויין לחקור את עצמו ("חקירה חוזרת") לגבי אותן השיחות, מאחר שהועלו על ידי הצד השני. היתה זאת שגיאה קלאסית של ההגנה.

באמריקה שאל תמיר את ואלטר ראפ, החוקר האמריקאי הראשי בנירנברג, מה היה תה הסיבה העיקרית לשיחורו של בכר. ענה לו ראפ, לפי עדות תמיר: "אנחנו לא יכולנו להיות קדושים יותר מאשר ה"אפיפיו" אחרי שקסטנר העיד בשם ה"סוכנות לטובת בכר, שוב לא היתה אפשרות להעמידו לדין."

ראפ היה מוכן לחזור על הדברים בא"ר, אולם הבאתו היתה עולה אלפיים לירות, והשופט דחה את בקשת תמיר לדחיית המשפט לצורך זה. הודות לשגיאתו הטאקטית של כספי, חסכה התביעה סכום זה. דבריו של ראפ נכנסו לפרוטוקול.

"הימלר הציל יהודים!" אולם כספי לא ירה את כדורו האחרון. כשירד תמיר (המשך בעמוד 8)

* מאחר שהצד השני אינו יכול לחקור את האיש שאמר את הדברים, חקירת שתי וערב.

רצון, הוצהרה לפני בנו זלקה, פקיד אמריקאי שהיה סגן מנהל מחלקת העדויות במשרד התובע האמריקאי לעניני פשעים מלחמה. היא ניתנה חודש לפני שבוטלה האשמה נגד בכר. היא מהווה בתיק את המיסמך האחרון לפני פקודת הביטול.

לאור זה קשה להטיל ספק בהנחה כי קסטנר אמנם מסר את ההצהרה בבית המשפט הבינלאומי לצורך משפטו של בכר שם, וכי הודעתו של קסטנר, "בשם הסוכנות היהודית והקונגרס היהודי העולמי", היא ששימשה יסוד לביטול ההאשמה נגד בכר (ראה נוסח ההצהרה בעמוד הבא).

יכולות להיות דעות שונות לגבי פעולתו של קסטנר בתוך התופת הנאצית בבודאפשט. אולם לגבי הצהרתו של קסטנר, שניתנה מרצון חופשי, שנתיים תמימות אחרי גמר המלחמה, בה הילל את מפקדי הס.ס. והגן אפילו על הימלר עצמו, יכולה להיות רק שאלה אחת: מה המריץ את קסטנר היהודי לצאת באופן פעיל ונמרץ להגנת הקצינים הגבוהים ביותר של מכות הרצח הנאצית?

היתה זאת שאלה שתבעה מענה. היא הטיה לה צל קודר לא רק על קסטנר עצמו.

יותר קדוש מקסטנר. תמיר יכול היה להגיש רק את המיסמכים, להעיד כיצד השיג אותם, לחדא את אמיתותם. הוא לא היה

* בניגוד חותך לעדותו של סוכנותאחר, אליהו דובקין, שהודיע בפירוש שי לא ניתנה לקסטנר שום סמכות להעיד ב"שט הסוכנות היהודית."

4. ההצהרה הגורלית

א"י, החתום מטה, ד"ר רוזנפלד קסטנר, מבקש להצהיר את ההצהרה הבאה, נוסף על הצהרתי בשבועות... שהוגשה לבית הדין הבינלאומי הצבאי... בנוגע למי שהיה שטחאדורטורפיהרר של חס. ס. קורט בכר :

כתוצאה מההשאל והחלט שנוהל בשנים 1944/45 בין החתומים מטה, נוציני הסוכנות היהודית ונוינס, וכנאס ועדת ההצלה היהודית הבנקית "חוקית" בבודאפשט, לבין קורט בכר, אפשר היה להצליח את היתם של דברות יהודים ותושבי מחנות הריכוז, למעשה גרם המשא-והממתן כי קורט בכר לבנין, אף שיוחס ונוהל על בסיס כמי פ' וכלכלי, לנפילת הציני היעיל ביותר להחל שייל את התוכנית המצאית להדלסל היהודים בידי הגרמנים, כמצוה על-ידי היטלר. לא יכול להיות שום ספק שבכר נמנה על מהלכי ה' ס.ס. המעטים שאז שהיה להם הטון להחלטה הכולנית והמשמדה, ולנסות להציל חיי-אדם.

באופן מסמך, השגנו התוצאות הבאות כי קשר עם המשא-והממתן עם בכר :

(1) 1665 יהודים הונגארים ופליטים יהודיים הונגארים נאספו בבודאפשט ונלקחו, דרך ברגנבלוז, לשווייץ, בשתי קבוצות, כי יום ה'2 באוגוסט וביום ה'6 בדצמבר, 1944. היתה זאת הפעם הראשונה שהגרמנים שיחרו רו קבוצה מאורגנת של יהודים בתקופת ה' מלחמה.

(2) אחרי התערבותו של בכר אצל הימ"ל, הוציא הלה פקודה כללית, בסתיו 1944, שאסרה השמדה נוספת של יהודים, למרות שפקודה זאת סוכלה חלקית על-ידי קאלטנר ברנר, אייכמן ופקידים אחרים... הרי כמה מהסרדים שנכללו בפקודה זו הגיעו לכלל הצלה הודות לה.

(3) 750 יהודים שהסתתרו בבדאט'סלא' בה נאספו ונלקחו לשווייץ, על פ' הסכם ביי' ני לבין בכר (אפריל 1945).

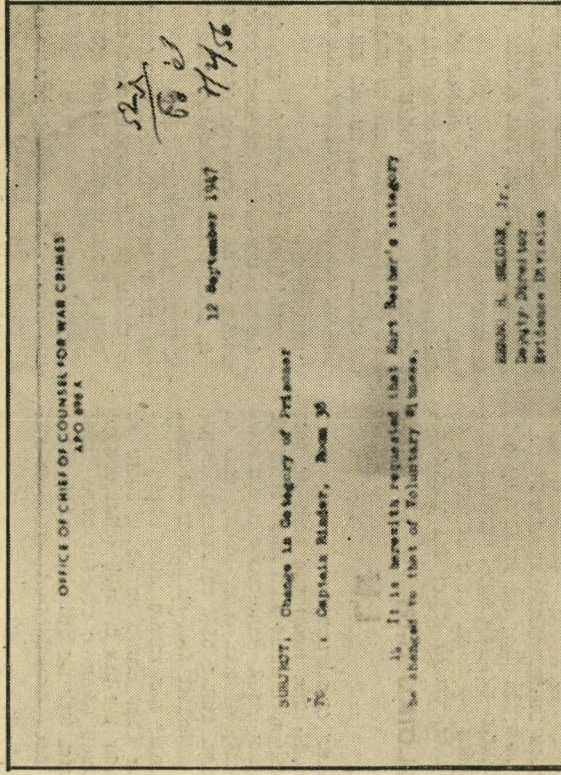
(4) כתוצאה מהתערבותו של בכר, לא נדרשו ולא הושמדו 85 אלף יהודים מליטות

בודאפשט בחדשים נובמבר, דצמבר וינואר 1944/45, וזה למרות חוכמיה והחלטתה של משלחת הובות ההונגאריה להשמיד את תושבי גיטו זה.

(5) בשלב האחרון של המלחמה השתדלו בכר והימלר לפעול נגד מאמציה של קבוצה קיצונית של מתנגדי ס.ס. נבוחים, שניסו להשיג את סילוקם או השמדתם של שרידי יושבי מחנות הריכוז. הם גרמו למסירת אסירים אלה לצבאות בוות'הבריה, וכך מנעו קריבות ומים מסביב למחנות אלה.

יחסי מסביב למחנות של בכר, שגרמו לכניסת מתנה הריכוז ברגנבלוז כמה ימים לפני הפוטתם של צבאות בוות'הבריה.

יחסי מסביב למחנות של בכר, שגרמו לכניסת מתנה הריכוז ברגנבלוז כמה ימים לפני הפוטתם של צבאות בוות'הבריה.

5. התוצאה ה'שירה'

ההצהרה בשבועה דלעיל ניתנה ב'4 באוגוסט 1947, בניירנברג, בפני בנו זלמה, פקיד משרד החנוכה האמריקאי נגד פושעי המלחמה בניירנברג. כעבור חודש חתם אותו זלמה על מיסמך זה, המעביר את האס'ר בכר למעמד של עד-מרצ'ון-עצמי, הקשר בין שני המיסמכים נראה לעין.

במחנה ב' ביום ה'10 באפריל 1945, היתה כ"85 אלף אסירים, ולחשיו את שיתורם. ה' ייתי עד להוצאת פקודה דומה למפקדי מח' נות הריכוז ליד האמברג (12' אלף אש) וסרדינשיסט (30' אלף אש).

(6) לאור המיסמכים הקיימים ועדיית אותה רות, אפשר להודות שהיה זה בכר שמנע את ביצוע הפקודות שהוצאו על-ידי קאלטנברגר, ומסרתן היתה להשמיד ברגע האחרון את אסירי מחנה הריכוז מאסטרזון (33' אלף אש, רובם אסירים פוליסיים בני עמם ר' ביס), ופליטנברגר (כ"7 אלף אש).

מאחר שהייתי במגע אישי עם בכר מינוי 1944 עד אמצע אפריל 1945, הייתי רוצה להדי' גיש, על סמך נסיון אישי, שבכר עשה את כל שבגדו יכולתו ומעמדו להציל חיי-אדם מפנים מפשע מתאורות הרצח העיוותי של ה' מחנהים הנאציים. על כל, אפילו אם יש ה' קום להחלוג מאז לצורת המשא-והממתן ו' לבסיס, לא הסמתי אף לרגע ספק בטהות כוונותיו של קורט בכר, ולפי דעתי הוא ראוי, בראו הראשיות של בוות'הבריה ושל הגרמנים לזון הפרשות, להתחשבות המסימלית האפשי' רית. אני מצהיר הצהרה זו לא רק בשמי, אלא גם בשם הסוכנות היהודית והקונגרס היהודי העולמי.

חתום : ד"ר רוזנפלד קסטנר, פקיד ה' סוכנות היהודית בג'ניבה, לשעבר יושבראש ההסתדרות הציונית בהונגאריה (1943) — (1945).

ATTACHMENT

the undersigned, Dr. Rudolf KASCHNER, wish to state the following
 ent, in addition to my affidavit (for further personal data see this
 rit), submitted to the Trial under Document No. 3055 P-1 (P-1A 242),
 the former SS Standartenführer Kurt BUCHNER.

As a result of the negotiations carried out in 1944-45, between the
 signed, as representative of the Jewish Agency and Joint Distribution
 Jew, chief of the Illegal Jewish Rescue Committee in Budapest, and
 quar, the lives of tens of thousands of Jews and inmates of concentra-
 camps could be saved. Practically the negotiations between Kurt
 and myself, although initiated and carried out on financial and
 grounds, resulted in the most serious and effective attempt to
 save with the last program of total extermination of the Jews, at
 hands, as prescribed by Hitler. There can be no doubt about it that
 balance to the very few SS-leaders having the courage to oppose the
 of extermination and trying to rescue human lives.

consequently, in connection with my negotiations with Buchner the
 of results were achieved:

1) 1500 Hungarian Jews and Jewish refugees from Hungary were assembled
 and taken, through Bergen-Belsen, to Switzerland, in two groups,
 August and 6 December 1944. It was the first time the Germans released
 a group of Jews from their hands during the war.

2) After an intervention of Buchner with Himmler the latter gave a
 order, in the fall of 1944, forbidding further extermination of Jews.
 In this order was partly safeguarded by Saltenbrunner, Bachmann and
 officials of the SS, many of the remnants of those existing under this
 and their survival to the issuing of this order.

3) About 70 Jews hidden in Bratislava were assembled and taken to
 and following an agreement between me and Buchner (April 1945).

4) Following Buchner's intervention, about 65,000 Jews from the
 ghettos were neither deported nor exterminated in the months of
 7. December and January 1944-45, and this despite the Hungarian
 government's planning and deciding the contribution of the inmates
 ghettos.

(c) In the last phase of the war Buchner, always with Himmler, he
 counteracted the efforts of the radical group of higher SS-leaders, who
 tried to achieve the removal or extermination of the remnants of the
 inmates of concentration camps, by having these inmates handed over to
 the Allied forces thus avoiding bloody fighting around these camps.

I personally witnessed Buchner's efforts, resulting in the capitulation
 of Bergen-Belsen concentration camp days before the arrival of the Allied
 armies. In view of the impossible conditions we found in this camp, on 11
 April 1945, this capitulation was the only possible means of saving the
 sufferings of about 35,000 inmates, awaiting their liberation. I witnessed
 the issuing of a similar order to the commanders of the concentration camps
 of Neuengamme near Hamburg (about 12,000 persons) and Neuwerkstadt
 (about 30,000 Jews).

(d) Considering prevailing documents and other testimonies, it may be
 admitted that it was neither who supervised the carrying out of the orders
 issued by Saltenbrunner aiming at the annihilation, at the last minute, of
 the inmates of the mentioned concentration camps (about 22,000 persons, mainly
 political prisoners, of many nationalities), and Pleschberg (about 17,000 persons).

Having been in personal contact with Buchner, from June 1944 until the
 middle of April 1945, I should like to mention, on the basis of personal
 observations, that Buchner did everything within the limits of his possibilities
 and action to save innocent human lives from the blind fury of killing at
 the last leaders. Therefore, even if the facts and basis of our negotiations
 may be slightly questionable, I did not doubt for one moment the good intentions
 of Kurt Buchner and in my opinion he is deserving, when his name is judged by
 Allied or German authorities, of the fullest possible consideration. I make
 this statement not only in my name, but also on behalf of the Jewish Agency
 and the Jewish World Congress.

Dr. RUDOLF KASCHNER
 Official of the Jewish Agency, Geneva
 former Chairman of the Jewish Organization
 in Hungary (1943-1945)

בלתי מוגבלת ואת העודף של 40 האחוז, לקבל בתשלומים לשעורין.
כשם שעשה זאת בפולין, החליט הלבר ל- הוציא עתון-ערב זול, בשעות חסרות מתחרים. לשם כך היתה נחוזה עוד השקעה כסית. שותף נמצא עד מהרה, והלבר מצדו השקיע את כל תכונותיו שבאו ממכירת ה- פנסיון בנהריה.

כאן נתקל הלבר בהתנגדותה של אשתו, אמיליה. האשה ששרידי היופי עוד נותרו בה והיתה אהובה על כל מכריה, טענה כי מחצית הכסף הוא רכוש וכל הסיכון בהשקעה בלתי בטוחה זו הוא גדול מדי. בעלה חשב אחרת.

סעיף בצוואה. ביום בו הופיע העתון, היה ברור כי הוא נכשל. אמיליה נראתה מדוכא ומשונה, התהלכה כסהרורית. מכריה הבחינו כי משהו מתרחש בקרבה.

לפני שבועיים העלה אותה איש המעלית בניין החברה הכלכלית בתל-אביב לקומה השנייה. שם עמדה אמיליה בחדר המדרגות, הוציאה מראש מארנקה וצבעה את שפתותיה. כשירד איש המעלית לקומת הקרקע, היתה גם אמיליה שם. מוטלת בחדר המדרגות. היא קפצה מהקומה השנייה. בצוואה שהשאירה, קבעה אמיליה סעיף מפורש האוסר להשתמש בכספה למימון הוצאת עתון הערב. כעבור שלושה ימים, נסגר ערב טוב.

עיריות

קרניצי-תיק: תיקו

ביום תמישי בשבוע שעבר הפריע רעש הלמות פטישים את שנותם של שכני בית המלון עדן ברמזא. אגף שלם של בית המלון נהרס; הנוק המשוער: 15 אלף ל"י. תיק לא יושב בחיבוק ידים. הוא לקח שלוש דלתות עקורות, כתב עליהן בכחובות ענק: "המטורף הנאצי בגרמניה הורה לשרוף בתי כנסת; המטורף שלנו שולח להרוס בתי ירדנים. לנשיא המדינה אסיר לעשות דין ל- עצמו, כמו כן לראש הממשלה, ואילו ה- מטורף המשתולל מצפצף על החוקים, ור- עושה דין לעצמו".

השלטים שעוררו את הנאתם של תושבי רמת-גן, לא נשארו זמן רב על כנם, הוחר-מו עליירי שטירים. כשדרש תיק פקודת בית משפט להחרתם שלטון, השיב מפקד המ- חוז: "הצדק והחוק אתה, אך אנו לקחנו את השלטים".

היה זה שלב נוסף במלחמתו הפרטית של האורח בנימין תיק נגד ראש עיריית רמת-גן, אברהם קרניצי. תחילת החיך העבה נעוצה, לדברי תיק, עוד בשנת 1943, שעה שקרניצי דרש ממנו שימנה בנגריתו הפרטית את הרהיטים עבור המועדון יידי רמת-גן, שתק עמד אז להקים. תיק טרם להצעה הנדיבה, מאחר

השם ערב טוב. רבים חזו את גורל העתון מראש, ניבאו לו כי חייו חיי שעה. אולם גם רואי השחורות לא האמינו כי העתון יג- חזע עוד כמעט בטרם טעם את טעם החיים — שבועיים בלבד אחרי הופעתו.

מותו המוקדם והצפוי של העתון לא היה עלול לזעזע איש, לולא הסתתרה מאחוריו טרגדיה אנושית, טרגדיה חייו של כעל ה- עתון.

מלכוב לישראל זאב (זיגמונד) הלבר (51), היה עתונאי מצליח בפולין של שנות השלושים. הצלתו גדלה, כשידע לנצל את שעות הערב המאוחרות, בהן לא הופיע אף עתון. הוא הוציא עתון בשם ערב טוב בי- שפה הפולנית. העתון שנמכר במחיר פרוי-

יוזם יוזם יוזם

— גם כשיוצאים מן האף —

טות היה חסר-מתחרים, וזה לתפוצה ענקית בעיר לבוב.

הלבר זכה לרווחים, רכש את בית-הדפוס בו הודפס העתון, הוציא עתון נוסף. באותן השנים, התאבה הלבר בצעירה יפהפיה בשם אמיליה, נשא אותה לאשה.

מלחמת העולם השנייה רוסשה את הלבר כליל. מה שעבר עליו באותן השנים היה הע- תק מדויק מגורלם של כל יהודי פולין ש- רדו בתים. אולם שנות הסבל והרעב הותירו בהלבר את חושו המסחרי. עסקיו באירופה של אחרי המלחמה נשארו בלתי-רדועים, אך כשעלה לפני חמש שנים לישראל לא היה זאב הלבר חסר-כל. הוא הביא עמו רכוש קטן.

הדרך להצלחה. זאב ואמיליה השתק-עו בנהריה. הוא פתח בית-מלאכה קטן ל- צעצועים מעץ, היא ניהלה את הפנסיון שרכ-שו במקום. הוגג חיי חיים שקטים, חסרי מחיחות. שכנים ראו אותם תמיד, כששלום שו-רר בין השניים.

באחד הימים חלה תמורה בחייהם. זאב נפ-גש במקרה עם יויד לספסל-הלימודים בגמ-נסיה בלבוב, שעבד אחר-כך באחד העתונים של הלבר. היה זה שלום ידידיה.

עד מהרה שוכנע הלבר כי די לעסוק ב- צעצועים של עץ וכי כדאי יותר לעסוק בצע-צועים מגיר. הוא החליט לחסל את בית-המלא-כה, להשקיע את כספו בשבועון אותו ערך ידידיה.

אמיליה התנגדה לשינוי בחייהם, שגרר אחר-יו העתקת דירתם לדירה בת חדר אחד ב-רחוב קרל נטר בתל-אביב. זמן מה המשיכה לנהל את הפנסיון בנהריה. אולם לאחר בי-קור בדירת בעלה, בו העיפה מבטים חשדניים לעבר בעלת הדירה הצעירה והחנינית, הצטר-פה אליו.

צעצועי הניר בהם החל הלבר להתעסק לא גרמו לו קורת רוח מרובה. הוא חיפש דרך לעלות ולחזור לממדי ההצלחה שהיו לו ב-לבוב. הוא בחר בשיטה שהצליחה פעם. וגם באותו השם.

ההזדמנות לכך נמצאה לאחר שהודר, עתון הערב של מפא"י, נסגר. אנשי מפא"י הביעו את נכונותם להעמיד חינום את דפוס המפלגה לרשות עתון ידידותי. נוסף לזאת הבטיחו אשאר על הגיר הדרוש בגודל 60% לתקופה

הפרשה, בה יכול להיות להם רק ענין אחד: להשתקיה במהירות הרבה ביותר.

ים

לידתו של רעיון

שלושה אנשי מחל-מדרום אפריקה החלי-טו, בתום מלחמת העצמאות, לשוב לארצם באמצעות סירה באורך של שמונה מטרים. כשעמדה הסירה מוכנה להפלגה במספנה חיפאית, נמלכו השלושה בדעתם, שבו לביר-תם במסוס.

השבוע, עמדה הסירה על חוף הירקון, חסרת-הצבע ואכולת אותות הומן. אולם ל- מרות אלה, היתה עדיין רחיקה מקץ המסע. שני צעירים ישראליים הכינו לה תוכנית הפלגה מסביב לחופי הים התיכון.

"אדם לא מוצא לו מנוחה ומחפש דרכים להכיר את עצמו ואת העולם," הסביר מתכנן נסיעת ההרפתקאות, אהרון ("אהרלה") ויג-שטיין (29), צעיר מוצק בעל עיני תכלת רו-צות, את הדחף לתכנון המסע. "נעשה מסע סביב חופי הים התיכון, נעביר את תעלות צרפת לאנגליה," כשנשאל ממה יחיו בים; השיב פשוטות: "אפשר לעשות מטעמים מ- דגים אפילו כשהם יוצאים מהאף".

בחורים עם דם. את התודעותו אל המים עשה אהרלה באמצעות גיגיות, בהן היה שט על פני הביצה שהשתרעה במקום

ימאי-הרפתקן הונגר

— מטעמים מדגים —

בו עומד כיום גן-מאיר בתל-אביב. בגיל שמונה היה מועמד רציני לטביעה, אחרי שייט ברפסודה על פני ואדי מוצררה. מדרגת מלח כשיר בשולח-מוקשים בצי הבריטי, הגיע עד לדרגת מ-מם בחיל-הים, השתתף במבצע אל-ערש.

בשרתו בצבא-הקבע הכיר אהרלה את אברי-ההונגר (26), דיג מגודל-זקן, המעשן מקטרת ניצחית ושהתגורר בקרקעית ספינה נמל חיפה. הוא מצא בו שותף לרעיון ההפלגה, יחד רכשו השניים את הסירה הקטנה אך היציבה, גייסו אמצעים לקראת המסע.

מה שמעכב עדיין את ההפלגה הוא הצורך ב-שני בחורים בעלי דם המוכנים להצטרף למסע. אין צורך שיהיו ימאים, אמרו ה-שניים, העיקר שהיו בריאים וח קים ובעלי רצון, אחרת תהרגו איתם אכילת הדגים תוך חודש. תנאי נוסף: גיוס סכום של 1500 לירות, למימון ההפלגה.

דת

פרסומות חיוס

תימיני מפויאת ומוזקן עמד השבוע מול מסעדת המוזג, ליד תחנת האוטובוסים של תל-אביב. בידו נשא כרוז: "במסעדת המוזג מגישים בשר חזיר. רוצו ישראל מזוהרים מ- אכילת התועבה. הרבנות הראשית".

עובדי המסעדה אינם זוכרים מתי עמלו כה קשה בסיפוק תאבון לקוחותיהם.

עתונות

צעצועים מיני

לפני שלושה שבועות, הופיע בחוצות בי-קול רעש גדול, עתון הערב החדש נשאל את

זרזון העדים, קם יריבו, התנגד להמשכת הוונתו של תמיר כפרקליט המאשים. את-י שהפך לעד, טען, שוב אין תמיר יכול להיות עורך-דין במשפט זה.

שוב השתררה דממה באולם. היה נדמה כאילו שגה תמיר שגיהא קטלנית. אולם כפרקליט הבלונדי קרא את ספר החוקים לפני העדות. הוא הוכיח לשופט כי ההור-ה הפוסלת עד לשמש כפרקליט נוגעת ל-טוב אחר של מקרים, אינה חלה על עדות שסוג זה. השופט קיבל את טענותיו, ה-משפט נמשך.

עתה הגיע תורו של קסטנר. בניגוד ל-תמיר, נמצע מלעלות על דוכן העדים, מנע נדן יריבו לחקרו עילות שתי-עורב. תחת-אית מסר הצהרה ממקום: "אני, ורק אני, זייתי יכול לקבוע אם היה בכך פושע או לא!".

היתה זאת הודעה נוגעת ללב, אך היא לא השכיבה דבר לפסקי-הדין המנימק של בני-מין הלוי, שקבע כי הוכח לפניו, על-סמך תעודות, כי תוכן ההצהרה בשבועה כוזב לחלוטין. כן לא הסביר כמה מן הצדדים המזוהרים ביותר של ההצהרה, כגון:

- הלשון הקיצונית של התשבחות ל-בכר. קסטנר לא אמר בהצהרה כי בכר היה פחות גרוע מרובי-ההמונים האחרים בס-ס, אלא הסך את בכר לגיבור לאומי של העם היהודי. היה זה אותו בכר אשר העיר בחקירתו בנירנברג, באוזני קסטנר: "לא ידעתי מה זה אושוויץ!"

- ההגנה המפורשת על החיה הנאצית המתועבת ביותר, אבי כל ההשמה, הייג-רייך הימלר, אשר לפי ההצהרה הציל רב-בות יהודים.

- העלמת העובדה הנוראה כי בכר ו-שותפיו הציעו למכור חיי יהודים תמורת כסף, וכי זה היה "הבסיס הכספי והכל-כלי" שנזכר דרך אגב.

- העובדה שקסטנר הצהיר לא רק בשם עצמו, אלא בשם כל העם היהודי. הקטע בו הוא פונה הן "לרשויות בנות הברית" והן "לרשויות הגרמניות" ב-דרישה לזכות את בכר, על אף הודעתו הנמרצת, המפורשת והמפורטת ע-בלי-ציל-של-ספק שמעולם לא התערב לטובת בכר בפני רשויות בנות-הברית.

כהן לעזרת תמיר. עתה הגיע תורו של כספי לשמוע את עדיו. הוא קם, ביקש דחיה כדי להביא מחוץ-לארץ את רוברט קמפנר, יהודי גרמני שכיהן כסגן התובע האמריקאי בנירנברג. קודם לכן הזכיר תמיר בעדותו כי אור-תו קמפנר, הקשור בעסקי מסחר עם ממ-שלת-ישראל בענייני שילומים, אמר לחבר אמריקאי: "לדידי בכר הוא רוצח המוני... אולם במשפט זה לא קסטנר ולא בכר חשו-רים צריכים להציל את ממשלת ישראל!"

שופט השלום הראשי, ד"ר משה פרץ, בעל מיבטא גרמני מובהק, דחה את בקשת הוהייה של כספי, כפי שדחה קודם בקשה ורומה, לצורך אותה מטרה, של תמיר. כס-פי לא נבע, פנה לבית-הדין הגבוה לצדק, הראה מברק בו מודיע קמפנר את תאריך-בואו. בית-הדין הגבוה ציווה על שופט-ה-שלום לנמק מדוע לא ידחה את המשפט.

לתהליך זה עלולה להיות תוצאה פיקני-טית. אם אמנם ירצה שופט-השלום לנמק את מעשהו, יצטרך היועץ המשפטי, חיים כהן, להופיע בשמו נגד כספי. יריבו המוש-ב-ע של תמיר, יצטרך אז להופיע בבית-ה-משפט כשותפו של תמיר נגד כספי, יי-יו. יהיה זה דומה לנשף מסיכות.

קרב הלודרים. כשיצאו הצופים מן הסיבוב הראשון של קרב-הלודרים, לא היה צפ-כי לפי שעה השניו גרינולד ותמיר את-מטרתם העיקרית: להבליט את הפרשה כו-לה לעיני הציבור, לשם במרכז המאבק את ההצהרה-בשבועה המזוהה של קסטנר, להסתמך על מעשים של קסטנר לפני צ-שר שנים, אלא על עבירות שביצע בשעת המשפט בירושלים.

חוגי שרת, לעומת זאת, לא יכלו לסקור את התוצאות בסיפוק רב. במקום בלבום את תמיר, גרמו רק לניסוח נוסף של כל

הארץ

שערות ערבי-טוב (ערב טוב)

שמעון גריש, חיפה

שנשרו ביתניים.

מתוך 5 המשחקים ניצחו שלוש פעמים,

הפסידו פעם וסיימו בתיקו פעמיים.

(חדשות הספורט)

מרכזי דן, תל-אביב

00 בחשבון.

מבשלים אטריות, רוצחים אותן, מו-

סיפים כוס רוטב. (הארץ)

דב פישל, חיפה

ומגישים כפגז אפוי לבעל החזון מ-

עבודתו.

סיפיה לורן בת הנהר כצבעים טבעיים.

תרגום עברי ואנגלי בסוף הסרט (ידי-

עות אחרונות)

חיים עופר, רמת-השרון

וגם שם מיותר לגמרי.

א. מרון לא היסס רגע בהישמע הקריאה:

תינוקות בלי הבות

בבחנות המכולת של שכונת תחנת הכרמל בחיפה הצטופפו עקרות-בית סיביב הדלפק. השעה היתה שעת בין-ערביים, הקניות התנהלו בשלושה שיגרתיות. לפי חזק נשמעה צחצוח אימים מרחוק. קולה הי' מפוחד של ילדה קרא: "אמא! אמא! שריפה!"

מן החנות ענתה אשה שמנה בצווחה נוק' בת באדיש: "בתי! בתי!" היא הפילה את ארנק והלחם שקנתה, יצאה בריצה לכי' חן זעקת בתה.

הפתיליה הנוערת

כאשר יצאה נחמה כץ בת ה-27 לחי' נות המכולת, השאירה את התנוקת רחל בת שבעת החודשים בכית. אתה השאירה גם את בתה הבכורה, פרומה בת השמונה, להשגיח על הפעוטה. אולם בכי' התינוקת לא הניח לפרומה לשחק עם בובי' תה. היא הרימה את אחותה ממיטתה, התינוקת לא הניחה אותה בתגודות-הרגעה.

לא פעם ראתה פרומה את אמה מנענעת את הפעוטה באותה צורה. הטיפול עזר גם הפעם: רחל חדלה מליבב. פרומה נענעה ביותר עז. לפתע נתקלה זרועה בפתיליה בוערת שעמדה באותו מקום.

הפתיליה התהפכה, להבה החלה מתפשטת. רק אז נתקלו עיניו הזולגות דמעות

תוך הלהבה, הרימה אותה מיד בחזרה. היא עוד הספיקה להניחה בעגלתה, לפני שריצה החווה להזעיק עזרה.

בדירה דילגה פרומה במדרגות השחוקות של ביתה הדו-קומתי בסימטת אלרקה, תוך צעקות "הצילו! אחותי נשרפה!"

לתוך האש פעמיים

נתן גרין, בעל הנגריה שממול, פתח כי' בהלה את דלת בית-המלאכה. עשן שחור וסמך עלה מחדר משפחת כץ. גרין מיהר חזרה לנגרייתו, צעק "שריפה! בואו!" הוא לקח במרוצה מכשיר-כיבוי ורץ למעלה, כשי' הוא מזליף את חומר הכיבוי.

אחריו רץ חניכו, אדוארד מרון, בן ה-16. "צריך להציל את הילדה!" צעק גרין.

אדוארד החל מגשש את דרכו בתוך ער' פל הגאזים הסמך. העשן הלך וגבר. גרין התיי' במכשירו, אך האש לא כבתה.

אדוארד נכנס לחדר. עשן חדר לעיניו וריאותיו. הלהבות ליחכו מכל צד. הוא גי' שש לעבר מיטת התינוקות. כשמצא אותה, צנח לידה מאפסת כוחות. אולם הוא התי' אושש, דחף את המיטה החוצה כשהיא אזור זה להבות.

אנחות רוחה פרצו מפיות העומדים למי' טה. רק אז נתקלו עיניו הזולגות דמעות

מציל אדוארד מרון

"זה כואב יותר מן השיעור".

ניצולה רחל כץ ואחותה פרומה

"בשביל זה לא צריך תודה."

הן על נכונותו לבוא לעזרה בכל מקרה. כאשר הציל, לפני שנתיים, ילד מטביעה בחוף קריית-חיים, שעה שהתרחץ עם כית' תו במקום, הפך לגיבור בית הספר.

סיפור מעשיו ביום השריפה הפך אותו לגיבור ואדי ניסנאס, הרובע הערבי של חי' פה. בבתי הקפה היה סיפור גבורתו של אדוארד בפי כל גבר. בעיקר התגאו בו שלושת אחיו.

היחיד שלא התרגש היה אדוארד עצמו. "אני לא רוצה להיות גיבור", הודה הנער עדין-הפנים בעברית, "מספיק לי להיות נגר טוב ולהרוויח יותר ממה שאני מרוויח עכ' שיר."

את שעות הפנאי שלו מבלה אדוארד, בעל השכלת שש כיתות תיכוניות והדובר אר' בע שפות. בהתאבקות בהפועל חיפה והר' מת משקלות במועדון כרמל של הכנסיה הי' לטינית. הוא מתמרמר על כי מתירים לו להי' רים רק משקלות של 65 קילוגרם. מדוע? הוא עצמו אינו שוקל יותר מ-52,5 קילו.

תורת השכנה

מאז הדליקה עברו שבועיים. שכונת תחנת הכרמל שבה לשלוותה, אדוארד שקע שוב בעבודתו האפורה. רק כאשר נש' מע מדי פעם בכי' התינוק ממול, מרים הוא את עיניו לחלוץ. החדר שופץ בינתיים, אך רחל מתענה עדיין בכחיותיה.

מדוע עצוב מבטו של אדוארד? הסביר חברו לעבודה: "משפחת כץ אפילו לא אמ' רה לו תודה על שהציל את בתם — זה כואב לו יותר מן השיעור."

אדוארד עצמו חשב אחרת: "אני סתם עצוב. לא הצלחי את הילדה למען משפחת כץ, כי אם למען עצמה. בשביל זה לא צ' ריך תודה."

נוספות, הורו אף על בני משפחתם — כולל את אמה הזקנה וילדיו הפעוטות של עבד' אללה — להצטרף לצום.

כאילו לא הספיק גם זה, הורה עבדאללה למנוע אוכל גם מפי העדר. "אם אמות, ימ' תו אתי בני משפחתי ורכושי", טען בעקשנות. השבתה הכללית השיגה הפעם את מט' תה. כעבור 36 שעות צום של המשפחה ר' עזיה, שוחררו עבדאללה ואחמד ממאסדם, עד להעמדתם למשפט בעון תקיפה.

"האידראב" עשה את שלו', התהלל עבד' אללה באוזני חבריו בכפר. לסוהריו היתה גי' רסה אחרת: עבדאללה ואחמד, אמרו, נהי' גו לקום בלילות לטעום מן האוכל שהיה מר' לא תאם מדי יום.

• בערבית שביתה.

של אדוארד במיטה התרוכה שסדיניה היו שרופים. התינוקת לא היתה בתוכה. עמלו היה לשיא.

פעיה חלושה מן החדר החזירה לו את עשתונותיו. הוא שאף אויר צח מלוא ריאו' חיו, חזר בהצלחות לחדר הבוער. הוא גישש סביבו ונתקל בשולחן וארון, הגיע לי' עגלה. התינוקת נמצאה בתוכה.

ואו, לעיני האנשים שחיכו בחוץ, נראה בשנית אדוארד הכושל. בשארית כוחותיו, החזיק בפעוטה המייללת. הוא התעלף כי' זרועות נזיט, חברו לעבודה, אשת הנגר גרין חטפה מידו את התינוקת, רצה לבית החר' לים.

לשם, כעבור שניות, הגיעה גם נחמה כל עוד רוחה בה. היא חטפה מידי שכונתה את התינוקת המפרפרת מכאבים, התוכחה עם פקיד המודיעין שרצה למלא תחילה טפי' סים. הרופא התורן שם קץ לחיכות, חבש את ידה ורגליה של הפעוטה. אחרי, התברר נן בפניה השתורים מחריכה, הפטיר לא חות: "אם היא תעבור את הלילה, תיש' אר בחיים."

המציל נשכח

ככל ההמולה שקמה עם הצלת התינוקת, שכחו הנוכחים את המציל עצמו. הוא עמד בפתח הבית, חרוך גבות וריסים, פניו מפוייחים, שאף אוויר והשתעל.

אדוארד היה מאז ומתמיד טיפוס בלתי מתבלט. הנער נמוך הקומה, בן למשפחת בני אים מרוניים, היה תלמיד רגיל בהחלט כי' בית הספר של המיסיון הצרפתי בחיפה. השטח היחיד בו בלט היה הספורט: כדור סל, מחניים ומשחק הפינג-פונג, בו היה חבר גבחרת בית ספרו.

חבריו לבית הספר של אדוארד חיבבו

דאלה: "כל הרכוש הוא שלי אחי הוא עז' בד שכיר אצלי ואין לו כל רכוש". הפקידים התעלמו מדבריו, פנו אל דיר עזיו של עבדאללה. עבדאללה ואחיו אחמד לא יכלו לראות את עיניהם נלקחות לעיניהם. הם התנגדו בכוח. כעבור שעה קלה נמצאו שניהם מאחורי סורגי כלא צפת.

אידראב! עבדאללה התפאר מאז ומ' תמיד שהוא מסוגל לצום חודשים מבלי שהי' דבר שישע עליו. הפעם רצה להוכיח זאת. יחד עם אחיו הכריזו על שביתת-רעב, שנמי' שכה 36 שעות עד שהובטח להם כי ישוחר' ררו עד משפטם.

מיד לאחר שמילאו השנים את בטנם הי' הומיה, שינתה המשטרה את דעתה, סירבה לשחררם. בסבלנות מזרחית אופיינית חידשו האחים בראזי את שביתתם. כעבור 36 שעות

כפצע פתוח בחזית עיר הגנים רמת-גן. כשנשאל תיק מדוע לא סיים את הבנייה, ענה שהבניין הבלתי-גמור והמכוער, ישמש מצבה חיה לשלטנותו של ראש העיר.

לביסוס הנחה זו, ייפתח בקרוב תיק ח' דש: תביעת פיצויים ונזקים על סך 100 אלף ל"י, אשר באם יזכה בהם האזרח תיק, יתרום אותם לקרן המגן.

משטרה

מעשה בעזים

עבדאללה בראזי לא ראה בעין יפה את כי' קורם של פקידיו האוצר מנצרת, שהופיעו כי' צהריים בביתו שבריתניה. עוד פחות מצ' אה חן בעיניו העובדה שניפנפו לפניו בצר' תפיסה על רכושו של אחיו, אחמד. טען עכ'

שרהיטי קריניצי היו יקרים פי שנים מרהר טים דומים.

שלב נוסף במלחמה זו בא, כאשר קריניצי הבטיח לדתיים לפני הבחירות ב-1950 בניית בית ספר דתי חדש, תמורת תמיכתם במועמ' דותו לראשות העיר. בדרך מקרית לגמרי, נבי' נה אותו בית-ספר על מגרשו הריק של בני' מין תיק, מבלי לשאול את בעל המגרש.

משסרב תיק למכור את מגרשו לאחר מע' שה, הופעלו נגדו צווים להפסקת הבניה של בית מלון עזן, שעמד באמצע הרחבתו באר' תו זמן. טען תיק: צווים אלה מנעו ממנו להיות מעונות התיירות הטובות ביותר, גר' מו לו נזק של 50 אלף ל"י. רק בהתערבות פרקליט המחוז הופסקו צווים אלה, בינתים נשאר מלון עזן ללא סיח ובאמצע בנייתו,

העלאת

מאת דוד בויאר

שום מקום בעולם אינו מעורר בלב הצעיר העברי געגועים כה עמוקים כפטרה, העיר החצובה בסלע האדום, הרומזת מרחוק לבאי הער, אולם רק קומץ מבני הארץ זכה לראותה במו עיניו, וחמשה מטובי בקריבו את חייהם בנסיונם הנועז להגיע אליה. השנה הצליח דוד בויאר, חבר יהודי במערכת הירחון הגיאוגרפי הלאומי האמריקני להגיע לשם לאחר מסע הרפתקני ומלא ענין. זהו תיאורו המ

הסיק, מעבר בערבית — הוא מיצר מתפתל בין הוא צר ביותר ובמקומות מסוימים יכול לעבור בו רק

כזנת פיראון, אוצר פרעה, הוא הבניין היפה בפטרה. קיימת סברה כי בחזית הבניין קבורה גארטס ה-4. שמלך במאה הראשונה לפני הספירה

לקת התיירות של הממלכה ההאשמית. כמו רה"ר קיבלנו את המעולה ביותר — את ג'ראלד לאנקסטר הארדינג דובר הערבית, מנהל מחלקת העתיקות של ירדן.

הארדינג הוא אנגלי שקט, שבילה שלו שנים שנה במרחב, והבקי בכל אוצרותיה הארכיאולוגיים של ירדן. הוא פרסם חוברת על פטרה, שקראנה לפי תור בשבתנו במכור בית בדרך המדבר השוממה.

המכונית שלנו הקימה ענן אבק, כאשר הגענו לעיר-מוסה, המקום עליו מצביעים ה- מוסלמים כסלע ממנו הוציא משה את המים. כיום זורמים מימיו בשפע בסביבה הפראית והשוממה.

משם ירדנו במורד והגענו למשטרת אלג'י, שם הוכנו למעננו סוסים. לפנינו הסתמנה מרחוק פטרה, על רקע השמש השוקעת.

כמה מן הסוסים שנשא את ציודנו היו עיקשים יותר מחבריהם, והיה עלינו, על כן להתחלק לקבוצות קטנות, כדי לעבור את הסיק. קבוצתי מנתה איש אחד, סוס, חמיר, ונער ערבי. איברהים ואנוכי נשארו לבדנו בנקרה הקודרת. עברתי, כמעט מבלי לראות, כמה סימנים לתרבות הנבאטית העתיקה.

עקבות תעלות חצובות באבן-החול הרכה, עדיין ניכרים בקירות הסיק. בתקופת הבית השני פיתו בהם מים שבאו ממעיין-משה.

באפולונית כמעט ופסחתי גם על תעלות שנחצבו בסלע, ואשר אגרו בתיכן את מי הגשמים שניגרו מן הסלעים ממעל. צינורות חומר, שגילינו מאוחר יותר, הובילו את המים דרך בקיעים בקירות הערוץ. בשטחים הבנויים ניקו המים בבארות, לתקופת הקיץ.

ישנם מלומדים הטוענים כי רשת מי הגשמים של פטרה היתה חלק מתוכנית ההגנה של העיר. במקרה של מצור, ניתן לנחק את מימיו של עין-מוסה מן האויב בכניסה לסיק. אם אמנם עמדה בעייה זו בפני מהנדסי הנבאטים, נשאר הדבר בגדר ויכוח. מה שלא תהיה התשובה, ברור כי לפתרון בעיית הספקת מים לתקופת שנה, באקלים קשה מן נשוא זה, היה דרוש לדמיון וכשרון רב.

חזית קורנת כקמיע

עתה, הלך המיצר וצר והתפתל, וה- ציקים ממעל כמעט ונפגשו. החשכה גברת, ושעטת הפרסות היהדה בין הקירות התלולים.

לפתע התרחב הסיק. עמדנו בפני תהום רחבה. שם התנשא הראשון בין בניני פטרה החצובים בסלע. חזיתו, שנחצבה בתחתית צ'יק תלול, בגובה של כ-45 מטר, באבן-חול, אספה אליה את נגהות השמש הגוועת. המבנה העדין והיפה נחצב כקמיע בתוך הסלע.

הערבים מכנים מבנה זה בשם כזנת-פיראון, כלומר: אוצר-פרעה. כנראה שהיה זה מקדש, או קברו של מלך נבאטי כלשהו.

מקומו של שם הבניין הוא באגדה. הרועים הערבים האמינו כי מלכי מצרים היו אליים וקוסמים, והם שבנו בנין פלאי זה. לגבי נודדים פשוטים אלה, היו פלאי פטרה למעלה מיכולתו של אדם בן-תמותה.

הם האמינו כי אוצרות פרעה חבויים בכד הנמצא בראש החזית. משך שנים היו הבדו-אים יורים בו, בתקווה כי הכד יתנפק, יורים

למרות שביליתי חודשים בארצות עתיקות, מעולם לא שמעתי נהימת גמל לים עד לאותו ערב בו נכנסתי לפטרה דרך הוואדי הצר הקרוי "סיק".

כאשר רכבנו בוואי הארוך, המחלק את הרי אדום התנכיים, חדרו קרני-שמש עמו-מות דרך פס רקיע צר, כ-80 מטר מעלינו. קרקעיתו האפלה של הערוץ הבהיקה מניצוץ צות סוסי היגע והמצומק.

איברהים, מורה-דרכי בן ה-12, מצומק אף הוא, אך בלתי-נלאה, התנהל כרגל לצדי, כשהוא שר שיר מתמשך, בעל מנגינה ניגה וחדגונית. הנעימה וקול הפרסות היהדה בין קירותיו הצרים של המעבר.

לפתע נשמעה שאגה מן העיקול. ידעתי את פשרה — אריות! קולם היהדה במסדרון הצר. נצמדת אל הצוקים המאונכים שהקיפונו. לא היה כל זיו בסביבתי. המצלמות היו נשקי היחיד.

תפסתי לייקה בכל יד.

כאשר הופיעו הגמלים, כמעט והיפלת ציוד צילומי בעל ערך של כ-700 דולאר!

חמשים בהמות נעדרות-חן אלה, חלפו על פנינו בדמדומי הערב, כשהן נוגעות כמעט בקרן הנגדי של הסיק. נהג בהן ערבי יחיד. פני הגמלים היו כנראה מועדים אל שדות מרעה חדשים ברמה מזרחה לפטרה, אולם לא היה צורך בדמיון רב כדי לתאר שיירה זו עמוסת משי, תבלים, תכשיטים ולבושה, ולדמיין שהיה זה לפני אלפיים שנה, כאשר שיגשגה סלע אדום במלוא הדרה.

שודדי המדבר הפכו מתווכים

בתקופת הכית השני, וכמה מאות בשנים לפנינו ואחריו, היתה פטרה, ה- חצובה בסלע, בירתם של הנבאטים. אלפי בני מדבר דוברי-ערבית התגוררו בעיר ו- סביבותיה. ממקומם שעל ההר, שלטו נודדים אלה, שהפכו סוחרים, על שטח שהשתרע ממדיאן סאליח, כיום ערב הסעודית, עד דמשק.

הנבאטים היו ידועים כשודדי-דרכים נודים, שבזזו שיירות, שנשא סחורות יקרות ערך מערב, הודו ואפריקה המזרחית. כאשר נשלחו משלחות עונשין על ידי שכניהם ה- נפגעים, היו השודדים נסוגים למדבר, מת-קיימים ממים שנאבו בגבים חבויים בסלע. בינתיים היו לשונות הרודפים נסדקות מ- צמא, והם היו פונים עורף.

ככל שגדל עושרם ושטחם של הנבאטים, הטמינו את שללם במערות פטרה. עד אשר נקטו מלכיהם מדיניות נבונה יותר, הציעו לסוחרים עוברי-האורח את הסוחר כמלווים ומגינים, תמורת מסים גבוהים ביותר. שודדי המדבר הפכו, איפוא, סוחרים ומתווכים. פטרה שיגשגה והיתה לעיר מסחר מצליחה, בעלת אלפי לוחמים, שתנו במבואותיה ו- שמרו על דרכי מסחרה.

העיר האבודה

כעת, בעבור 20 דורות, התכוננו בשיירה כאילו חרגה מן העבר, ופניה מועדות אל עיר המזרח האגדית.

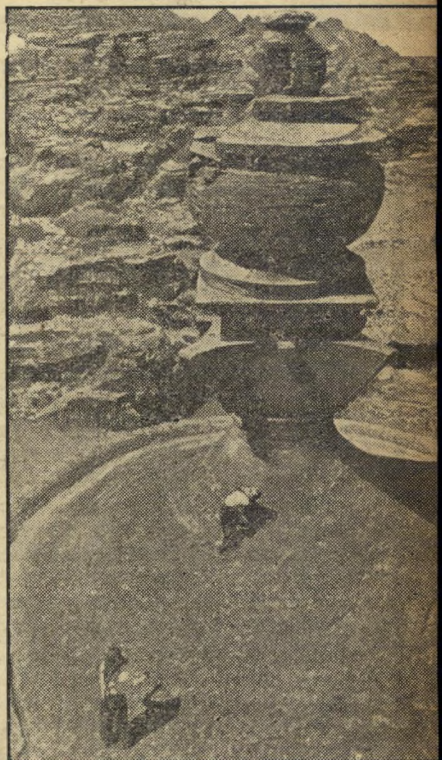
מאות שנים נחשבה הבירה הנבאטית כא- בודה. שבטים עוינים וארצות חסומות נית-קוה. למרות שנתגלתה עלידי מגלים מע-רביים במאה שעברה, נשארה פטרה אבודה, כיוון שכדי להגיע אליה יש עדיין צורך ב- מסע מדברי ארוך ומייגע, על גבי בהמות משא מתנדנות.

בירושלים העתיקה פגשתי בשני צלמים, באנס מורי ופול הארדר. תפקידם היה לפרסם את מקומותיה העתיקים והתנכיים של ממלכת הירדן, כדי למשוך תיירים רבים ככל האפשר. הם עמדו לערוך מסע לפטרה, והומיגונו להצטרף אליהם.

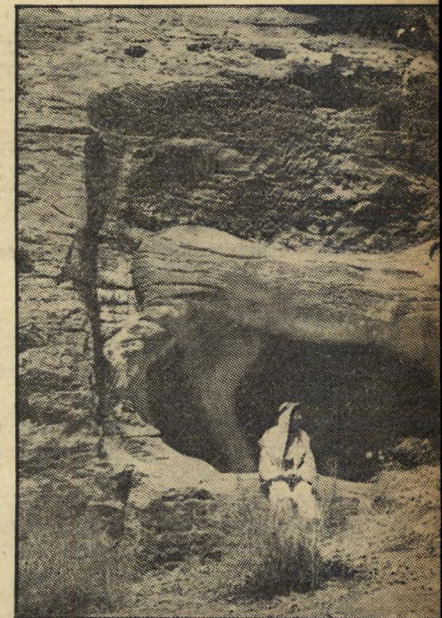
סופח אלינו גם אחמד סאבא, מנהל מח-

הדיר, הוא העתק של אוצר פרעה. שמו, שפירושו מנזר, ניתן לו למראה הצלבנים שבו.

הגג, מטיילים מטפסים על גגו של הדיר אשר נחצב בהר ואשר חולש על נוף נפלא.

האריה בסלע. פסלים נבאטיים חקרו דמות אריה בסלע ענק, חצבו גם מנהרה אשר מובילה מים ישר לראשה של החיה.

סדרה!

היה כי הכמרים ששלטו בפטרה הפכו כמה מקדשים נבאטים לשימוש נוצרי. הנצרות הגיעה לפטרה במאה הרביעית. באותה תקופה נחלשה עוצמתה של העיר הנבאטית באופן רציני. תרמור הצפונית, שהייתה בחסות רומא, תפסה מקום חשוב ב־ מסחר השיירות. דרכי השיירות זו מזרח לפטרה. התובלה בים גברה, החלישה עלידי כך את מספר השיירות.

צעיר התחפש כבדואי

תושבי העיר הלכו לחפש את מולם ב־ מקומות אחרים. רבים חזרו ונעלמו ב־ מדבר, ממנו באו אבותיהם. במאה ה־12 גרשו הלוחמים המוסלמים את הצלבנים לאירופה. פטרה נשארה ריקה. מנקודת ראות מערבית לא גילתה כל סימני חיים עד אשר גילה ג'ון לואיס בור־קהארדט את חורבותיה. הנוסע השוויצרי הצעיר שמע סיפורים רבים על בנייה המופלאים של העיר. כדי להגיע לשם, ידע, יהיה עליו להתגבר על קנאותם ואמונתם הטפלה של השבטים העוינים, ששמרו על החורבות בגלל האוצר רות שחשבו שהם חבויים בתוכן. משך שנים חי בורקהארדט בין הערבים, למד את שפתם ומנהגיהם, עד כי יכול היה להיחשב לאחד מהם. הוא חדר לשממה, מחופש כבדואי, כדי להקריב, כביכול, עז במיבלי הרוח, דרומית־מערבית לפטרה, שהערבים אומרים עליו שהוא הורההר, המקום בו נקבר אהרון. בדרכה, הספיק בורקהארדט הצעיר לראות את הקברים העתיקים ואת המקדשים. סוד העיר האבודה נתגלה.

עתיקים. בקברות היו הנבאטים חוצבים תחילה קו מאונך בתוך צוק. בקצהו העליון, פתחו בקיע רחב למדי שיוכל להכיל פועלים, שהתקינו וקישטו את חלקה העליון של החזית. כאשר התקדמה העבודה כלפי מטה, ל־ מקום בו גדרש חלון או דלת, חפרו החיצים בים מנהרה עד לעומק הרצוי של הקיר האחורי, לעתים, אך לא תמיד, היו חוצבים בפנים כלפי מעלה, עד לתקרה. החציבה בפנים ובחזית נעשתה בעת ובעונה אחת, ובאותו גובה.

העיר נעלמת, הקברות נשארים

הארכיטקטורה אותה לנו בידו מן הנקודה הגבוהה ביותר, לעבר ואדי עגול מלפנינו. כאן, אמר לנו, נמצאת פטרה גופא. כל מה שנשאר מלב העיר, שהיה בנוי יותר מאשר חצוב, היה גל אבנים ומקדשים מטים לנפול, שקמרונותיהם ועמודיהם גילו בבירור השפעה רומית. ערביי הסביבה קיר־אים למקום קאור־בית־פיראון, כלומר: ארי מון בת־פרעה. מאל־חאביס יכולנו לראות את ההרים ש־שמרו על העיר. חומות גבוהות הגנו את צפונה ודרומה של עיר המדבר מפני התיקפות. העיר עצמה כמעט ואינה מוכרת. נסיונות מוקדמים לחפירות ארכיאולוגיות הופרו על־ידי בדואים עוינים, שראו בארכיאולוגים שודדי־אוצרות והתנגדו לכל חדירה לאזור. שליטי תורכיה במאה ה־19 ובתחילת המאה ה־20 גילו נטייה כלשהי להתרת התפירות. ריחוקה של פטרה, אקלימה הלוחט בקיץ והקר בחורף, הגביל עד עתה שליחת משלחות.

לידיהם גשם של זהב ותכשיטים. עתה, הור דות למאמצי הארכיאולוגים ננקטו צעדים מחמירים כדי להגן על בניי פטרה.

התאריך המדויק, בו נבנה אוצר־פרעה, טרם נמצא, אולם ברור כי נעשה מאוחר יותר מאשר כל חציבה נבאטית, כי ניכרת בו השפעה ברורה של סיגנון יווני־רומי. חוקר אחד מאמין כי 25־מבניני פטרה הוקמו בתקופת הקיסר טרייגוס, שכבש את המקום בשנת 106 אחרי הספירה.

הליל הלך ורד והנוגה שעל הבניין גוע. המשכנו בדרכנו עד אשר גילינו א רות מדוי רות ופוסים, שהובילו אותנו לאוהליו ה־לבנים של המחנה.

אחמד סאבא ואנוכי התעוררנו עם שחר. מעלינו התנשא הצוק העצום של פטרה, שלא נראה כחשכת הליל הקודם. היה זה מבצר או־ס־ליבארה, שהיה מבצר בתוך מבצר ב־הרי אדום.

בנתיב הצלבנים

ראליה הארדינג ישב בודד בנוף הנפלא, כשהוא תוהה מתי יקומו הצל־מים לתחייה.

הנבאטים, סיפר לנו, ראו באום־א־ליבארה את מבצרם האחרון. כדי להגיע לקצהו, חצבו מעבר צר, או מדרגות, שנסתיימו ב־שער.

למעלה חצבו בארות ענקיות וסתמו אותן בטית, כדי להסתירן מפני אלה שלא ידעו את סוד מקומן. שמו של מבצר זה היא כיום אם הבארות.

שאר אנשי המשלחת יצאו מאוהליהם ב־עניים עצומות למחצה, וסעדנו את ארוחת הבוקר באור הקורן שבא מאל־חאביס. להפ־תעתנו גילינו כי הארדינג הספיק כבר לטפס לקצהו של הבנין שארכיאולוגים מאמינים כי היה מצד צלבנים.

אם אמנם בנו הצלבנים מצד זה או לא — ברור כי המלך הצלבני, באלדווין הראשון, הרחיב את מלכותו עד לשטח זה בתחילת המאה ה־12. האבירים הנוצריים חדרו במקום זה למרחב המוסלמי חדירה עמוקה יותר מ־אשר בכל נקודה אחרת.

באלדווין רצה לפקח על דרך־השיירות מ־צפון לדרום. המלך הנוצרי חצה את הירדן בשנת 1100. לוחמיו נתקלו כנראה בפטרה, מצאהו שוממה וחרבה כפי שהינה כיום. תוך שנים מעטות הציב מחנות בכרך ובשאובאק, שני מצדים עצומים שעובר־אורח נתקלים בהם עד היום בדרכם לפטרה.

רשת הנקודות המבוצרות של באלדווין מ־עבר־לירדן לא היו זמן רב בידו הנוצרים. הלוחם המוסלמי סלאח א־דין לבש אותן מידי הנוצרים בשנת 1188־89. משנה זו ועד למאה ה־19 נעלמה פטרה מן ההיסטוריה, כשם ש־נעלמה לפני שהצלבנים הפשילו, לתקופה קצרה, את מסך הזמן.

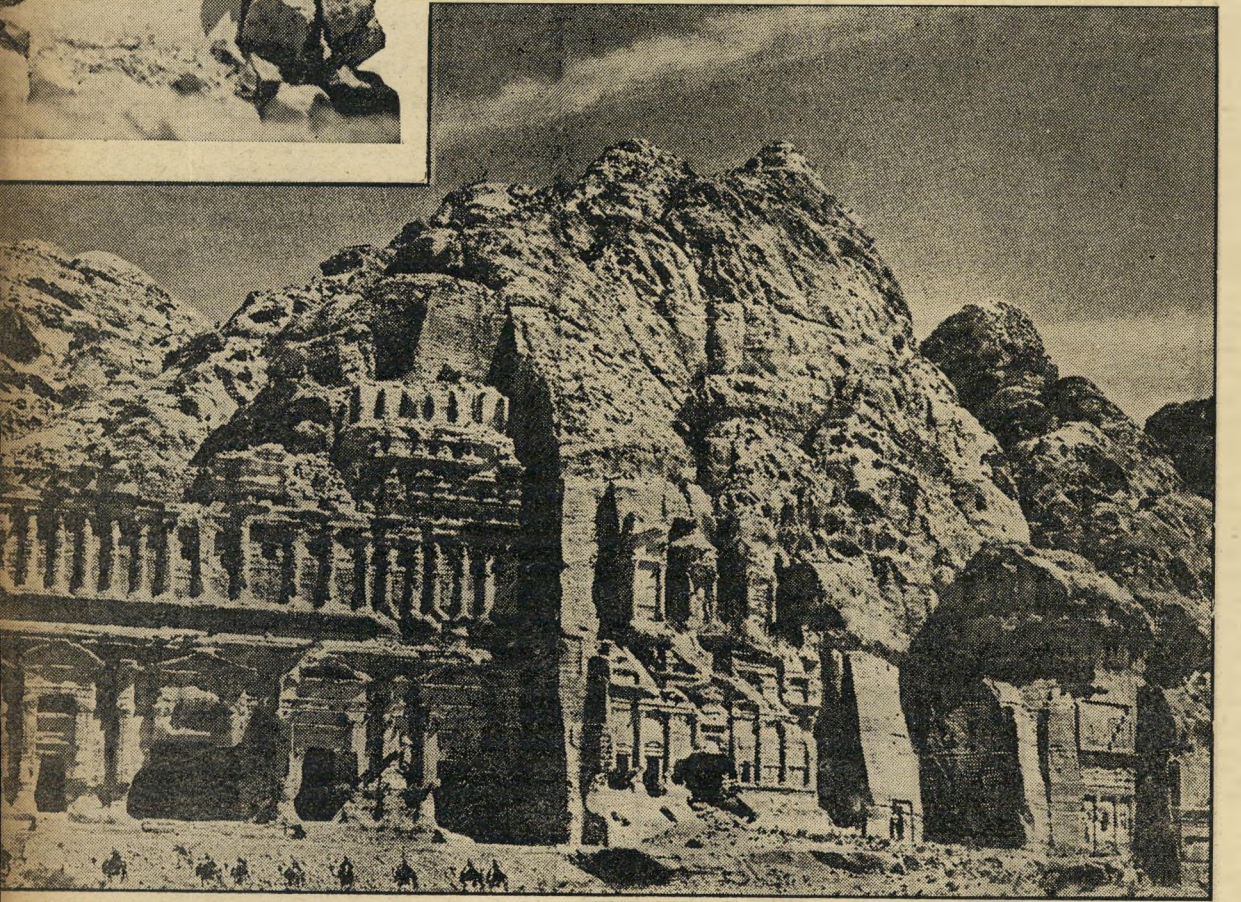
המערות הקטנות

אחרי ארוחת הבוקר, ניגשנו לחזיתות המערות החצובות בתהית אל־חאביס. אנשי מדע נחלקים בדעותיהם אם שימשו הבנינים הגדולים כקברות, בהנחה כי הנבא־טים קימו פולחן מיוחד למתיהם — או שהיו אלה מקדשים. ברור כי היה בהם משני הדברים גם יחד.

המערות הקטנות, בהן ביקרנו, שימשו כנראה כמקומות מגורים למשפחות. יתכן שחלק מהן שימש מחסני סחורות.

הארדינג הפנה את שימת־לבנו למראה פנים המערות, שחציבתן היתה חלקה ומרובעת. רק מעטות מהן מקושטות מבפנים, בניגוד לחזיתן המפוארת.

לד קבר בלתי־מגור באל־חאביס יכולנו ללמוד את שיטת חציבתם של החוצבים ה־

קבר ענק. פטרה, בירת הנבאטים, שלטה על דמשק. העם הנבאטי, עם ערבי צפוני, התגבש יחד עם העם היהודי בימי הבית השני, עוד לו להילחם ביוונים. מאוחר יותר הסתכסכה הממלכה הנבאטית עם מלכות החשמונאים. היא הושמדה על ידי הקיסר טרייגוס.

משך השנים הבאות גדל מספר התיירים במקום. אמריקאים החלו מדברים על נתיבי אויר ודרך מדבר נוחה. ככל שיגדל מספר המבקרים תשגשג כלכלתה של ירדן מן הדולארים והלירות האנגליות שיוצאו במקום.

המוצא החסר

מבחינת גורלנו, נראה הדייר של פט־רה כמבנה רבי־הרושם ביותר. הוא גם הקשה ביותר לגישה.

הארדינג סיפר על מרחצאות רומיים גדו־לים, העתידים להתגלות באחד הימים. ניכר היה בו שהוא נכסף ליום בו ייחשף מקור תרבות עתיקה זו, והמסתורין האופף אותה ייפתר.

מעבר לגיא, מואר מאחור עלידי השמש העולה, נראה סלע בולט, בעל מערות ר־בות. היה זה תארת־א־נזארא — הרובע ה־נוצרי, המכונה כך בשל מספרם הרב של הצלבנים החקיקים בקירות ובפתחים.

ראינו צלבים גם במקומות אחרים, וניכר

בתמונה: קבר בעל שלוש קומות, בנוי בסיגנון קוריתני, המכיל, כנראה, את גוויות מלכי פטרה האחרונים. בתמונה העליונה: הגלעד שנבנה על ידי חברי חללי פטרה לזכר אריה מנר, איתן מינץ, גילה דורוקר, יעקב קלם ומרים מונדרר, ליד בית־מליחה.

כאשר טיפסנו בשריד נבאטי עצום זה, ראינו את הבאר היחידה בפטרה הנשארת מלאה תמיד. טיפות המים מחליקות מן ה־סלעים דרך גבים קטנים עד שהן מגיעות לבריכה גדולה ורובועה המתמלאת בשט־תיות עד תומה.

אלפי נבאטים נעצרו, כנראה, במקום זה, בדרכם אל הדייר. הדרך היתה פעם דרך הגיגית. היא רצופה במקומות שהיא עוברת דרך ואדי, ומסותתת מדרגות כאשר היא מגי־

(האשף בעמוד 18)

י אדום.
ס אחד.

ביותר
תו של
הנוצרים.

ספרים

מדע

שום דבר אינו גם

המשפחה והילד החפשי (א. ס. ניל; עברית משה אייכנבאום ודן ודן; 228 עמודים) — משלחת המחקרים האמריקאיים שביקרה בבית הספר סאמרסיל בבריטניה לא יכלה להאמין למשמע אוזניה: קבוצת תלמידים קמה באסיפה הכללית ורמתה על ששיעורי החשבון שלה קצרים מדי מפני שהכיתה השנייה מקדימה לבוא לחדר הלימודים.

מצד שני, לא היתה כל חובה בבית הספר לבקר בשיעורים, אם כי לא רבים מהילדים ניצלו זאת. נמצא תלמיד אחד שגר במורסו 13 שנה מבלי שיבקר גם פעם אחת בשיעורים.

היתה זאת רק אחת ההפתעות שציפו להן במוסד אשר הוקם על-ידי המחנך האנגלי התמהוני, א. ס. ניל, שניסה להגשים הלכה למעשה תאוריה מהפכנית.

לדברי תיאוריה זאת, שמייסדה היה פסיכולוג גרמני בשם ד"ר וילהלם רייך, מורכבת החברה המודרנית מאנשים מדוכאים. כבר מן הלידה מדוכאים ההורים והמחנכים דחפים טבעיים בשם המוסר המקובל. התוצאה: רוב בני האדם גדלים כשהדחפים הביולוגיים שלהם, שלא מצאו פורקן מלא, הופכים למחיריות גופניות של קבוצות שרירים שונות בגוף.

התכונות אלו יוצרות את "היצור ה"משוריין", אדם מלא שנאה כבושה, פחדים סמויים, בלתי מסוגל לאהבה, לבטחון עצמי וליצירה, הן מבחינה רוחנית והן מבחינה גופנית.

מטרתו של ניל: לגדל נערים שלא יסבלו מדיכוי זה, יתפתחו לאנשים חפשיים. האמצעי: עי: בראש ובראשונה, סילוק כל הסיגים הכמוסטרניים בשטח המיני. מיניות בריאה, הוא מתריע, "היתה מביאה קץ על הולידות ומרוקנת אותה מתושביתה. חישוב נא על כל אותם עסקים עצומים המתקיימים על מיניות מדוכאה: יצרני אופנה, סוחרי שיפוחים, הכנסיה, תיאטרונים ובתי-קול, נוע, כותבי בסטיסלרים, תעשייני גרביים... מקור כל העכבות המיניות הוא לדעת המחבר, בראש ובראשונה, גישה המניעה את ההורים ללדודם בלידהם: "זה גס לדבר על הפיסי".

הספר, הכתוב באותו להט משכנע האורייני לאדם המאמין כי הוא מגן על אמת גדולה, מכיל שפע של עצות להורים המבקשים לגדל ילדים חופשיים. בין השאר:

- להורים רבים תסביך נקיון... הליכי לוך לא המית ילד מעולם... פצעי הבגד רות מקורם כנראה בדיכוי המיניות.
- המשתמש בילדיו כאמצעי ראווה, חוטא להם. יש להיזהר מן השבח באותה מידה שיש להיזהר מהטפת המוסר... אם נוהג אתה לומר "כאשר הייתי אני בגילך..." אינך ראוי להיות אב.

• הילד, עקב האנטומיה של חלק הגוף התחתון, מוכרח לקשור את הצוואר עם המיניות... אם קורה לילד תאונה והוא עור שז צרכיו במכנסים, טפל בכך כדבר נורמלי, לא כל הבעת רגש מיוחדת... אף פעם אין למנוע את הילד מללכת עירום... על התניוק לראות את הוריו עירומים מימיו הראשונים.

• אם ילדך משקר, סימן שהוא מפחד מפניך, ופשוט מחקה את מעשיך... אם רוצה אתה שילדך יהיה דובר אמת, אל תשקר לו.

• על מדפי הספרים במשרדי ניצבים ספרים שונים בפסיכולוגיה ובמדעי המין. כל ילד יכול לשאול אותם... אני מתנגד לכל צנזורה בכל גיל... נדמה לי שרוב ה"סרטים הדנים במיניות ואשר הצגתם מותרת רק בפני מבוגרים, לא היו משפיעים לרעה על הילדים.

חדש וקריא

האמצעים הרגילים

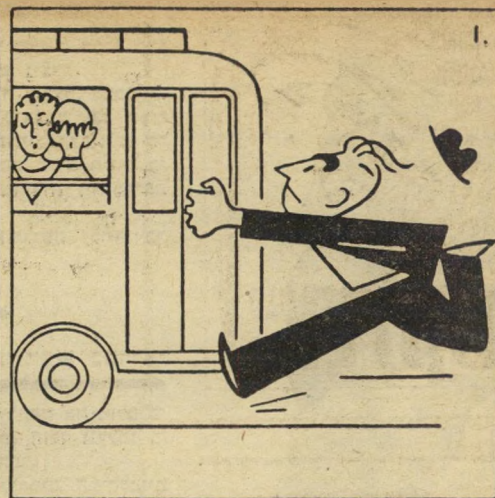
הברקת (אניה סיטון; עברית ירדני חזס; עמ"ח: 372 עמודים) — קורותיה של נערה המטפסת בסולם ההצלחה באמצעים הרגילים. בלי בעיות.

רצח מספר שנים

מופת סיון (מרגוט קלאוזנר; עברית ח. בן-אברהם; גדיש; 184 עמודים) — שיחזור ספרותי של החודשים האחרונים בחי ד"ר חיים ארלוזורוב, שמתו מיד רוצחים היה

עשו כנסת 6

אל תתיאש...

הרומאנים הטובים

מחכים לך:

"נסיכת הזהב"

מאת אלכסנדר בארון

הרומאנו קורטאז, כובש מקסיקו, מאי רינה, נסיכת-ילידים אינדיאנית, כצמד מאהבים — ואויבים — ובצד — מסכת חייו של צעיר ספרדי ממוצא יהודי ש מחשבתו מביאה אותו אל שערי הכפירה בנצרות, ובריתתו מפני יד האינקוויזיציה הנוקמת.

★

"מעילה ומשפט"

מאת דון מאנקביץ'

דראמה של יצירים ותככים, אשר נער מקסיקני, הנאשם ברצח ובנסיון אונס של נערה לבנה, והמחכה לגורדין מוות, משמש לה גיבור — וקרוב. "מלאכת מחשבת!" (הארץ)

★

בקריב

"אדוני הלורד אקס"

ספר "לדוריי" —

קחנו לידך כי טוב

כריכות העולם הזה

כל הקוראים המבקשים לברוך את גליונות "העולם הזה" מהשנה שעברה — או מכל שנה אחרת — מתבקשים להמציא בדואר (ת. ד. 136, תל-אביב) או באופן אישי (רחוב גליקסון 8, תל אביב, בין השעות 11.00 — 13.00 ו-16.30 — 18.30).

מחיר הכריכה הוא 3.500 ל"י והקוראים החפצים לקבל את הכרך הביתה בדואר מתבקשים להוסיף סך 500 פרוטה.

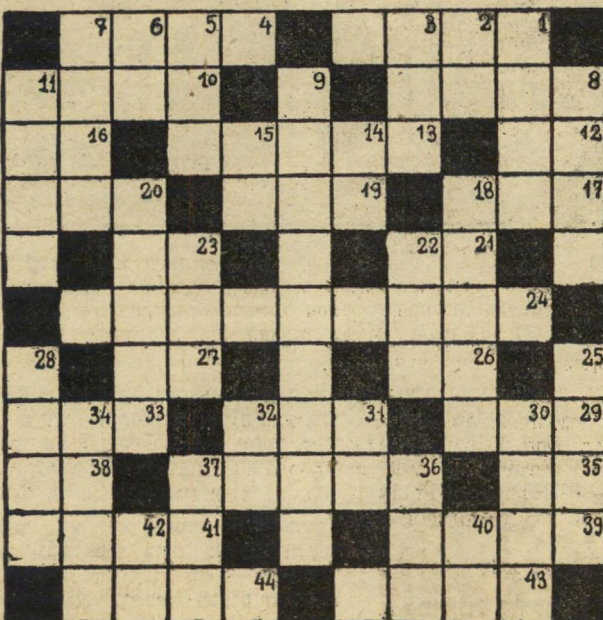
הקוראים מתבקשים למסור את השבועונים בחבילות מסודרות, כשהגליונות מונחים לפי מספריהם הסידוריים, עם המספר הקטן למטה והגליון האחרון של השנה, למעדה.

המערכת תשלם את הגליונות החסרים תמורת תשלום נוסף של 350 פרוטה לגליון.

חשבץ 957

יוגור
בין
פותרים

פרס עשר לירות

מאונך: 1. דרגתו הצבאית אית.

2. על שגריר ישראל במוסקבה;
3. עובד מכון ויצמן; 8. איש
4. יחידה צבאית גדול
5. 10. זמרים; 11. יחידה צבאית גדול
6. 12. מלת קריאה; 13. מע
7. 14. מלת קריאה; 15. מע
8. 16. לפעמים יש
9. 17. חברה מכוניות
10. 18. מקור הכנסות ממ
11. 19. חלק מכונית הרר
12. 20. מוסט הדם בגוף; 23. נקודה; 24. אותו מבכים בתש
13. 25. ראש תיבות; 29. פגע באבריו; 31. חברה שיוכ
14. 30. משקה ישראלי; 32. טומיגאן
15. 33. מידת נפח; 34. זוגת הזאב; 36. חמסין; 37. אמ ישמעאל; 40. מלת התפעלות; 42. כלי בשח
16. 38. חוטם; 39. עור
17. 41. כוכבת
18. 43. בית נכחת
19. 44. דרגה אוניברסיט

קולנוע

ישראל

הצלחה הורגת

משך 14 שבועות רצופים ניחמה פרנסתו ארנול את מאהבה. היא רצחה את בעלה, הוא רצה את אשתו. כל זה לא הפריע ל-75 אלף תל-אביבאים ליהנות מן הסצנות הנוגות. הצנזור, שסגר ליום אחד את קולנוע חכלת על שהירשה לכמה צעירים לא-מוגדרים.

המאנננו ב"יוליסס"

נאמנות ותשוקות

סיים לחזות באהבהבי זוג הרצחנים המשפחתיים, אך הוסיף לכוון משיכתם.

סדרני הקולנוע החלו מתלחשים כי הסרט לא יעזוב את תל-אביב לעולם. אולם השבוע נתגלה לפחות נשמה אנוכית אחת בכרך הגדול. הנשמה: מפין הסרט. הוא סבר כי כבר הגיעה השעה שגם בני ירושלים ייהנו ממראה עגבית של פרנסתו ארנול במחוזי יוסף לם להורות על הפסקת הצגת הסרט בתכלית.

מאחורי הבקשה עמד סיפור מסחרי משונה. לפי החזון הקבוע, קיבל המפיץ לשבוע הראשון של ההצגה 50% מהכנסות הקולנוע. בשבוע ה-14 הורדר חלקו ל-10% בלבד. השופט איכות את המבקש. בני ירושלים הרוצים לראות את הסרט בזמן הקרוב יצטרכו לקנות כרטיסים לתכלית: 90% לבעלי הקולנוע, 10% למפיץ. האוצר, שאינו מפיץ לא, אדם, יגבה מחצית הסכום שיקבל כל צד.

סרטים

שבאליה אינו משתומם

שבע בנות (ט.ט.פ.) — סינר רפורטאז' — פרנסיסלפ (צרפת) ופארו פולס פילס (רומא) (איטליה) מביא אל הכד בפעם ה-

אחד המאורעות חמרישם ביותר כראשית חיי היישוב היהודי החדש בארץ. נושא טוב הרבה יותר מהטיפול בו.

קרירה או אהבה

רכבה של לינה גייאר (מרציה דיי) בנפורט; עברית יוסף נדבה; המתמיד: 336 עמודים) — ספר תולדותיה של מי שהיתה זמרת אופירה מפורסמת ואהובה מאד, כתוב בכשרון רב על-ידי סופרת שידעה לאסוף אלפי פרטים עובדיים מרתקים, שהפכו חיים חדשים בבעייה הישנה: היכול אמן לגשר בין הקריירה לבין חיי משפחה פרטיים מאושרים?

16 מתוך 100

100 אישים (בעריכת לוי בן גרשון; הדר; בשני כרכים: 288 + 320 עמודים) — פרטים ביוגרפיים מלאים על 6 מנהיגים מדיניים, 9 פילוסופים, 5 אמנים ומוסיקאים, 6 נשים מפורסמות, 4 חוקרי-יבשות, 27 אנשי צבא ומדינאים, 13 אנשי מדע וממציאים, 29 סופרים ומשוררים והברון אדמונד רוטשילד כסוג בפני עצמו. עריכה טובה של ההוצאה, שלא הסתפקה בתרגום הערכים הלועזיים, אלא הוסיפה 16 ערכים יהודיים וישראלים.

המוסיקה

צייקובסקי (הברס ויינשטוק; עברית אברהם לביש; דלורי; 352 עמודים) — קורות חייו של אחד הקומפוזיטורים הטראגיים ביותר, קרבן הנטייה ההומוסקסואלית שבו, בספר העומד על הרמה הרגילה (הגבוהה מאד) של ההוצאה, בלוויית שפע תמונות שהומונו במיוחד למען המהדורה העברית ממויאן צייקובסקי בברית-המועצות.

חזכיר

מדור זה בא להזכיר לקוראים גילויים ותצפיות של העולם הזה אשר לגביהם חלה השבוע התפתחות נוספת.

אחיזה בסודאן

לפני חודשיים וחצי ניבא מדור תצפית של העולם הזה (948) כי "ישנה תקווה לקניית אחיזה ישראלית בסודאן... יש להניח כי שיתוף זה ישא תחילה פרי כלכלי". על סמך עובדה זו הציע העולם הזה (949) כי ישראל תכיר מיד באופן הפגנתי בעצמאות סודאן. הצעה זו הוגה שמה כעבור שבועיים על-ידי ממשלת ישראל. בשלחה מברק ברכה לממשלת סודאן.

השבוע שאף ח"כ אריה אלטמן (חרות) מה נתן לממשלת ישראל ראל מקום להנחה כי ברכתה תתקבל בסודאן בסכר פנים יפות. בתשובתו הודיע משה שרת כי גרמו לזך עובדות מסוימות אשר לטובת המדינה יש לשמור אותן בסוד.

הבעייה העתיקה ביותר

לפני שנה פירסם העולם הזה (901) את הדו"ח שלח משרד הסעד למרכז או"ם על מצב הנוגות בישראל. דו"ח זה הועלם מן הציבור הישראלי, מפני שהיו כללים בו סעיפים שיכלו להתקבל כאנטי-ציוניזם.

החודש פירסם מרכז או"ם את הדו"ח הישראלי, יחד עם הדו"חות של ארצות אחרות, גרם לפירסומו הרחב בעיתונות העולם.

השבועון האמריקאי הנפוץ "סי" סיכם את המצב בישראל כלהלן: "עולים חדשים רבים הם תושבים-ישישעבר שבתרבות... נקבעה עליה בעבודות הרכבה בערים הגדולות וישנה עליה קלה בזנות הומוסקסואלית".

עליה מן הגוש הסובייטי

לפני שלושה שבועות ניבא מדור תצפית של העולם הזה (954) כי "הגדלת מספר העולים מן הגוש הסובייטי כמעט חודאית... (יבואו) מאות עולים חדשים, ביניהם מספר קטן של עולים צעירים". השבוע הודיעה סוכנות "רויטרס" כי ממשלת פולין רתנה לאלפיים יהודים את ההיתר לעבור לישראל.

ראשונה כעבור שנים רבות את זמר-ללא קול אבל בעל קסם-איך-קן מורים שבאליה. הוא נזדקן מאד נראה לאחרונה. ספור המעשה נסוב על רוזן מזדקן (שבא ליה) ששחקנית צעירה מציגה את עצמה בפניו כבתו הלא-חוקית. שבאליה מקבלת ב' רות מאותה להקה הטוענות שגם הן בגור תיו. רוזן שבאליה, הזוכר היטב כיצד היה בימי עלומיו, אינו משתומם על כך כל עיר קר.

לצדו של שבאליה מופיע פאולו סטופה והשניים יודעים כיצד לשעשע. אבל כל השאר עומד על רמה נמוכה בהרבה מאמנו. תם של שני המנסיים, עובדה העלולה לגרום רק למנוסה מן הסרט.

אורה של חצי מאה

פרופרו (סינפילס-איסלגאמה-גאמהפילם, צרפת-טליה) אינו סרט המושתת על אמיתות פסיכולוגיות עמוקות. ספור-האהבה ש' בו נעדר חשיבות או פיקנטיות ומבוסס על סיטואציה רומאנטיזציה: ארבעה מיליונרים, בהם תעשיין צרפתי ונסין רוסי (גינו צ'יר-בי), מחליטים לגדל במשותף פילגש אפלטון. נית בת שמונה-עשרה. השנה היא 1913 ומע' שים כאלה אינם נחשבים לבדיחה בפאריס. פרופרו אינה משגשגת בין ארבעת המודקנים, הופכת, למרות היותה חסרת-קול, למורת נודעת, והכל הולך למישרים עד ש' תוקפת אותה האהבה לגיגולו יפה תואר (איבן דני). הגיגולו, לאחר שגילה לה את סודות האהבה, מגלה גם את פרצופו האמרי-חלי, מלט ממנה עם רוזנת הונגריה. פרופרו, ברב יאוושה, מבקשת את האושר ב' חיקו של הרוסי מבלה את ירח הדבש בארצו הצפונית. היא מוצאת שם את המגרי-פה, המלחמה והמהפכה.

הרוק-שנים של יאוש. מאהבה ש' לפני אחרון הוא תעשיין צרפתי, האוהב או-הה באמת, אף כי לא כל כך בתמים. אלא שלבה של פרופרו נתין לצעיר צעיר, לו היא הרה ללדת. אהבה זו, מטורפת, אך אמיתית, מסתיימת בטרagedיה.

אהבותיה של פרופרו, שאינן נפלאות כלל ועיקר, משמשות רק עילה לכמה וכמה דבי-רים נפלאים: אהבת אירופה של חצי ה-מאה הראשונה — תחילה מיושבת בדעי-חה, עליזה, שמרנית — אחר מטרופה, מבקי-שת את האושר בחרוק-שנים של יאוש. במאי-אוגוסטו גינה השכיל להראות לצופה צדדים שונים של חיי החברה הגבוהה: מסיבות, נשפי אמנים, בילויים על גבי ספינות שעי-שועים, הימורים בחדרי רולטה. מתוך הר-קע הזה, המצולם בצבעים שקטים ועדינים על ידי אנדרה אליקן, בולטת דאני רובן, בתפקיד פרופרו. היא משחקת בחוס, בהר-מור ובחן רב — מבצע קולנועי ממדרגה ראשונה.

בקצרה

יוליסס. סילבאנה מנגאנו בתפקיד כפול: פנלופה אשת אודיסאוס הנאמנה ל' בעלה וסיריקה היפהפיה הנאמנה לתשוקותיה. קרק דגלאס הוא אודיסאוס.

ננה. מארטין קארול לבושה יותר מתמיד, משכנעת פחות מחמדי, בעיבוד מוזר (בגלל שינויים בעלילה) של הרומאן הולאי הנודע. שארל בואייה.

בוקר טוב, מורתי. גריר גארסון ממ' שיכה במסורת של מיסטר צ'יפס. הגיעה העת שיגידו לה שלום.

בנות השמן. בימיו הגדול של אנרי ג'ורג' קלזון, בסרט הממת המשעשע ביר-תר שנראה לאחרונה. סימון סינורה, ורה קלזון.

חכיבת יופיטר. מה מנע את חגיבעל מעלות על רומא? פתרון הבעיה ההיסטורי-רית הגדולה, בליווי מוסיקה, מחולות ואסי-תר וויליאמס. משעשע, אך חסר ערך היסטורי-רי.

העולם הזה
מאת
פרופרו

עכשו במכירה

חברות קולנוע MODERN SCREEN

25th Anniversary Issue

הוצאת ינואר 1956

המחיר: 300 פרוטה

SCREEN STORIES

הוצאת ינואר 1956

המחיר: 300 פרוטה

להשיג בכל מקום

המפיץ היחיד:

סוכנות

סטימצקי

המשרד: תל-אביב

רח' הקישון 41 — טל. 81674

לוקי בר-מסעדה

תל אביב, רחוב אלנבי 3
טלפון 23752

מאכלים איטלקיים — מוסיקה

"צורר של יריות מיות"

השעה: שתיים: שתיים אחרות חצות. המקום: קיבוץ כרמיה, מול רצועת עזה. גבר מ' זויין, מכורבל במעיל צבאי גס, נכנס לאחד הצריפים, נייער את אחת הדמויות הישנות. "היי, חיים! צריך לקום!" קרא הגבר. "טוב, טוב, אני קם," נשמע מענה חלוש ורדום.

חיים קפץ ממיטתו, התכרבל במעילו. הוא נעל את מגפיו, תלה על כתפו את רובה חב' רו, ניגש לפתח. היה זה ליל השמירה הרא' שון לצעיר בן ה-17. היתה זו גם הפעם ה' ראשונה שאחזו רובה בידו.

השומר המוחלף הסביר לבחור: "מהמגדל יאירו לך את הדרך עד קרוב לעמדה. משם תצטרך להמשיך לבד. היותה רק שלא יחשבו אותך למסתנן."

חיים לא ראה צורך באזהרה הקיבוצית. "זה יהיה בסדר," הרגיזו בטפיחה קלה על הגב. "אותי לא יירהגו!"

הזרקור האיר לחיים את הדרך. הרוח רש' רשה בין עצי הפרוס, הקור חדר עד ללשד העצמות. לפתע נעצרו קרני הזרקור: מכאן עליו להמשיך לעבר העמדה.

מדור אחד בנג

בר רועד מקור ישוב בעמדה, נשען על שקי החול. רשרוש קל נשמע. הוא פתח את ניצרת רובהו. הרשרוש התחזק.

מי אשם? שואל שמחה מילר, האב השכול. לדעתו: אלה ששלחו את בנו לספר, מבלי לבדוק אם הוא יודע להשתמש בנשק.

"מכיוון זה לא באים מחליפים," חשב ה' איש לעצמו. "בחדאי מסתנן!" לחיו המזור' קנת נצמדה לרובה; הקנה כחן לעבר הרעש. יריה פלחה את האוויר.

חיים לא היה חילל מנוסה, מעולם לא שר' קו כדורים מעל לראשו. בכל זאת, ידע מה צריך לעשות: הוא השתחט על האדמה. ה' שכיבה לא היתה נוחה: רסיבות האדמה חדר' רה מבעד לבגדים. חיים הרים את גופו מעט.

הירייה העירה את המילואים לשמירה. שר' מר צעיר נטל סטן, רץ החוצה, כשנשקו פור' לט אש לעבר התנועה החשודה.

"אמא, נפצעתי!" היה זה קולו המייבב של חיים.

השומרים מצאוהו חיוור כסיד, מתבוסס ב' דמו: אחד הכדורים פגע בגבו המורם, ריסק את אבריו הפנימיים. סילון דם קלה מפיו, כתמים כהים התפשטו על בגדיו.

הפצוע נחבש מיד, הועלה על מכונית ה'

במקומו מינה ישראל רוקח את אהרון מור' יאל, שהיה במקרה ציוני-כללי. זה היה בסדר עד שהסתובב הגלגל ערב הבחירות, ושפירא חזר זמנית. הוא העיף מיד את מוילא ממשרתו, אך הלה יושב עד היום במשרד הפנים ומקבל משכורת. ב' מקומו מינה שפירא את חבר מפלגתו, מאיר סילברסטון.

הגלגל הסתובב, ובמקום שפירא בא יש' ראל ברייהודה. סילברסטון עף ממשרתו, אך ממשיך לקבל משכורת. במקומו בא יוסף חלד, במקרה חבר אחדות העבודה.

רשימה צנועה זו מוכיחה כי מ' אז קום המדינה היה מספר האכז' דות בחדר המנהיגים. משרד הפנים מתאים לקרב ה' כנרת. חמשה פודקו עד כה מתפ' קידיהם, ממושיכים לקבל את ה' משכורת, או קיבדו פיזיונים.

חידון השבוע: מי שלם?

מנגנון המדינה הנוכחי הוא ערימה של פקידים מפלגתיים, שנעזרו איש על גבי רעהו על-ידי המקרה העיוור של מישחק הקואליציות. מי שמתעלם מעובדה זו הוא מטומטם וכן/או צבוע.

בינתיים נוצרה בין הפקידים ה' גבוהים פסיכולוגיה של בוי' ויזים. הראשונים, ממוני המפלגות של הקואליציות הראשונות, מרגישים את עצמם פקידים אמיתיים. הם שכחו כבר איה מיונו. הם מתרג' שים מאד כאשר מישחו מנסה ל' מנות פקידים חדשים לפי אותה שיטה עצמה אשר לפיה התמנו הם: שיטת הביזה.

זה מרגיז אותם גורא. זה ממש מוציא אור' תם מן הכלים המפלגתיים.

הם דורשים כי כל פקיד חדש ימונה כ' תוצאה ממכור. למשל, אם דרוש למנהל פרו' גרסיבי של המדור לטיפול ב'ונבות ע'כברים מזכיר חדש, עליו לפרסם מיכרו: "דרוש מזכיר... התכונות הדרושות: צלקת ליד ה' אוזן השמאלית, חור בשן הבינה השנייה ל' מעלה מימין, ידיעה שוטפת באספרנטו (קרי' אה וכתביה) ורשיון בינלאומי לטיסה בבא' לונים".

מי אשם אם האדם היחיד במדינה המתאים לתאור זה, והזוכה על כן בצדק במיכרו, הוא גיסו של המנהל, מזכיר המפלגה הפרו' גרסיבית במערכת חירבת-מושב'ערף (כיום מושב באר-משה)?

כול מישחו נועז לחשוב ששיטת הביזה אינה בסדר. הוא יכול להגיע למסקנה ה' מסוכנת שכדאי לשנות אותה ולהקים מנגנון בלתי-מפלגתי, הדואג למדינה במקום למפ' לגות. זוהי מדינה חופשית, וכל אדם זכאי לדעה משלו.

אולם אם כן, מדוע להתחיל דווקא במשרדו האומלל של השר מורכי בנטוב?

או ש — או ש — או ש. או שהשיטה הזאת בסדר, ואז היא בסדר גם במשיל משרד ה' פיתוח. או שהיא מהרה כסנה למדינה, והרי אז היא סכנה בכל מקום.

אם היא סכנה למדינה, נגע שיש להעביר אותה בברז מזובן, אז למה להתחיל במשרד שני-במעלה, כמו משרד הפיתוח? למה לא להתחיל במשרדים החשובים ביותר — ל' משל במשרד-החוק, או במשרד-הבטחון?

אולם קודם כל, למען השם, נשים נא קץ למקהלה המתחסדת, לרודפי הצדק שהר' ביקו פס שחור על שני עיניהם, סתמו את אוזניהם בצמר-גפן, והיוצאים לגלות שחיתות לפי חוש הריח המפלגתי. אם הביזה היא יסוד הממשל, יפנו נא מקום ליד קצרת' השלל גם לחברים החדשים של הקואליציה. ואם הביזה פסולה בעיניהם, אנא יפסיקו ל' יבב, יקפלו שרובליהם ויט' שכם למלאכה.

כי תנועת הטיהור היא ענין לגברים, לא לצבועים מתחסדים.

והיא לא תתחיל כמאבק נגד החלש ביותר.

בת. כפיתוי, אמר לי כי אין לי מה לפחד מפני ממשלת מצרים; ממשלת עיראק תתן לי חילה ומכונית. היא תשחרר אותי ממעצ' רי ותקבל אותי כפליט מדינה. הוא גם הב' טיח לי תשלום של 60 דינר (350 ל"י) לחודש עד סוף ימי ואף להעביר את משפחתי ל' בגדאד על חשבון הממשלה. כל מה שהוא רצה ממני, היה עדות בכתב ידי כי קיבלתי הוראות ממועצת ההפיכה להפוך את המש' טר העיראקי ולעזור לפורר את ברית בג' דאד.

עיסא סירב העונש: ארבע שנות מא' סר.

מצרים

הדרך אל הלב

המזרח הוא מקום אכזזי: שיירות גמ' לים בין חולות-המדבר, נשים מסתוריות רעולות-פנים, חליל צרוד המנגן בהדגנויות משכרת, ספינס נעול-שפתיים, ריקודי-בטן חושניים.

אמנם, רק חלק קטן מתמונה דמיונית זו מתאים למציאות הקולנית והרועשת של המרחב. אולם גם הסנאטור האמריקאי הנוק'

רקדנית סאלם ועורך עתון אמריקאי

מנגינה מצרית של חליל צרוד

שה ביותר מצפה לראות משהו מכל זה בין קהיר' לדמשק.

ממשלת מצרים החליטה לספק לו את מבוק' שו. תועמלניה גילו כי בעזרת קסמי המר' חב, קל יותר להשפיע על אורחים חשובים. הם הקימו עיר אוהלים מיוחדת, לרגלי ה' פירמידות, בקרבת קהיר, שם, ריכזו כמה מנימוקי התעמולה המשכנעים ביותר שלהם.

הגימק הראשי: סוראיה סאלם, צעירה, יפה ורקדנית-בטן מעולה. סוראיה העמידה את טבורה לשרות המהפכה, רוקדת להנאתם של אורחים מכובדים מחוץ-לארץ. אורחים מכוב' דים במיוחד — סנאטורים, עורכי-עתונים וסתם שגרירים מעופפים — זוכים לטיפול מיוחד: הם לומדים את מיסתורי ריקודי-ה' בטן בקורס מזור, בהדרכתה האישית של סוראיה סאלם.

לאחר חצי שעה של טיפול מסור, יודע האורח לנענע את אבריו לקצב המנגינה הצרודה. הוא יוצא מן האוהל חסיד מוש' בע של הריקוד המזרחי וידיד מעודכאן של הממשלה המארכת.

מחרוזת

טרמפ לחיילים

עתון ירדני, שהחקיק את סעודיה על כי ריכוזה את צבאה מול עקבה, גילה כי הצבא הסעודי הוסע לגבול במשאיות מושאלות, ה' שייכות לחברת הנפט הערבית-אמריקאית.

פירוש מקורי

רדיו קהיר שידר קריאה של ח' אמין אל-ח'וסייני, בה הזהיר את הפליטים היושבים ב' ירדן מפני הפיתוי להגר לארצות-הברית או לקנדה. "המשלחת הקנדית הרושמת עתה מר' עמדים להגירה מכין פליטי פלסטין," קבע ה' מופתי, "היא חוליה בתוכנית לעקור את ה' פליטים לצמיחות מארצם ולהשיכית מלבם את בעיית פלסטין."

מבעד למסך החול החורבות העשונות

מוחמד עלי עיסא הגיע לבגדאד ארבעה ימים לאחר ששני פליטים פלסטיניים נתפ' סו בנסיון לחבל בשגרירות התורכית שם. הדבר לא הפריע למשטרה העיראקית לעצור אותו, להאשימו באחריות לנסיון שנכשל ול' תיכנון שורה שלמה של פעולות מחתרת נגד הממשלה העיראקית.

המעצר הצית חששות של פתילי-נפץ מ' תחת לפני הידידות הרשמית בין מצרים ועיראק. השבוע, שנה שלמה לאחר מעצרו של עיסא, עם התפורר אבק הפרשה, נראו חורבותיה העשונות של הליגה הערבית.

המצרים, שלא הצליחו לבטל את המשפט (ראה להלן), דרשו את כינוס הליגה לביורו מקרהו של עיסא. סוריה וסעודיה הסכימו; עיראק התעלמה מן הבקשה. אל-שרה, יומון ביירותי, קבע כי ההתנגשות תקבע את גור' רל הליגה. "מטרתה הראשונה של ברית בגדאד", כתב, "היא לפורר את הליגה. לאחר סיכוסכה עם מצרים, תסתכסך עיראק

עם סעודיה ועם סוריה. זה יהיה סוף הלי' גה."

הייצור המשונה שנולד על פי צו בריטי, עשוי לקבל את אמת המוות מאותם מדינאים בריטיים, ששוב אינם יכולים להשתמש בו כרצונם.

עיראק

משפט בגדאד

העיראקים טענו כי מוחמד עלי עיסא (ראה לעי'), שוער פשוט בשגרירות המצרית בבג' דאד, היה למעשה קצין סדיר של הצבא ה' מצרי, שפעל בשליחות שירות הריגול של קהיר. הראייה: בדירתו נמצאו פצצות ר' מוקשים מתוצרת בריטית, מאלה שניעזבו בכמויות גדולות בשדה הקרב של אל-על' מיין. נוסף לזאת, החזיק סכומים גדולים של כסף מצרי, שנועד לרכישת סוכנים מקר' מיים.

הנספה הצבאי המצרי, שניסה לחלץ את עיסא מתאו, נדרש לעזוב את עיראק. פניות השגריר עצמו, שתבע חסינות דיפלומטית למשרתו, אף הן לא הועילו. מוחמד עלי עיסא הואשם, נחקר, ובתחילת החודש ש' עבר הועמד לדין בפני בית-משפט פלילי עיראקי.

הצעה לעיסא. שני הפלסטיניים, שותפיו של עיסא לספסל הנאשמים, סירבו לאשר את עדותם הראשונה כי המצרי סיפק להם כסף ופצצות. "הזכרתי את שמו ביומני לאחר שעינו והיכו אותי במשטרה!" הס' ביר אחד הפלסטיניים בבית-המשפט.

עיסא עצמו, כמובן, לא יכול היה להוכיח כי אינו מרגל. אולם גם לו היה סיפור מעניין על יחס המשטרה אליו.

"מפקד המשטרה העיראקית, עבד אל-רמון אל-טראווי, גילה הנאשם, "שידל אותי משך ארבעה ימים לחתום על הודאה כוז'

ידהד באפ'לה... הדמות המסתורית צעקה ונפלה ארצה..."

של מתנדב

משק, שהובילה אותו לבית-החולים בבאר שבע, לשוא. הוא מת בדרך. ליל השמירה הראשון של חיים מילר היה גם האחרון.

ריקודים ושפת-ים

חיים היה נער עירוני טיפוס, אחד מרובות בני נוער-הזהב. רזה, חייכני, היה ניצב חזאי-שעות לפני הראי, ידע לפזם את אחרוני המאמבו והבוגי הלוהט ביותר. חלומן הגדול היה לקנות פטיפון חשמלי, ה"מחליף 12 תקליטים באופן אוטומטי. השחקן האהוב ביותר עליו היה דני קיי.

את שעות הפנאי בילה עם חבריו בריקודים, הליכה לקולנוע, עישון סיגריות ומישחקי קלפים. חבריו נהגו מעליצותו ומבדיחתיו העוקצניות. מוריו, לעומת זאת, שמחו ככל שמיעט להופיע בשיעורים. למרות זאת, היה חיים התלמיד המצטיין בכיתה.

פעם, למשל, הגניב צפרוד לביתו. באמצע שיעור לציון, הקפיץ את החיה מתחת אפה של המורה וזו עזבה בבהלה את הכיתה.

בקיץ היה מרבה בבלות על שפת-הים. כי שחיין טוב, השיג פעם ציוד לדייג תת-מימי.

אילו חיפש מישו לפני שבוע ימים סמל של הריקנות בנוער העירוני, היה יכול לבחור בצעיר תל-אביבי בשם חיים מילר. הוא דיבר בסלאנג של אלדוראדו, הוא הפריע למוריו בשיעורים, הוא אהב סווינג ומאמבו, הוא לא יצא מימיו את תחומי העיר. בהפסקות הבוקר היה נעמד ליד שער הגימנסיה ושורק לתלמידות. כל זה לא היה אלא מעטה חיצוני. השבוע קרה משהו שקבע את דמותו האמיתית של הצבר העירוני: הוא התנדב לשבוע שירות במשק ספר. מתחת לקליפה הצינית נתגלה הנער לפתע כשווה למיטב אחיו גיבורי התהילה, כובשי הקסטל ומיישבי הישימון. הוא רק ציפה לצו הלאומי. כאשר ניתן הצו הוא הלך לקראת גורלו ללא היסוס — ולא חזר.

נאי במוסך דן. יכול היה למצוא את הדרך להסתדר בגיב נוח בצבא. אולם הוא לא הסתיר את כוונתו. העמוק למשתמשים לסוגיהם. היתה לכך סיבה: חיינו היומיומיים היו אפורים, חגוניים. הוא קנה ספרים רבים, ני

אולם חיים לא היה משתמש. כיום מקובל לדבר על הנוער העירוני כעל דור מרוקן ערכים, חסר תכלית בחיים. חיים עצמו ענה פעם למורו: "מה יש? אם אין פלמ"ח ואין מדורות במשקים — מה אני אשם? אם איש

טיול בנגן. חיים (קיצוני משמאל) עם חבריו, בכיכר לונדון, על שפת ים תל-אביב. החבורה יצאה לטיול שבת שיגרתי.

נו: "כבר התנדבנו מספיק!" אחרים שתקו — והתנדבו.

ביניהם היה גם חיים מילר. כאשר הידבקה על לוח המודעות הקריאה למתנדבים, עם ש"מות היוצאים לספר, התבונן בה חיים ארוכות. לבסוף נטל עפרון ורשם את שמו.

ביום ששי בערב, לפני יציאתו, רב בבית. הוריו ניסו לשכנעו שלא יצא; הוא התרגז. "אינני ילד יותר!" צעק. "אני כבר יודע מה עלי לעשות. חברי המשקים אינם יכולים גם לעבוד וגם לשמור! הם שם מחזיקים את ה"גבול בשבילנו!"

לבסוף הסכימו ההורים. חיים ביקש סליחה על הריב, יצא לשמור על שני בניה של אחיו וחו אסתר, שיצאה אותו ערב בבלות עם בעלה.

במשך הערב ביקרו אותו חבריו, שחקו אתו בקלפים, שוחחו על השבוע שיבלה ב"כרמיה. מעולם לא עזב חיים את בית הוריו ליותר מערב אחד, גם בהיותו חבר תנועת נוער. הטיוט הארוך ביותר שלו היה על מורדות הכרמל, לשם נסע עם חברתו. על כך, נראתה לו היציאה לכרמיה כצעד ראשון ב"עולם הגדול של המעשים והפעולות."

כודם שתקו

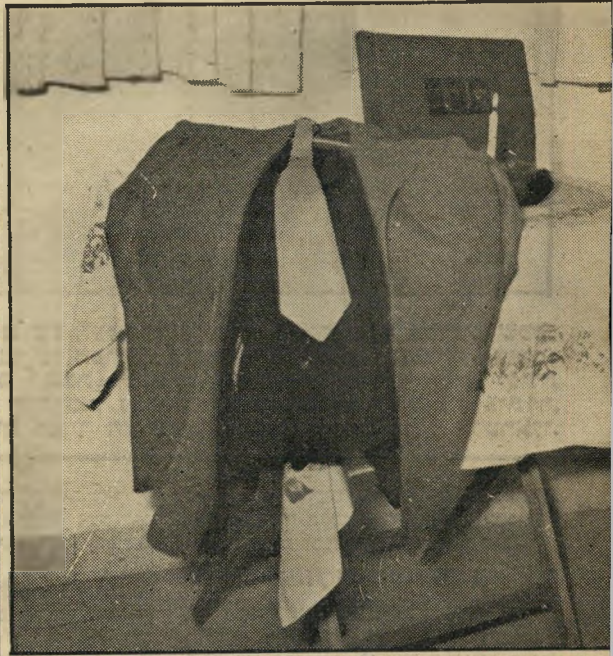
איש מכל האחראים שמינו ויכחו את המתנדבים לא טרח לשאול את עובד המוסך הצעיר אם השתמש פעם בנשק. בהגיון עז למשק, צורף לרשימת השומרים; איש מבין חברי המשק לא העלה על דעתו כי נשי"לח להם טירון.

מה שקרה לאחר מותו של המתנדב היה מתמיה עוד יותר. מארגני מופעל התנדבות ידעו כי לנער גם אח בשם מאיר, אף הוא ע"בד מוסך דן. פקיד הועד הפועל של הסעד"רות טילפן למוסך, ביקש להודיע למאיר מ"לר כי אחיו חיים נהרג.

למחרת יום ההלויה, הופיעה בדבר ידיעה צנועה: נהרג שומר בן 19, שהתנדב לספר. היה ברור: רצו לטשטש את הרשלנות. כי בן 19 הינו כבר יוצא-צבא ואין אחראי ל"מעשים.

בדירת משפחת מילר בתל-אביב, שרר אבל כבד. אמו של חיים, בעלת השיער המכסיף, שכבה במיטתה. "חיימקה... חיימקה..." נא נקה בלי הרף. "מדוע אינך חונך? אני רואה אותך טועה שם בחושך וצועק אבא!"

אביו, מדוכא ושובר, פסע בעצבנות לאר"ך החדר. הוא היה מלא חימה שפוכה: "הם הרגו אותו! הם הרגו אותו!" מילמל. "למה שולחים נער שאינו יודע כלום? איך נותנים לו רובה ביד? מי ששלח אותו הוא האחר"אי!"

דמעת אב. אסתר, אחותו הבכורה של חיים, מתכופפת אל אמה, ומנסה לשוא להרגיע אותה. את הערב האחרון לפני צאתו, בילה חיים בשמירת ילדיה של אסתר, כדי לאפשר לה ולבעלה לצאת בבלות.

העניבה הראשונה. חיים, שהקפיד על לבושו, לא ענב מימיו עניבה. לפני צאתו לספר, קנה מעיל לכבוד המסיבה שתיערך עם שובו העירה. הוא גם החליט להופיע בה עם עניבתו הראשונה.

סה להתעמק בענייני אמונות. אך הסיפוק ש"מצא בין הכריכות היה דל מאוד. חסרו בחייו המעשים, הפעולות. הוא קיווה למצוא אותם בין חובשי הכיפות האדומות.

הוא גם לא היה גיבור, מאלה הצועקים "הורה!" בסרטים סובייטיים ו"עלייהם!" בסיפורי חרות. דחף אותו החשש ששירות ביחידה עורפית ישעמם אותו עוד יותר מ"חיו האזרחיים."

ריב עם אבא

ז באה הקריאה הגדולה. מועצות הפועלים ברהבי הארץ האיצו בחבריהן להתנדב לשבוע עבודה במשקי הספר. רבים השתמשו. הציניקאים שבין עובדי המוסך רט

לא קורא לי ללכת למשהו לאומי גדול — האם זאת אומרת שאני כבר מנוח? — הוא גם התלונן לא פעם על העובדה ש"צעיר שאינו רוצה לצאת להתיישבות — אין לו כל מסגרת חברתית יוצרת בעיר.

"הייתי פעם חבר תנועת נוער," הסביר לאחד מעובדי המוסך, בשעת ויכוח על הדור הצעיר. "שם שמו את כל הדגש על היציאה לקיבוץ ולהתיישבות יתכן כי פעם היה זה התפקיד החלוצי היחיד שדרבן את הנוער אבל כיום, יש למדינה צרכים אחרים, מטרות אחרות, לא פחות חשובים מההתיישבות ב"ספר. אני יודע כי צעירים רבים — וגם אני ביניהם — מוכנים להתנדבות ולהקרבה. אך לם אין הם רוצים ללכת דווקא לקיבוץ. ל"צעירים כאלה, אין מסגרת שתגבש אותם לקראת הגשמה-עצמית. תנועות הנוער מפ"קירות אותנו ואין לנו למי לפנות."

כתגובה, החליט להתנדב לצנחנים. כמכור

התפאר על כך שבועות שלמים בפני הבנות. עם חבריו, נהג לדוג בירקון או לשכור סירת משוטים קטנה למשוט בים הפתוח. לעתים, עזר גם לאביו שמחה, בעל קיוסק על שפת-הים. שבוע לפני שנהרג, יצא עם חבריו לשפת-הים. שם סיפר על התנדבותו לספר. "אם דן ישלם לי משכורת בשביל ה"שבוע הזה", הבטיח, "אתרום אותו לקרן ה"מגן."

השיעמום הגדול

הברותו בנוער העובר לא האריכה ימים. המדריכים נזפו בו על שעישן, ניסו להפוך את בן העיר החלקלק לנער "חל"צי". הם נכשלו. לגבי חיים, היו אורות הכרך חזקים מריח השדות. עם עזבו את בית הספר התיכוני גאולה, עזב גם את תנועת הנוער.

רות תוצאה מרובעת הבקיעו האורחים ארבעה שערים כנגד אחד שהובקע על ידי נער הפועל.

מלבד שני השערים לשער של ויסוקר ש'קבעו את התוצאה הסופית, הצליחו האוסטרים להבקיע פעם אחת את שערם הם, ופעם נוספת, שלא הוכרה, את שער פתח-התקרה.

כדור שנבעט ממרחק לשער יעקב ויסוקר, חתר מתחתיו ונעצר במרחק חצי מטר מתוך השער. ויסוקר הספיק להוציאו והשער נפסל, למחאת הקהל.

אבל האוסטרים לא כעסו, סוף סוף הם רק אורחים.

במסלול

ערבות לספורטאים.

ביקורה של קבוצת הכדורסל של מכבי תל-אביב, יגרום בקרוב להדים דיפלומטיים. לאחר שבמשחק נגד נבחרת הצבא הצרפתי, התפרעו שחקני מכבי ופגעו ביריביהם ובשופרים הגישה מפקדת הצבא הצרפתי מתאה רשמית לציר ישראל בצרפת, יעקב צור. השגריר העביר את המחאה למשרד החוץ. כשהגיעה השבוע הזמנה לקבוצת מכבי ל-

כדורגל

משמר הגבול בשער

קאפפנברג היא עיירה אוסטריה קטנה, בגודלה של פתח-תקרה לערך. ההבדל ביניהן הוא, שבעוד שלקאפפנברג יש איצטדיון או לימפי המסוגל להכיל את כל תושבי העיר, הרי מגרש הכדורגל של פתח-תקרה מסוגל בדיקושי להכיל את עשרים ושניים השחקנים.

מובן שהיה קצת צפוף כשחזרה שערורית מכירת הכרטיסים למעלה ממספר המקומות, ומה עוד כשנוכחו במקום כמה מאות שוים רים ופלווגות של משמר הגבול שבאו להגן על האוסטרים מפני כל התקפה אפשרית. כי ישנם עוד במדינה מספר אנשים החושבים משום מה שטרם הגיעה השעה לשחק כדורגל עם אותם השחקנים ששיחקו משחק זה עם הנאצים, רק לפני עשר שנים. אותם האנשים ניסו למנוע הופעת הקבוצה האוסטרית באמצעות בקשה להתאחדות הכדורגל בקשתם נדחתה.

לילה לפני המשחק הראשון נעשה ניסיון להצית את שער הכדורגל במגרש הפתח-תקרה. כדי לא להעליב את האורחים סוידו השערים למחרת בכמויות גדולות של סיד.

צל של שער

תמונה בלתי-רגילה זו של הצלם יצחק ברוך, מראה שער בצללים שספג שוער קבוצת הכדורגל של הפועל כפר-סבא, חיים לוי, כמשחק קבוצתו נגד בית"ר תל-אביב השבת. המשחק בו הפגין לוי בן ה-19, יכולת בלתי רגילה, העזה והקרב, נסתיים בתוצאות 2:3 לטובת בית"ר. חיים לוי נחשב כיום לאחד השוערים המבטיחים בכדורגל הישראלי.

השתתף במשחקים שיערכו בפסח באתונה, נרמז להנהלת הקבוצה כי הפעם תיתקל יציאתם בקשיים ובערבות להתנהגות טובה.

יראה העולם וישפוט!

החלטה משונה של שופט הכדורגל אברהם (הארוך) פריינר במשחק הכדורגל שנערך היום שבת בין מכבי יפו להפועל תל-אביב ושנסתיים בתוצאת תיקו 2:2, טובא כנראה בפני התאחדות הכדורגל העולמית, פיפ"א.

באחד הרגעים המוחתים במשחק, הועף הכדור ונעלם בפרדס השכן. מיד הובא כדור חדש למגרש ונמסר לשוער הפועל. רחביה רוזנבאום, החוצה המרכזי של קבוצת הפועל לא הסכים משום מה לכדור החדש. הוא הוציא בכוח מיד השוער והחזיקו בידיו. פריינר זנר פסק מכת 11 מטר, שהסתיימה בשער. מספר אזהדי כדורגל, החליטו לשלוח את החלטתו זו של השופט לאישור ההתאחדות העולמית.

אחים מתקרבים.

מספר חילופי שחקנים עומדים לחול בין קבוצות הליגה הלאומית לכדורגל, בעונה ה-11 באה. המפתיע בכולם תהיה העברתו של אברהם ("חוליי") לוי, חלוץ בית"ר תל אביב, לקבוצת הפועל חיפה. אחיו של חולי, שלמה לוי, משחק בקבוצת מכבי חיפה.

בגדים חדשים לבחירת

לאחר שקבוצת הכדוריד של מכבי רחובות, קיבלה אחרי מאבק ממושך חליפות אימונים עבור כל שחקן, החלו הרחובות להשווץ בבגדיהם החדשים ולהופיע עמם בכל מקום, כולל בתי הקפה ובתי הקולנוע המקומיים.

לא כל חייל הוא אלוף...

לא כל עט כדורי הוא..

גלובוס

בקנותך שים לב לשם "גלובוס" שעל הקליפ.

שמלות יפות

או קיום —

תקבלו מהקורסים שלנו. !! כיום 21.2 ו-22.2 מתחילים קורסים:

- 1) למתחילות — 3 חדשים לתפירה וגזירה לשמלות שלכן.
- 2) לתופרות — מתקדמות וקונפציונרים קורס מזורז לגזירה ומודליזציה.

מידה וקונפציה

שיטה פריסאית ואמריקאית חדשה — קל! מדויק! בי"ם לתפירה וגזירה

דיאנוורה

תל-אביב, שלמה המך 72 (ע"י גן החיות)

הרשמה יום יום מ"9 — 1 ומ"4 — 7 בערב

עיוני
אמיתי
תלמה

עפרח
סנדביץ
תלמה

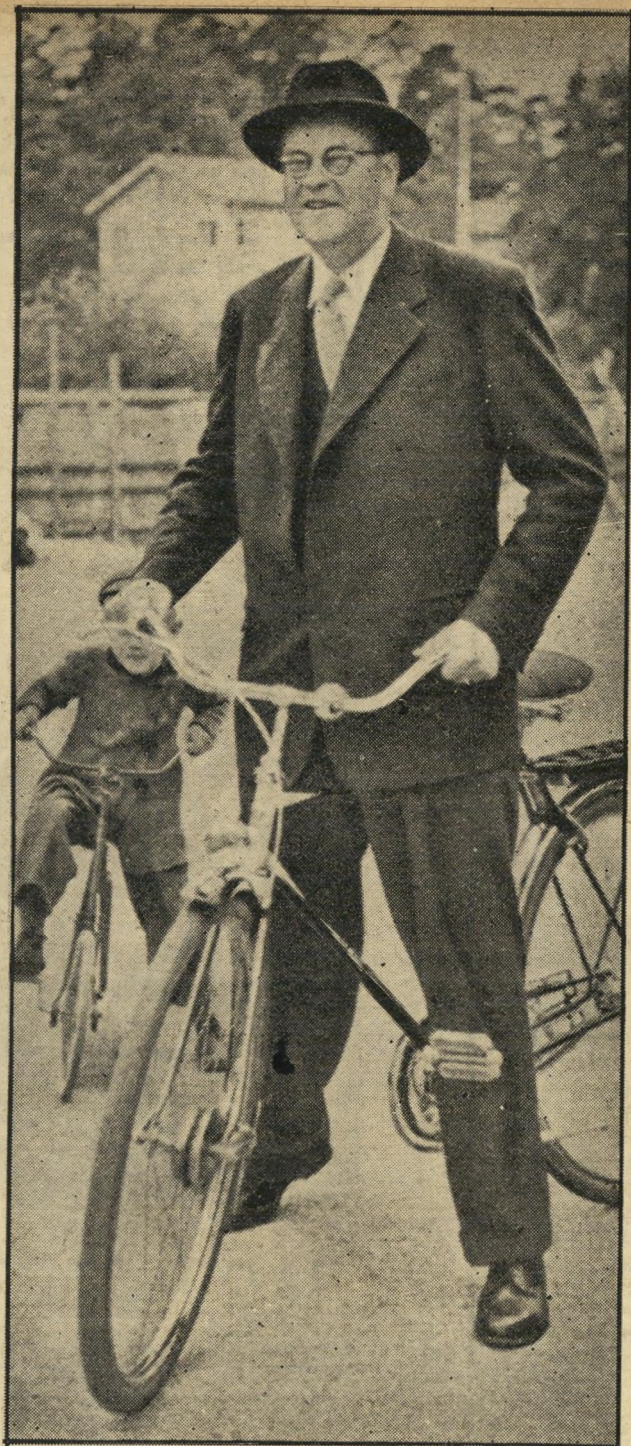
בין יום ב' לג'

ראש ממשלת ישראל דוד בן-גוריון פורסם בשבועון אמריקאי 'יוניטד סטייטס ניוס וורלד' ריפורט בין תריסר האנשים שיעשו את ההיסטוריה ב"1956, יחד עם ראש ממשלת מצריים גמאל עבד אל-נאצר, נשיא ארצות-הברית דווייט אייזנהואר, ראש ממשלת ברית המועצות ניקולאי בולגאנין, ה' מוכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית ניקיטה כרוש-צ'וב, מנהיג סין העממית מאו טסה טונג, נשיא דרום קוראה סינגמאן רי, ראש ממשלת ברית סניה סיר אנתוני אידן, ראש ממשלת הודו ג'והרהרה ניהרו, ראש ממשלת סין הלאומית צ'יאנג קאי ש'ק וכמה אחרים... הש' בוע, כשאחד העיתונים הודיע בהת' פעלות גדולה על כוונתו של ב' ג'י. לחתור על הקרייזלר שלו ולהסתפק בג'ים יש, הגיע לארץ שבועון שוויי' צי המתאר את חייו של ראש ממש' לה אחר, טאנגה ארדאנר מ' שודיה. ארלנדר, שמימו לא גר' אה בפומבי לבוש בגדי חאקי, אין לו מכונת ממשלתית ומשכורתו אי' נה מאפשרת לו להחזיק מכונת פר' טית, לכן הוא נוסע על גבי אופ' ניים או באוטובוס ציבורי. הוא גר בדירה שכורה צנועה, בת 3 חדרים, אשר בה התגוררו עד לפני זמן ק' צר גם שני בניו הבוגרים, שלצורך תשלום חינוכם נאלצה גם אשתו של ראש הממשלה לעבוד כמורה... דבר מיום ב' השבוע על הנושא ד"ר עזריאל קרליבך: "לצאת ה' רעל של איפכא מסתברא... יש ב' תוך הצבור גם "עולם גולם" המל' קק אצבעותיו מ"מחממו" ומ"אובייק' טיביותו" הרבה של ד"ר קרליבך... "כשרון" פאשיסטי להרעיל נפשות!" דבר מיום ג' השבוע על הנושא ד"ר עזריאל קרליבך (המנוח): "הוירטואוז שהפליא לעשות במקצו' עו... לא היה ביסודו ובמהותו דור' קא קיב לצבור הפועלים או לזרם מדיני מתקדם או לממשלה הזאת."

מהליבוד לבאר שבע

שחקן התיאטרון הקאמרי יוסף ("בומבה") צור זכה השבוע לאות הערכה מיוחד מאחת הצופות של ה' הצגה הלב הנמחר: היא שלחה ל' חדרהלבשה שלו זר פרחים וא' ליו מוצמדת בסיכה הביקורת על ה' מחזה מתוך העולם הזה, בה תואר "בומבה" כ"כדור הכשר היחיד בתוך המרק הדליל"... יונת ואלכסנ' דר סנדר, חברי קיבוץ רביבים ומחב' רי הספר אדמה ללא צל, קיבלו הש' בוע הצעה של יהודי צרפתי להפיק סרט על פי הספר... הזמרת אדים דה-פיליפס הודיעה השבוע כי לא' חר שסיימה כתיבת תסריט למען חב' רה הוליבודית, היא מתכוונת לח' זור לישראל בקרוב ולחדש את מאמ' ציה לקימום האופרה... הבדון לייאניל האמפפון ותומורתו עומדים לחזור לישראל בחודש הבא. כן עומד המארגן וולאלין להביא לישראל גם את זמרת הג'אז הצרפ' תית של סידניי בש'ה, המפורס' מת בסגנון הדיקסילנד שלה... ה' שחקן זיגמונד טורקוב, שהחליט להקים תיאטרון משלו בבאר-שבע, מכין עם להקתו, המורכבת ברובה מעולים חדשים, את הצגת אהל הודו תום... אגב, גם תנועת החרות מת כוונת להקים תיאטרון מפלגתי, רא' שון במינו בישראל. הגיע הזמן!... בשעת הקלטת התסכית טיראנו דה' ברזואק ששודר השבוע, עמד השח' קו יוסף ירין, ממלא התפקיד הרא'

שר האוצר לוי אשכול מצא זמן, בין נאום לנאום בגנות הקפאת ה' שכו ושביית-האקדמאים, להשקיע 35

ראש-ממשלה לא-ישראלי

תחבורה: אופנים, דירה: 3 חדרים

שי, על כך שינהל במו ידיו את קרבות הסיף הנחוצים להקלטת קר' לות שיקשוק החרבות. בצורה זאת, טען, יקל עליו להיכנס לתפקיד... הפסנתרן הישראלי מנחם פרסלר ניגן בשעת ביקורו באיטליה לפני המנצח האיטלקי הישיש ארתורו

טוסקאניני, שהשפיע עליו מחמ' אות נלהבות והצלסם בחברתו... הכנר פשה פרנס מסר עם שובו מאירופה, כי השתתף בהפקת סרט גרמני על ישראל, בשם ישראל - ארץ התקווה. הסרט יגיע ארצה ה'

פסוקי השבוע

- ח"כ חרות ד"ר יוחנן באדר: "ישנם שני סוגי בעיות: כלתי חשובות, ובלתי-ניתנות לפתרון."
- הסופר דב סדן, בסרבו להשאל ספר מספריתו לאחד מתלמידיו: "גם אני יודע איך מקימים ספריה פרטית."
- "מעריב", על שערוריית חברת הנפט החדשה: "מדוע נקראה החברה בשם נפטא? כי חברה זאת באה לתת נפט ליא."
- אלמוני, שהוציא לאור חוברת בשם מימרות תחת שם-העט עקיבא בלוי: "אנו מחייבים עצמאות כלכלית - אבל לא עצמאיים כלכליים."
- הסופר זלמן שניאור, ברשימה בהבוקר: "לאמן אמיתי אין פנאי לחיות. כל חייו נתונים להסתכלות בחיי אחרים."
- העיתונאי אורי קיסרי: "אל תשאלו אם אבותינו היו מאושרים מאתנו. השאלה היא אם לא היו בנינו אומללים מאתנו."
- הכפסתרן גזה אנדרה, אורחה של התזמורת הפילהארמונית הישראלית, שהוא יוצא הונגאריה ותושב שחיין, על סיורו בישראל: "נפגשתי עם כל כך הרבה יהודים המדברים הונגארי, עד שאני מרגיש את עצמי שוב בבית, אחרי שלא הייתי שם עשר שנים."
- קלייר בות ליוס, שגרירת ארצות-הברית באיטליה, לאחר שיחה ממושכת עם נשיא ארצות-הברית דווייט דוד אייזנהואר בדבר הסיכויים להצגת מועמדותו לנשיאות בבחירות הבאות: "האינטו' איציה שלג-אומרת לי כי הנשיא עדיין מהסס - ואשה יודעת תמיד כשבגלל מהסס עדיין."

- ד"ר ישראל רודולף קספנר, בהצהרתו במשפט נגדו על עדות שקר: "אני עומד מול מצפוני בלבד, והוא שקט כיום כפי שהיה אז!"
- שריהחוק משה שרת, בתשובה לשאלה כלשהי: "אין שאלות בלתי-היוריות, יש רק תשובות בלתי-היוריות."
- שרהדודא ד"ר יוסף בורג, בתשובה לעיתונאי אמריקאי ששאל אם לדעתו תפרוץ בקרוב מלחמה בין ישראל למדינות ערב: "אני שר ולא נביא. חיי האדם הם תערובת של חששות מפני הרע ותקוות לטוב שיבוא."
- ח"כ מפא"י פנחס לבון, אחד ממחברי תוכנית החירום המפא"יית: "בביבורים רבים אפשר להמית את תוכנית החירום הטובה ביותר."
- מפא"יניק שרגא נצר, שהואשם במעילות, על פירסומי העולם הזה: "אני קורבן של עסקנות ציבורית. לא אתעסק אתם!"
- ח"כ חרות ד"ר שמשון יוניצ'מן, על שביתת הרופאים: "הסופר הצרפתי מיראבו אמר פעם שלכל מדינה יש צבא משלה, ורק בפרוסיה יש לצבא מדינה משלו. הרופאים והאקדמאים שלנו שכחו שלכל מדינה יש הסתדרות משלה, ורק בארצנו יש להסתדרות מדינה משלה."
- ד"ר נחום גודרמן, יושב-ראש הנהלת הסוכנות, בתגובה לשמועות שהודו תנסה לתת בין ישראל לערבים: "הודו לא תעשה, ישראל לא תסכים, הערבים לא צריכים."

מסע הנח"ל - באר שבע - ראש פינה

כה לחי! - בחורי הנח"ל - בחורינו - צעדו בחגור מלא מר' חק של 320 ק"מ מבאר-שבע עד ראש פינה. הפגנה נהדרת של התמדה, שקידה ורצון עז להגיע למטרה. הם התקדמו קילומטר אחרי קילומטר והמשימה הושגה. אין ספק כי גם אתה מחונן במידות של שקידה, התמדה ור' צון להגיע. על כך תתחיל כבר לחסוך מדי חודש חלק מהכנסתך, תוכל לצבור ע"י כך סכום נכבד ונוסף על כך ישלם לך בנק לדי' סקוט פרס ניכר בזמון אם תצי' טרף לתכנית חסכון פרס. עשה זאת עוד היום.

עקרת הבית!

ח ו ב ת ך
ל ב ס ח
את העוזרת
המוסד לביטוח לאומי

עקרת הבית!

ד מ י ב י ט ו ח
עבור העוזרת
ימועו הפסדים
ס ן ה ע ק ר ת
המוסד לביטוח לאומי

עקרת הבית!

ל ע ו ז ר ת ב י ט ו ח
ו ל ך
ש ל ו ת ר ו ח
המוסד לביטוח לאומי

פורים מתקרב

ואתו ימי שמחה וגיל. תגבירו ותתמידו את השמחה על ידי קניית מצלמה אצל פוטו ברנר. מלמדים לצלח ללא תשלום כל קונה אצל

פוטו-ברנר

חיפה, רחוב החלונות 31

גיגות מסוג זה קדמו טכסיראבל כתקופת צום, גילוח הראש והלקאת ידיים מסורית.

לצערנו, התקרב סוף טיולנו במהירות רבה. עוד נשארו מקומות רבים בהם לא הספקנו לבקר.

פקידי מחלקת התיירות, שבאו עם הצלמי מים מוריי והארדס, סברו כמוני. לעומת זאת היו מלאי תוכניות להפוך את העיר הקדמונית למקום תיירות. הם דיברו על דרך כים ונתיבי אור, מים זורמים, חשמל. וכי די לאכסן את כל החידושים הללו — בית מלון!

אין תרועת צופרים לפטרה

פניתי אחורה, כדי להביט מעל גב סוסי, כאשר עברנו באמפיטיאטרון החצי צוב בגבעה, שהכיל כ-3000 איש. מעל למדרגות האבן ניצבו דוממים מקדשים וקברים. הרהרתי בדבריו של גיראלד הארדינג בסוף חוברתו על הבירה הנבאטית:

„שום צופר מכונת לא הפריע עדיין את שלוחת פטרה, וספק אם בכלל יגיע לידי כך. המטוס יכול לחגוג ממעל, אולם אין לו כל מקום נחיתה. רעש המנועים ותורועת הצופרים לא נועדו לפטרה. להרים האדומים ו- לקבריו העצומים של גוצ זה שנכחד, אין כל קשר עם התרבות המודרנית — ואין הם מבקשים אלא להיות מעורבים כראוי כאחד מגדולי הפלא שנוצרו בידי טבע ואדם.“

אולם למרות דבריו של הארדינג, הופר עת בדידותה של פטרה מן האוויר. לפני עשרים שנה הצליח טייס חיל-האוויר המלכותי הבריטי לנחות ליד העיר העתיקה.

התבוננתי בהארדינג, שרכב לבדו, זקוף על איכפו, מבלי לפנות ימינה או שמאלה, כאשר נכנסנו לסיק. תמהתי מה יחשוב הארכיאלוג האנגלי כאשר תיירס ובתימלון, ואולי אף הליקופטרים, יפריעו את שלוחתו של הגיא העתיק.

הווי

נאה דורש ונאה מקיים

באילת, התמרמרו רחוקי המקום על מזכיר המועצה, שתקף אותם בחריפות על כי אינם יכולים להשיג לעצמם בנות זוג, דרש מהם להתחתן או לנדוד צפונה, או כאשר הציע סיגריה לידידיו האמריקאיים חתו בצפון.

ד"ש מאבא

במילווקי, ארצות הברית, האשימה איירין מסקיי את בעלה בונזיחה, טענה שלא בלבד שעזב אותה ואת חמשת ילדיהם. אלא התמיד בשליחת גלויות דואר מכל ערי הקייט בהן בילה, ששואו את המלים: „מבלה נפלא! הלוואי והיית אתי!“

או — או

ברחובות, עוב דוד סרחון את עבודתו בויכול פרס באמצע היום, טען כי אי-ננו יכול לשאת צחנה.

תסכין משפחת

בתל-אביב, אחרי שמסר שתי עדות יות סותרות, השיב אדם לשאלת השופט אינו מהן היא הנכונה: „אני לא יודע! קח לך את הסיפור שאתה רוצה!“

הבושי יעשה את שלו

בריצ'מונד, ארצות-הברית, יצא פלא-קט הקורא לגיוס: „כושי צעיר, האם אתה סובל מהפליה גזעית? האם אתה מעז ללוות נערה לבנה הביתה? כחיל ארצות הברית, תוכל להצליח בחוקי-לארץ. הנערות הלבנות בגרמניה ובאנגליה מצפות בכליון עיניים לשמוע את צחוקך הבריא! התגלס עוד היום לצבא!“

עה לסלעים. אל נכון עברו במקום תהלוכות דתיות.

הדייר עצמו הוא העתק של כונת-פיראון בסיק, אולם אין הוא כה רבי-הוד, ובצע סל-עו איננו עדין כמו הראשון. הוא גדול יור-תר, חולש על נוף עוצר-נשימה של הרי אדום ווארי ערבה במערב.

השם דייר עצמו, שפירושו מנור, מעיד על כיבושו בידי הצלבנים. הנוצרים ניתצו את כל פסלי האלילים והסמלים הנבאטיים הדי-תיים בחזית הדייר. הארדינג הצביע לעבר כוך ריק בתוך הבניין, הביע את ההשערה כי הכלי פעם את המזבח וסמל הרת הקדוש ביותר לנבאטים.

יתכן שהצלבנים הקימו כאן מזבח, שיער, כשם שעשו זאת בשאר המקדשים. אולם לא נשאר כיום כל זכר לכך במקום זה.

איברהים מתרחץ

בן ה-12, שסופח אלי באלגי כבן-לוחיה תמיד, דוגמן לצילום וסבל. פעם כבר הצטלם לם בשביל צלם אמריקאי. שכרו היה כשה דולר תמורת עבודת יומיים. הצעיר, שזיכ-רון זה דבק בראשו, נצמד אלי כצל.

בלילה הראשון, בגלל היותו זר לי, ישן איברהים מחוץ לאוהל. סיפקתי לו שמי-כות וסידרתי לו ארוחות חגים במטבח ה-מחנה.

יום אחד, כשהשמש היתה בכל עווה, הוביל אותי איברהים אל מפלימים בוארי הסמוך. זה שלושה שבועות, הודה, לא רחץ, והיה מוקדם מדי, הבטיח לי, לחשוב שוב על רחיצה. אולם כאשר העמדתי את הרחיצה כ-תנאי לעבודה ממושכת בחברתי, קירצף את עצמו באירצון בורם הקר.

במקומות בהם יכול היה חמורו של איבר-הים לעבור, היתה עבודת הסבלות שלו ק-לה. כאשר טיפסנו בהרים תלולים, נשא את חיתת המצלמות בעצמו. הוא שכר לעצמו סבל-משנה צעיר (בשכר זעום, ללא ספק) כדי לשאת את הארגז הכבד יותר של ה-זרקורים והחצובה.

שילמתי לאיברהים בסופו של כל יום, ונעשינו ידידים. בעושרו היה קונה לעצמו סיגריות אנגליות. רגעיו הטובים ביותר היו כאשר יכול היה לנפנף בקופסת פלאירט לפני חוטמו של ערבי מכובד מן המחנה, או כאשר הציע סיגריה לידידיו אמריקאיים החדשים.

למדנו יותר על דתם של הנבאטים ביום הבא, במקום הגבוה שם נערכה כנראה, טכסי דם הקדושים ביותר של הנבאטים. כאן נמצאים מזבחות פתוחים, וחצר בה היו הכהנים נאספים. אם היו הקורבנות רק חיות אי גם יצוריו אנוש — עדיין לא ברור.

אל נכון היו סמליו של אלה-השמש הנבא-טי, דווארס, מכוסים בדם. באורות ברקבת מקום היו מספקות מים לרחיצת הדם.

אצל העברים ועמים שמיים אחרים ניב-נו בנינו אבן כמשכנים קדושים. אבן הכעבה השחורה במכה, שכל מוסלמי עולה-רגל נו-שק בקצה אצבעותיו, דומה לאבנים הסלעיות שהקיפו את המזבחות כאן. אבן כזו נמצאת גם על קברו המשוער של אהרון.

שני עמודים ענקיים, בצורת אובליסקים, עומדים בבדידות מהירה ליד המקום הגבוה. הם לא ניבנו. הנבאטים פשוט חצבו מס-ביב להם, סילקו את המיותר. יתכן שעמור-דים אלה מוקדשים לאלת, אילית ערב, ול-בנה, דווארס.

טרקלינים דמתיים, מזון דחיים

מן המקום הגבוה ירדנו לאולם. מכנה זה הוא היחיד בין מבני פטרה החצו-בים בסלע שפנימיותו מקושטת בצורה מפ-ארת. כנראה שנערכו במקום טכסי קבורה וסעודות גדולות. בין חורבות פטרה ישנם עוד טרקלינים אם כי פחות מפוארים.

עדיין קשה להגדיר את אופי הטכסים ש-נערכו באולמות אלה. אם היה בהם דמיון לטכסים אחרים במרחב, יתכן שנאספה ב-מקומות אלה משפחה כדי לכבד את זכרו של הנפטר. ארכיאלוגים מעשרים כי לת-

הסיגריה הטובה השווה לכל נפש במחיר של 275 פר. הקופסה

מגן
20 CIG.-275 PR.

תרום לקרן המגן

נבולות הארץ, בישובי הספר מנוגן עד לנחל-עוז, יאותו להקריב אל נחירינו הערינים שמץ מריח הובל נחתה חציר (שילמדנו להריח זאת באהבה). שיקרנו למקומנו הבטוח וחי-המים משהו מלי שמירה קר וטומן סכנות בחובו, הרי יעשו זאת לסי המספר (957/847)

חבר מספר עי דני

צעיר טוב לב וחבר נאמן, החליט להמליץ בפני על חברו, דני, הנראה לי ממכתבו כנער חביב. מלא חוש המור ואהוב על כל ידידיו. הוא רוצה להכין לו הפתעה נעימה בצורת ככתב/ים של נערה/ות בת 18. דני עצמו הוא בן 10 מתעסק באנרטימניקה. (957/858)

רט במר, בבקשה

(957/859) רוצה, לא סחוט ולא יותר, מאשר להתכתב עם טיפוס המזכיר את רט בטלר בחלף עם הרוח. כאילו לא מספיקה עצם עובדת היותו כזה, עליו להתעניין גם בפסטי-כולוגיה. (אה, מה היינו אנחנו והוליווד עושים בלעדי זיממוני היקר?). על עצמה היא מעירה שהיא בת 17, נערה פשוטה בת-17, נבונה ומשונעת להרפתקאות ומוסיקה קלאסית.

האהוב בנושאי תכל

(957/860) הוא בחר סיקה. הוא הבין כי כל הדיבורים הנעלים על נושאים נעלים לא סחוט כאמנות, ססיכולוגיה ושאר ירקות, הם עורבא-פיר. הנושא האהוב ביותר על אנשים בכלל ומתכתבים בפרט הוא עצמם.

על כן, רוצה הוא לספר על עצמו, לבחורה, היודעת שהניל במקרה שלו מעל לשלושים קובע מעט מאד את צעירותו או זקנתו של אדם. נערה המנישה את עצמה יפה, אם כי אין צורך שכל מכריה יסכימו אתה בזה. אחת שאיננה „מתעניינת באמנות, כי אם כזו שלא תוכל להיות בלעדית, כי היא חלש בעצמה.“

גדעון: לא, אינני חברה בקלוב ה-תעופה. זה רעיון לא רע בעצם.

לא עי דודות זקנות בלבר

מלבר דודות זקנות ומשעממות, אומר (957/861) אין הוא מכיר נפש חיה בתל-אביב, אליה עבר לאחרונה.

כבר משורתי הראשונות של מכתבו חיברתי אותו. לא דווקא על שום המחמאות שחלק לי — אלא בעיקר משום שנראה לי כן נגלתי לבי. העובדה שלא טרחה להחזיר את ידידיו מרובם, כדי לומר עליהם שהם אומרים עליו שהוא חובב — מצאה חן בעיני. גם כתב יד נאה ונעים לקריאה, וזאת למרות שהוא רק שש שנים בארץ. הוא בא מצ'כוסלובקיה שם רכש את השכלתו התיכונית. על חובביותו הוא מוכן לספר בכתב לנערה תל-אביבית משיכילה, עליונה קצת סנטמנטלית ולא יותר מדי רצינית.

ניחת הובל וריח החציר

והרי מכתב נוסף מן הסוג האהוב עלי: „עירוניות משבעות שתיים אשר לא ימירו את אבק העיר בכל אויר אחר לנשימה. שאהר בים עליונה אורות הכרז וסאנו מכל „קול המון“ בכפר קטן ושלי: ינעמו להן הכבד שים הצרים המאובקים מאשר משעולי העפר הכבושים, הצופים אל שדות השלף הנרחבים. אם העלמים האהובים ועוזי הלבב אשר על

גוליבר בארץ האדונים

פארים היא מרכז התרבות — זאת יודע כל ילד. אולם לא כל ילד יודע איך מבשלים תרבות זו, וכמה עולה התבשיל. בכתבה זו מפשיל עמוס קינן את המסך על המטבח. המראה אשר יתגלה לעינינו אינו מעורר ביותר את התיאבון התרבותי.

עמודים שלמים מדי שבוע. המחיר המשולם מספיק כדי לקיים את העתון בכבוד, וכל שאר העמודים, המוקדשים לפטפוטים על אמונות וספרות, התאפשרו בחסדם של אילי הבורסה.

אולם הם אינם קונים רק שני עמודים. זה רק במישרים. בעקפים הם קונים את כל העתון, כי הם הקובעים מי יציג ועל מי ידבר, ובדרך כלל גם מה ידברו. כי במקום שבו אין קוקטייל, אין גם ביקורת.

אם יספר לכם משהו שבפארים יצא לאור ספר רפרודוקציות מיצירותיה, אתם יכולים להאמין לו. מה שאני יכול להוסיף הוא שזה עולה כסף. אין מו"ל בפארים המוציא ספר על חשבוננו, את ההוצאות משלם האמן.

איך להוציא ספר בלאפוטא?

אתו דבר גם בספרות. כמה הוצאות ספרים אדירות חולשות על השוק. משורר צעיר אי סופר צעיר הרוצה להוציא את יצירותיו לאור בהוצאה מכובדת, משלם את ההוצאות.

המחיר אינו קטן כלל וכלל. רק או מסלימה ההוצאה להפסיק את שמה על הספר. אם יש רווחים, מקבל הסופר אחוז קטן מהם. אם אין, ההפסד כולו שלו. בפארים אין מו"ל המסכן את כספו בהוצאת דברי ספרות.

גם הביקורת הספרותית, כולל מתן פרסים, הולכת בתלם שמתוות הוצאות הספרים. אין ברירה, זוהי תרבות מאורגת. אני מדבר על כל זה בקיצור. כי אפשר לכתוב על כך ספרים.

פרסים ספרותיים הנם בדרך כלל אינטרס חיוני להוצאות הספרים, כי ספר שזכה בפרס נפוץ פי כמה וכמה. סופר לא קיבל שום פרס ובכלל אין שום מושג כמו "סופיטיזם".

איך לייצר סרט בלאפוטא?

לדנוע בדומה לספרות או אמנות, אינו אמונת אלא תעשייה. התעשייה כולה בידי המפיקים, המארגנים בקונצרט ארצי, שהוא חלק מקרטל בינלאומי גדול ההולך ונוצר לעינינו.

למפיקים שייכים המיתקנים, הבמאים, השחקנים, עתונות הקולנוע וטורי הקולנוע בעתונות היומית. חברות ההפצה קשורות בחברות ההפקה, ובתי הקולנוע שייכים להם במשך תף.

אדם בעל כשרון הרוצה לייצר סרט, יכול לייצר סרט — אם השיג באיזשהו מקום את הסכום העצום הדרוש לשם כך. אולם שום בית קולנוע לא יציג אותו, כי הוא אינו שייך לקרטל.

ראיתי בפארים סרטים כבירים, בפסטיבלים של חיובים, במועדוני סרטיטוב ובכמה בתי קולנוע קטנים ובלתי-תלתיים. מי מכס ידע שיש בעולם גם "בית קולנוע בלתי-תלתי"? תמורת כל סרט אמריקאי מוצג בפארים, מוצג סרט צרפתי בניו-יורק. אין זה הסכם אמנות ותרבות בינלאומי, אלא הסכם ביוזם בינלאומי. ואם אתם שומעים על קרפודוקציה פרנקו-איטלקית, פרנקו-אמריקאית וכו', הרי אין זה אלא הסכם ביוזם קר שנועד להבטיח שוק לסרט בכמה ארצות בבת אחת.

מוכן כאלו שבמאים בעלי כשרון כמו קארל דרייר, קינג חידור או לורס אינם מוצאים עבודה.

בכל הדברים הללו פארים אינה יוצאת דופן, אף לא אשמה. זוהי התפתחות טבעית, שהגיעה לשיאה באמריקה. מטעמי התחרות נאלצת אירופה ללכת באותן הדרכים. וכל ילד יודע שמיום שירדה לעולם התהילה האישית של האמן הייצור, נעלמה האמנות.

על מה חושבים בלאפוטא?

לעולם הזה" ביקש ממני כמה וכמה פעמים לכתוב מה חושב הנוער המשכיל וכי, אני יכול להשיב על זה בקיצור נמרץ. הנוער המשכיל בצרפת, בדיוק כמו בישראל, חושב בכל מאודו איך להשיג כסף, כדי שיוכל לומר מה הוא חושב. כאשר הוא משיג את הכסף, הוא שכן כבר מה רצה להגיד, בעצם.

ועכשיו, נניח שאתם רואים בעתון צילום של אחת מיצירותיו של האמן X. אם נדמה לכם שהתמונה מציאה חן בעיני העורך האמנותי ולכן הדפיסה, אינכם אלא טועים. יש מחיר. בעד תמונה על טור אחד משלם האמן 4000 פרנק. על שני טורים 10.000 פרנק. ואם הוא רוצה תמונה בעמוד ראשון, הוא משלם 75.000 פרנק, ממש כמחיר תעריף כה בגלריה קטנה ובלתי חשובה.

כמה מהעיתונים יודעים שזה לא יפה, על כן יכול האמן לקבל תמורת 4000 פרנק 40 טפסים של העתון, ותמורת 75.000 פרנק 750 טפסים, ולהלכה לא שילם בעד הדפסת יצירתו. אך כמובן שהקוראים אינם יודעים על כל זאת. להם גם לא איכפת.

דביוזים בלאפוטא

לשנם סוחרים ההופכים כסף לזהב. הלומים, ניירות ערך או דולרים, והוא נקבע לפי הצייר ולפי הגודל. 350 סמ"ר ראוול דיורי עולים 1300 דולר. 350 סמ"ר פיקסו עולים

בבורסה 1700 דולר. המחיר משתנה, ואם מת הצייר הוא מתחיל לעלות.

מדי שבוועת מספרסמות חדשות בבורסה הזאת בעתונות האמנות וגם בעתונים היומיים. מרכז הבורסה העולמית לאמנות הוא הוטל דרואו. באותו הוטל דרואו מתקיימות מכירות רגילות יום יום. ופעם אחת בשבוע מכירה גדולה. בעתונות האמנות נוהגים אילי הוטל דרואו לקנות שני

ליל סגרייר בלונדון העיר צעו לו איש בשם גיוני סיפס באחת הסימטאות הנידחות. פועלים בבית דפוס קטן שמעו נפץ זוגית. הם מצאו שימשה שבורה, ועל הרצפה היתה מונחת חבילה קשורה לאבן כבדה. בתוך החבילה היה כתב היד של מסעי גוליבר. היתה זו הדרך בה בחר גיוני סיפס למסור את כתב היד לדפוס.

מאז ועד היום טרם קם האיש אשר ידמה וישווה לסיפס, גדול מחברי הסאטירה על המין האנושי. סיבה זו בלבד מספיקה כדי לדון אותו לשיכחה. על כן קרה לו מה שקרה למיטב הסופרים בכל הדורות, וגוליבר ידוע רק בחלקו הראשון, אף הוא מקוצר, המספר על מסעו של גוליבר לליליפוט, ארץ הגמדים.

את עלילותיו בברובדינגנאג ארץ הענקים, ובלאפוטא, ממלכת הרוח והאינטלקט, ובארץ היאהוהים, אין איש יודע עד היום הנה. הלכתי לחפש את גוליבר בלאפוטא של ימינו, הלא היא פארים.

בבולבאר סן ז'רמן, ליד כנסיית סן ז'רמן דה פרה ובתי הקפה ההומראזיסטנציאליסטים, מצויות כמה חנויות ספרים גדולות, מכובדות וידועות לשם. נכנסתי אל כמה מהן ובקשתי את גוליבר מאת גיונין סיפס, בצרפתית או באנגלית. מוכרי הספרים לא ידעו אפילו על מה אני מדבר.

על המדפים היו מונחים פליסיין מארסו, מרסל איימה ועוד כמה אנשים שלעולם לא תשמעו עליהם, כי לא כדאי, אף על פי שקיבלו את פרס גונקור ועוד כסף. לא התייאשתי, הלכתי לסן מישל.

בבולבאר סן מישל מצויות חנויות הספרים הגדולות ביותר של פארים. אחדות מהן תופסות בלוק שלם, מכילות כמה וכמה קומות, ובכן ספרים בכל הלשונות על כל הנושאים, אך כמובן, מחוץ לגוליבר.

שלחו אותי מקומה לקומה מאגף לאגף. רק באחת מהחנויות הללו מצאתי גוליבר קטנטן ונחמד ומקצוצר לילדים. אבל לא התייאשתי והלכתי לרי סופלו, אשר בו חנויות הספרים האינברסיטאיות, לסטודנטים הלומדים ספרות. שם ראיתי במדור "מחברים אנגלים" את ספריהם של סומרסט מוהם וגרהם גריין, אך לא את סיפס.

עברתי את כל הרובע הלטיני, ואחר הלכתי גם לחנויות הספרים של שאנדאלויה, ואני מבטיח לכם שנזארו אי אפשר למצוא את גוליבר. סוף פסקו.

פעם, כאשר יהיה לי פנאי, אסביר לכם את הסיבות לדבר, ועכשיו נעבור לנושא יותר מעניין.

איך להציג תערוכה בלאפוטא?

לכרתי כמה וכמה ישראלים שחזרו ארצה והתפראו שהציגו תערוכה בפארים. זה עושה רושם על מי שאינו יודע. האמת היא שבפאריז יכול להציג כל חמור, אם יש לו 75.000 פרנק, שהם כ-400 ל"י. שום גלריה לא תציג שום תערוכה אם האמן אינו מכסה מכיסו את כל ההוצאות.

במקרה שיש לא רק הוצאות אלא גם רווחים, מקבל האמן אחוז ידוע מהרווחים.

בזל הגלריה מפרסם בכסף שקיבל מהאמן, מודעה בעתון. עתון שהדפיס מודעה חייב לשלוח את מבקרו האמנותי לתערוכה ואף לכתוב ביקורת. זהו הנוהג וזהו האתיקה. עתון שלא פירסם ביקורת לאחר שהדפיס מודעה, יחדל להופיע.

מדי לכנסיה וכי ריח הנקניקיות יסיח את דעתם של המתפללים.

אמא-לה, בננה-לה

הורדו החליטה אחת המכסנות כי בעת הורדתן למים של אניות חדשות שוב לא תמרה את המסלול בשימ, אלא בבנות.

במדים ובזעריהם

בין הודיע סגן-אלוף בדימוס, שהפך יצרן "בדים" למשרד-הבטחון כי התחילו תונים המיוצרים למען חיילי הצבא הגרמני החדש אינם מתאימים לתפקידם. מאחר שהם מגבילים את כושר-התנועה של הלוחם.

כאשר צלצל לבית-החולים לשאול מה גולד לו, נאמר לו כי אשתו ילדה בן.

שידומים

בירמינגהאם, אנגליה, קיבלה ה"עירייה" מפקדה המחאית-דואר את 25 ל"ש, בצירוף פתקה בלתי-רחוקה: "זהו הכסף שאני מרגישה שגנבתי על ידי בטלני" תי."

קוד נקניקיות בקוד שדי

באדקין, ארצות-הברית, לא קיבל אל-ברט שאלוק רשיון לפתיחת קיוסק ל-נקניקיות חמות, בטענה כי המקום קרוב

הא לחמא עניי

בניו-יורק, ארצות-הברית, אסרו של טונות הבריות האמריקאיים יבוא מצות מישראל, לאחר שנתברר כי הכילו כמות רבה של פסילות, כולל צואת עכברים.

רדיואקטיביות

בליון, צרפת, אחרי שנעצר בפעם הרביעית על גניבת אותו מקלט הרדיו, הסביר ז'אק דליב: "אני פשוט אוהב אותו."

ביטוח הזמנה

בכפר-סבא, סירב תימני צעיר לקחת את בתו הרכה מבית-החולים, טען כי

שיעורי בית

בלוס-אנג'לס, ארצות-הברית, הגישה אשתו הצעירה של מתאגרף תביעה לגני רושים, הסבירה בדמעות בבית-המשפט כי לא יכלה לסבול יותר למלא בשעת תרגול את תפקיד יריבו בוירה.

מסיבות מקיזות

בתל-אביב, נתפס גנב מודקן בשעת גניבת תרנגולות, ביקש את השופט ל"שלחו לתקופת מאסר קצרה, טען: "יש לי כאבי בטן כרוניים. עלי לאכול רק בשר עוף. בכלא לא אקבל אותו."

סדרת מועמדות חמישית

תרצה זינר

מועמדת שורת המתנדבים ל-
תואר הצברית היא תלמידת הפקולטה לסוציולוגיה וחינוך באוניברסיטה בירושלים, חברה פעילה מאוד של הי שורה. תרצה בת ה-20, מצוינת על ידי חבריה לשורה כממוזגת בתוכה את מורשת הצבריות של הימים שעברו, יחד עם המקוריות והתקדמות של הצברית כיום. הם מוצאים בה חיבה אמיתית לעבודה, נכונות לעזור. תרצה היא ילידת ירושלים, בוגרת בית הספר התיכון בבית הכרם, חניכת התנועה המאוחדת מגיל עשר. היתה חברה ב' קבוצ מעגן, השתתפה בלהקת הנח"ל.

חנה ממן

בת למשפחה צפתית ברוכת ילדים, הכוללת 14 נפשות. כחושבת המקום השקט והשאנן, מציגת חנה בת ה-17, "לא שאפתי מעולם לגדולות". איר לם היתה לה שאיפה חזקה ללמוד בבית החינוך המקומי הצטיינה חנה בלימודים, זכתה בסטיפנדיה. כיום היא עובדת, ממשיכה את לימודיה התיכוניים בכוחות עצמה תוך שאיפה להיות מורה. אוהבת הרפתקאות, רכיבה על סוס וכן את הספורט בסוסים. מתעניינת בכלל ב' ספורט, עוברת עכשיו קורס מדריכת ספורט בגני"ע. אולם חובבונה העיקרית היא הציור. מרבה לבקר בתערוכות.

עדנה רמתי

ילדותה נאלצה עלמה החיפאית לבקר את אמה לעתים קרובות בבית החולים, מאחר שזו היתה חולה במחלה כרונית. שם התגבשה בה ההחלטה להיות לאחרות, החלטה שהתחזקה בה אחרי שנה של עבודה כפקידה ("זה איום!") בת ה-20 עומדת עתה לסיים את לימודיה בבית הספר לאחות של הדסה בתל אביב, שואפת להשיג תעודת בגרות ולהמשיך ללמוד רפואה. בעבודתה חיבבה במיוחד את המחלקה הכירורגית, מחלקת ילדים ותפקיד של אחות ציבורית. ה' מחות בעתיד? "חושבת לעסוק בכירורגיה, אבל עוד אי אפשר לדעת!"

אביבה ציקדיק

שאת נפשה של בת גבעתיים בת ה-18, הוא הריקוד. מילדותה חלה אביבה מתעניינת ועוסקת בריקודי עם, רקדה בלהקות שונות, כולל להקת הפועל תל אביב, היפיעה לא פעם על במות. אביבה גם הדריכה זמן מה ב' מעבדות, מצאה ספוק "בהחזרת האווירה הישראלית בילדי העולים". כיום היא רוקדת בלהקת עוזרים של הגדני"ע. חניכת הנוער העיבד, בוגרת בית הספר המקצועי של ויצ"ו בנחל-יצחק, העור מדת לפני גיוסה לצה"ל, עובדת בינתיים כפקידה. חובביותיה כוללות ספורט ו' טיולים ברחבי הארץ, להם היא מקדישה כמעט את כל ימות החופש המזדמנים לה.

חיה הרוש

חות בבית החולים הממשלתי פוריה, בטבריה, ילידת ירושלים בת ה-21, שלאחר גמר בית הספר העממי נאלצה לעבוד כתופרת. היתה חברה הנוער העובד, ובאמצעות תנועה זו הצ' טרפה לחברת הנוער בקבוצת חולדה. שם המשיכה את לימודיה התיכוניים, עד שגרעינה גוייס לנח"ל. במשך שנתיים היתה בקבוצ גוה'איתן, בהשלמה. לאחר לבטים עזבה את הקבוצ כדי ללמוד את המקצוע אליו שאפה תמיד. למדה בבית החולים פוריה, בו היא מ' שמשות כיום כאחות. שאיפתה: להמשיך וללמוד בבית ספר לאחות סוציאליות. השתתפה במשך שנתיים בלהקת רקודים.

תמר זינר

בת שדוש שנים, עלתה תמר ל' ארץ עם עליית ילדי שהרן בליות הנריטה סולד, התחנכה במשך שנים ב' בית צעירות מזרחי בתל אביב וירושלים. אחרי הקמת המדינה נפגשה עם הוריה, שעלו מפולין, אותם לא זכרה כמעט. עם הוריה דרה בראשון לציון, ושם היתה חניכת הנוער העובד. היתה בהכשרה ב' קבוצ אלונים, אולם נאלצה לעזוב ולחזור כדי לעזור למשפחתה. היא משלימה את לימודיה התיכוניים ב' כתב ולומדת ציור. שאיפתה להיות ל' מורה לציור. תמר בת ה-17 אינה רואה בנשואים את עיקר החיים. חובביותיה העקריים הם: כתיבה, ציור ומוסיקה.

שאלון מועמדות

את השאלון חזו זכאית למלא המועמדת עצמה, וכן כל אדם אחר המעוניין להמליץ על מועמדת לתעודת, כמו כן רשאים למלא אותו מוסדות חינוכיים, ארגוני נוער וסגנים חסבורים כי אחת ממניבותיהם או שמברותיהם ראיות ל' הוואר

השם: _____

מצב משפחתי: _____

הכתובת המלאה: _____

שנת הלידה: _____

מקום הלידה: _____

שנת העליה: _____

השכלה קודמת: _____

שרות צבאי (מקצוע ודרגה): _____

מקצוע או שמה לימודים: _____

מקום העבודה או הלימודים: _____

חאס המועמדת היתה או חנה חברה בתנועת הנוער, תנועת קיבוצית, ארגון ספורט, להקה אמנותית או כל אגוד אסרו

פרט איזה ומתי: _____

חובביות: _____

אם אחד הפרטים אינו חל על המועמדת, אל תמלא אותו. יש לצרף לשאלון זה תולדות חיים של המועמדת, עד כמה שהן ידועות למלא השאלון. במקרה שהשאלון ממלא עלידי מסליץ או מ' סד, עליו לצרף תנמקח מדוע לדעת ראויה המועמדת לתואר. במקרה שהמור עמדת ממלאת את השאלון בעצמה, עליה לצרף הסבר קצר של דרכה בחיים ושאי פותיה לפתור. במקרה שהשאלון ממלא עלידי מסליץ או מוסד, ציין לחלן את

השם: _____

הכתובת: _____

נא לשלוח את השאלון הממלא בצרף חומר למערכת העולם הזה, ת. ד. 136, תל אביב ולציין על המעטפה "צברית 1956".

הרית, שחקנית (5) משה ואלין, אסרנו (6) פנינה זלצמן, סני תרנית (7) מרדכי זעירא, קומפוזיטור (8) נורי חביב, פסטי חביב (9) יעקב חורוב, כרונולן (10) שאול לוי, מחנך, ראש מחלקת החינוך בתל אביב (11) ינאל מוסינזון, סופר (12) יצחק ניסבוביץ, מחנך, עיתונאי וממחיה לנוער עולה (13) חנה מרון, שחקנית (14) רם סולומון, עורדיין (15) שמעון סאמט, עיתונאי (16) מוכה קורחלוב, חקלאי (17) משה קסטל, צייר (18) שמואל תמיר, עורדיין, כו יחיו בחבר השופטים בתוקף תפקידים העור הראשי של תעולם חזו, ראש מערכת תעולם חזו ועורר-שננה של תעולם חזו.	כל צעירה ישראלית יכולה להשתתף בתחרות על התואר צברית '56, שיוכה את הזוכה בהענקת של 1000 ל-י
מועמדות שאין להן תמונה מתאימה, יכולות להצטלם אצל הצלם הראשי של המכצע, יצחק ארדת, ברח' פינסקר 2, תל אביב, מול קולנוע מונרי.	לצורכי השתלמות, כן תייגן הזוכה את הנוער הישראלי במיפוש של בנות 21 עמים, אשר יתקיים בפאריס בחודש אפריל במסגרת התחרות העולמית לנחירות
	נערת-השנה
	על המועמדת, או הממליץ, למלא את השאלון המורס מ'מין, ולהמציאו למערכת עד סוף חודש ינואר.
	ועדת השיטוט מורכבת כלשה' (1) הורית אורנשטיין, רקדנית (2) נתן אקסלרוד, פרמי כרמ' (3) שושנה דמארי, ומרת (4) חיה

במקום זה, נא להצביק תמונה של ח' שועמדת.